PREWENCJA I RUCH DROGOWY | PRAWO I KRYMINALISTYKA | INTERWENCJE, WYSZKOLENIE STRZELECKIE | ZAGADNIENIA OGÓLNOPOLICYJNE | ASPEKTY MIĘDZYNARODOWE | ROZMAITOŚCI

SZKOŁA POLICJI W SŁUPSKU

przegląd prewencyjny

95 LAT

NR 2 / 2014 (11)
15.12.2014
ISSN 2080-7872

POLSKA POLICJA W CHORWACJI

Wywiad z podkom. Anną Młynarczyk, policjantką KPP Drawsko Pomorskie, uczestnikiem służby polskich policjantów w Chorwacji w sezonie lipiec – sierpień 2014 r.



A.Młynarczyk



P. Kozłowski

Szanowni Czytelnicy,

wielu z Was, patrząc na okładkę trzymanego w ręku „Przeglądu Prewencyjnego" zastanawia się skąd nagle w Bałtyku tak błękitna woda i kim są osoby na zdjęciu. Spieszę donieść tym z Państwa, którzy jeszcze nie przeczytali tekstu zapisanego małym drukiem, że są to polscy policjanci w otwarzystwie swoich chorwackich kolegów, którzy w mijającym roku wspólnie pełnili służbę nad Adriatykiem. Nie wszyscy z Was wiedzą o tym, że już od kilku lat nasi policjanci w okresie wakacyjnym aktywnie wspierają policjantów chorwackich w zapewnieniu bezpieczeństwa turystom przebywającym w tym bardzo popularnym u nas kraju.

Korzystając z wieloletnich doświadczeń, jakie kierowana przeze mnie jednostka posiada w przygotowywaniu policjantów pełniących służbę poza granicami kraju, w zeszłym roku podjąłem decyzję o nawiązaniu współpracy ze szkołą policji w Zagrzebiu (czego wyrazem było podpisanie listu intencyjnego) oraz o podjęciu prac związanych z opracowaniem i wdrożeniem w życie programu kursu przygotowującego polskich policjantów do realizacji zadań na terenie Republiki Chorwacji. W realizacji powyższych przedsięwzięć otrzymaliśmy wsparcie, za które bardzo dziękuję, ze strony Dyrektora Biura Współpracy Międzynarodowej KGP – insp. Rafała Łysakowskiego oraz Szefów Policji garnizonu zachodniopomorskiego: insp. Jarosława Sawickiego – Komendanta Wojewódzkiego Policji w Szczecinie i mł. insp. Jarosława Smolarka – Komendanta Powiatowego Policji w Drawsku Pomorskim, którzy wyrazili zgodę na aktywne wspieranie nas w realizacji ww. zadań przez podległą sobie policjantkę, podkom. Annę Młynarczyk (w środku zdjęcia na okładce), która w trakcie rewizyty kierownictwa szkoły w Zagrzebiu, mającej miejsce na początku tego roku, wspierała nas językowo, a po powrocie z bagażem doświadczeń zdobytych w trakcie służby w Chorwacji, uczestniczyła w opracowaniu wspomnianego wyżej programu.

Efektem podjętej współpracy będzie także wzajemne szkolenie instruktorów/wykładowców, czego wyrazem jest już udział trzech policjantów z Zagrzebia w realizowanym obecnie przez Szkołę Policji w Słupsku kursie instruktorów strzelań policyjnych. Mam nadzieję, że podjęta współpraca przyniesie wymierne korzyści dla naszych instytucji, obu policji, jak i polskich turystów tłumnie odwiedzających Chorwację.

Korzystając z okazji wydania kolejnego numeru czasopisma Szkoły Policji w Słupsku w okresie Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku pragnę przekazać wszystkim czytelnikom życzenia spełnienia najskrytszych marzeń, zadowolenia z wykonywanych zadań, radosnego postrzegania codzienności, zadowolenia ze wszystkiego, co nas spotyka, doświadczania przyjaźni i sympatii od napotykanych osób, radości z poczucia bycia potrzebnym oraz jedności z rodziną, przyjaciółmi, a także grupą zawodową, której jesteśmy cząstką i o wartości której wszyscy decydujemy.

Komendant
Szkoły Policji w Słupsku

insp. Jacek Gil



Arch.

NARADA PREWENCYJNA W SŁUPSKU

Narada naczelników z komend wojewódzkich i Komendy Stołecznej Policji, odpowiedzialnych za służbę prewencyjną, odbyła się w słupskiej Szkole Policji. Podczas narady omówiono funkcjonowanie służby prewencyjnej w wybranych obszarach oraz stopień realizacji Priorytetów Komendanta Głównego Policji. Rozmawiano też o problematyce wykroczeń, w tym żebractwa i handlu ludźmi, oraz działaniach związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Integralnym blokiem tematycznym było wykorzystanie zwierząt służbowych w Policji. Wymieniono się również doświadczeniami w zakresie organizacji i przebiegu eliminacji do turniejów służby prewencyjnej na poziomie lokalnym. Uczestnicy podkreślili, iż eliminacje są istotnym elementem doskonalenia zawodowego podnoszącym poziom wiedzy i umiejętności policjantów pierwszego kontaktu. W kontekście przygotowania zawodowego omówiono zadania realizowane w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które są priorytetowymi zarówno dla Policji, jak i MSW.



Arch.

DZIEŃ OTWARTEJ SZKOŁY POLICJI

W ostatnim dniu Turnieju Par Patrolowych – zmagań policjantów prewencji z całego kraju – Szkoła Policji w Słupsku otworzyła swe podwoje dla wszystkich zainteresowanych zwiedzeniem naszej placówki. Liczba gości, którzy zgłosili swoje przybycie, przekroczyła nasze najśmielsze oczekiwania.

Samych grup zwiedzających było 47, a gości ogółem ponad 1 000. Najliczniej odwiedziły nas grupy przedszkolne, było ich w sumie 22, gdyż Dzień Otwartej Szkoły zbiegł się z Ogólnopolskim Dniem Przedszkolaka.



Arch.

PRZYGOTOWANI DO SŁUŻBY NA BAŁKANACH

Policjanci z kolejnej, XXIV zmiany Jednostki Specjalnej polskiej Policji zakończyli ćwiczenia zgrywające w Słupsku. W auli Szkoły Policji odbyło się uroczyste pożegnanie, w którym uczestniczyli m.in. przedstawiciele służb mundurowych garnizonu słupskiego.

W trakcie miesięcznych zajęć policjanci ćwiczyli blokady dróg, kontrolę tłumu, przeszukania dużych pomieszczeń, blokady mostów oraz rozdzielanie zwaśnionych grup etnicznych. Wśród zadań, które stoją przed polskimi policjantami, są też konwoje polityków i osób duchownych, zabezpieczanie więzień i aresztów, ochrona procesów sądowych szczególnie niebezpiecznych przestępców oraz wsparcie lokalnych jednostek prowadzących kontrolę graniczną w przypadku zagrożenia ich bezpieczeństwa, głównie na granicy Kosowa z Serbią i Czarnogórą. Podczas uroczystości pożegnania jednostki specjalnej uczczono minutą ciszy pamięć **podinsp. Andrzeja Kaczora**, policyjnego misjonarza KWP w Słupsku, który zginął na służbie w Iraku w grudniu 1995 r. od wybuchu samochodu pułapki.



Arch.

POLICJANCI UCZĄ NAUCZYCIELI

Nauczyciele ze szkół gminy Kobylnica doskonalili na terenie Szkoły Policji swoje umiejętności z zakresu ratowania życia w stanach nagłych. Wizyta pedagogów odbyła się w ramach porozumienia zawartego pomiędzy Komendantem Szkoły Policji w Słupsku i Wójtem Gminy Kobylnica.

Trwające ponad 5 godz. szkolenie rozpoczęło się od krótkiego wstępu teoretycznego, po którym rozpoczęły się zajęcia praktyczne z wykorzystaniem specjalnych fantomów. Każdy nauczyciel musiał udzielić pierwszej pomocy osobie, która straciła przytomność i dodatkowo przestała oddychać. Oprócz samych czynności ratowniczych nauczyciele musieli również przysposobić do działań ratowniczych inne osoby, m.in. w celu powiadomienia służb ratowniczych. O zaangażowaniu i emocjach, jakie towarzyszyły szkoleniu, może świadczyć fakt, że niektóre osoby tak koncentrowały się na czynnościach resuscytacyjnych, że nie słyszały poleceń wydawanych przez wykładowcę prowadzącego symulację.



Arch.

DO SŁUŻBY Z NIEMIECKIMI KOLEGAMI

Polsko-niemieckie warsztaty praktyczne z zakresu niemieckiego prawa dla polskich policjantów jednostek przygranicznych zrealizowano w słupskiej Szkole Policji. Rolę wykładowców pełnili policjanci z Prezydium Policji we Frankfurcie nad Odrą. Głównym celem zajęć było przygotowanie policjantów obydwu stron do wspólnego pełnienia służby w rejonach przygranicznych. Uczestnicy podejmowali interwencje zgodnie z systemem prawnym obowiązującym w sąsiednim państwie. Szkolenie polskich policjantów z zakresu niemieckiego prawa pomaga uchwycić różnice w policyjnej interwencji, mimo że dotyczy ona takiej samej sytuacji. Systemy prawne Polski i Niemiec, choć podobne do siebie, w niektórych płaszczyznach nieco inaczej traktują określone zdarzenia i przewidują różne tryby postępowania.



Arch.

POLSKO-NIEMIECKA WSPÓŁPRACA „W TANDEMIE"

Zaznajomienie się z właściwymi przepisami prawnymi i bazującymi na nich działaniami policyjno-taktycznymi w połączeniu z podnoszeniem kwalifikacji językowych w zakresie słownictwa policyjnego to jeden z celów wizyty przedstawiciela Policji niemieckiego landu Brandenburgia, który gościł w słupskiej Szkole Policji.

Wizyta odbywała się w ramach polsko-niemieckiego programu „W tandemie – przeciwko przestępczości przygranicznej". Wspólne zajęcia policjantów uczestniczących w programie były zorientowane m.in. na wspólny trening sytuacyjny, interkulturalną komunikację i rozwiązywanie konfliktów, a także naukę języka poprzez pracę w tandemie. Zagraniczne praktyki odbywają się w jednostkach Policji kraju partnera w celu poznania sposobu pracy tej policji i utrwalenia wiedzy językowej.



Arch.

NIEMIECKO-POLSKIE WARSZTATY WYKŁADOWCÓW

W tygodniowych zajęciach warsztatowych przygotowanych przez Wyższą Zawodową Szkołę Policji w Oranienburgu niedaleko Berlina uczestniczyła grupa wykładowców słupskiej Szkoły Policji. Wymiana kadry i słuchaczy pomiędzy placówkami odbywa się w ramach trwającej już kilkanaście lat wzajemnej współpracy.

Do Oranienburga wyjechała grupa wykładowców, którzy wcześniej w Słupsku wspólnie z niemieckimi kolegami uczestniczyli w podobnych warsztatach. Główną część warsztatów stanowiły szkolenia praktyczne z zakresu podejmowania interwencji. Zajęcia odbywały się w budynkach jednej ze szkół niedaleko Oranienburga. Ze względu na niż demograficzny i mniejszą liczbę uczniów całą szkołę podzielono na dwie części. W jednej zwykle są prowadzone zajęcia dydaktyczne, drugą część wynajmuje brandenburska Policja, która wykorzystuje budynek jako obiekt symulacyjny. Niemieccy i polscy wykładowcy policyjni skupili się na podejmowaniu interwencji wobec *active shuttera*, czyli uzbrojonej osoby, która wtargnęła do budynku szkoły z zamiarem pozbawienia życia wielu osób i wzięcia zakładników.



Arch.

STRZELECKIE MISTRZOSTWA

Reprezentacja Centralnego Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej zwyciężyła indywidualnie i drużynowo w V Otwartych Międzynarodowych Mistrzostwach Jednostek Szkoleniowych Służb Mundurowych w Strzelaniu, zorganizowanych w listopadzie w Szkole Policji w Słupsku. Honorowy patronat nad mistrzostwami objął Komendant Główny Policji. Po raz piąty w murach Słupskiej Szkoły Policji gościliśmy funkcjonariuszy jednostek szkoleniowych policji z Polski i Niemiec. W zawodach wzięło udział osiem drużyn. Poza tym kilku zawodników wystąpiło indywidualnie. Wszyscy zawodnicy strzelali z jednego modelu broni Walther P-99 AS - podstawowego pistoletu polskich policjantów. Unifikacja broni miała na celu wyrównanie szans pod względem uzbrojenia.



Arch.

PÓŁ TYSIĄCA NA POCZĄTKU POLICYJNEJ DROGI

Prawie pół tysiąca nowo przyjętych policjantów rozpoczęło w listopadzie szkolenie podstawowe w murach słupskiej Szkoły Policji. Przez sześć miesięcy młodzi ludzie zdobywać będą wiedzę i umiejętności, które pozwolą im na rozpoczęcie policyjnej służby. Młodzi policjanci, którzy przejechali na kurs podstawowy to osoby, które do Policji wstąpiły kilka dni wcześniej. Po złożeniu ślubowania i otrzymaniu legitymacji służbowej każdy z nich musi przejść obowiązkowe szkolenie zawodowe podstawowe, które pozwoli mu w przyszłości pełnić służbę na podstawowych stanowiskach wykonawczych w pionie prewencji.



Arch.

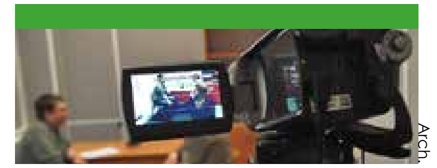
TURNIEJ PAR PATROLOWYCH – PODSUMOWANIE I MULTIMEDIA

Patrol z Białegostoku: sierż. Tomasz Cybulski i st. post. Piotr Kozłowski – w klasyfikacji indywidualnej i reprezentacja Komendy Wojewódzkiej w Lublinie – w klasyfikacji drużynowej to triumfatorzy XXI edycji Turnieju Par Patrolowych „Patrol Roku". W porównaniu z poprzednimi latami całkowicie zmieniła się konkurencja Policyjny Tor Przeszkód. Przez ostatnich kilkanaście lat policjanci pokonywali ten sam tor zawierający szereg przeszkód, jedna po drugiej, w tym roku wytyczono go na całym terenie Szkoły. Przy jego tworzeniu uwzględniono elementy, z jakimi policjanci mogą spotkać się w codziennej służbie patrolowo-interwencyjnej i które wymagają od nich konkretnych umiejętności, jak chociażby szybkiej orientacji w terenie, dokonywania właściwych wyborów trasy pościgu, taktycznego pokonywania naturalnych przeszkód czy posługiwania się bronią w sytuacji fizycznego zmęczenia. Konkurencja składała się z dynamicznej jazdy pojazdem służbowym, polegającej na slalomie pomiędzy pięcioma pachołkami, parkowania przodem i tyłem, biegu z przeszkodami naturalnymi na długości około 700 m oraz strzelania do celu z amunicji barwiącej.

TYSIĄCE PODJĘTYCH CZYNNOŚCI

Kilka tysięcy interwencji podjęli łącznie słuchacze słupskiej Szkoły Policji w trakcie zakończonej właśnie kolejnej edycji praktyk terenowych. Swoje pierwsze, prawie samodzielne służby, młodzi policjanci pełnili w Poznaniu, Koszalinie, Lęborku i Słupsku.

Praktyki odbywają się pod koniec szkolenia zawodowego podstawowego, które obowiązkowo musi przejść każdy policjant rozpoczynający służbę. Słuchacze dysponują już wtedy niezbędną wiedzą teoretyczną i umiejętnościami, które można zweryfikować podczas normalnej służby. Zajęcia praktyczne to pełnienie służby w patrolach pieszych. Dowódcą każdego z takich patroli jest policjant z jednostki terenowej, który zna specyfikę terenu i w odpowiedni sposób potrafi ukierunkować działania młodych funkcjonariuszy. Głównym zadaniem patroli jest reagowanie na wykroczenia najbardziej uciążliwe dla mieszkańców, takie jak spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych, zakłócanie porządku publicznego, nieprawidłowe parkowanie czy żebractwo.



Arch.

PRZESŁUCHANIA JAK W FBI

Doskonalenie technik przesłuchań według metod amerykańskiego FBI – kolejna edycja tego specjalistycznego kursu zakończyła się w słupskiej Szkole Policji. Udział w zajęciach wzięli policjanci, którzy na co dzień prowadzą przesłuchania osób.

W kursie „Taktyka i technika przesłuchań" uczestniczyło 15 policjantów pełniących służbę w pionie kryminalnym. W trakcie szkolenia policjanci doskonalili umiejętność prowadzenia rozmów z osobami zgłaszającymi się do Policji z różnego rodzaju informacjami. Szczególny nacisk położono na przesłuchanie świadka i podejrzanego. Zajęcia są prowadzone w specjalnie do tego celu przygotowanych pomieszczeniach. Wszystkie symulacje przesłuchań odbywają się w pokoju z lustrem weneckim. Dodatkowo w pokoju są zainstalowane mikrofony i kamery, które pozwalają pozostałym uczestnikom śledzić tok przesłuchania w sąsiednim pomieszczeniu.



Arch.

POLICJANCI CBŚ ĆWICZĄ W SZKOLE

Cyklicznie w Szkole Policji w Słupsku odbywają się zajęcia doskonalące dla policjantów Centralnego Biura Śledczego, które prowadzą wykładowcy Zakładu Interwencji Policyjnych. Szkolenie prowadzone jest według autorskiego programu. Funkcjonariusze doskonalą swoje umiejętności z zakresu stosowania siły fizycznej oraz innych środków przymusu bezpośredniego.

Ćwiczenia poświęcone są zatrzymywaniu osób agresywnych i niebezpiecznych przebywających w pomieszczeniach lub poruszających się pojazdem. Policjanci korzystają z bazy dydaktycznej słupskiej Szkoły Policji. Zajęcia odbywają się zarówno w salach przeznaczonych do treningu sportów walki, jak i nowoczesnych obiektach symulacyjnych „Przyziemie" oraz na terenie obiektów parkingowych przy ul. Zamiejskiej. Funkcjonariusze CBŚ podnoszą swoją sprawność fizyczną oraz trenują obezwładnianie osób pod okiem specjalistów z zakresu walki wręcz, podnoszą też swoje umiejętności z zakresu obsługi broni palnej – wykorzystania jej podczas przeprowadzania interwencji o wysokim stopniu ryzyka.

POLSKA POLICJA W CHORWACJI

Wywiad z podkom. Anną Młynarczyk, policjantką KPP Drawsko Pomorskie, uczestnikiem służby polskich policjantów w Chorwacji w sezonie lipiec – sierpień 2014 r.

W bieżącym roku po raz kolejny polscy policjanci pojechali do Chorwacji pełnić sezonową służbę wspólnie z policjantami z Chorwacji. W związku z tym faktem poprosiliśmy Panią Annę o odpowiedź na kilka pytań.

■ **Pani Anno, od czego właściwie się zaczęła Pani przygoda z Chorwacją?**

W marcu br. zostałam poproszona przez Komendanta Szkoły Policji w Słupsku, za pośrednictwem Komendanta Wojewódzkiego Policji w Szczecinie, o pomoc w tłumaczeniu języka chorwackiego podczas wizyty w Szkole Policji w Słupsku delegacji Akademii Policji w Zagrzebiu. W czasie tych kilku dni uczestniczyłam w spotkaniach i rozmowach pomiędzy polskim i chorwackim partnerem na temat zacieśniania współpracy jednostek szkoleniowych, które reprezentowali. Po jakimś czasie pojawiło się ogłoszenie Komendy Głównej Policji o doborze polskich policjantów do pełnienia służby na terenie Republiki Chorwacji w okresie sezonu wakacyjnego 2014 r. Szczęśliwie przeszłam procedurę kwalifikacyjną i zostałam delegowana do pełnienia tej służby.

■ **Pani Anno – jaka jest idea służby pełnionej przez polskich policjantów w Chorwacji?**

Co roku w sezonie turystycznym Chorwację odwiedza kilka milionów Polaków. Jest to jedna z najliczniejszych grup turystów przyjeżdżających do tego urokliwego kraju. Ta sytuacja zrodziła potrzebę wspomożenia naszych chorwackich kolegów w ich codziennej policyjnej pracy. Znaczne nagromadzenie turystów w jednym miejscu niesie ze sobą różne zagrożenia. Turyści narażeni są na liczne niebezpieczeństwa, w związku z tym Policja chorwacka stworzyła program pod nazwą „Bezpieczny sezon turystyczny" i zaprosiła do współpracy policjantów z innych krajów, m.in. z Polski. Program ten funkcjonuje od siedmiu lat. W tym roku po raz pierwszy oddelegowano do pracy w Chorwacji aż czterech polskich policjantów, a nie jak było do tej pory dwóch.

■ **Czym sie Pani kierowała, decydując się na udział w programie?**

Odpowiadając na informacje przesłane z KGP za pośrednictwem KWP, wyraziłam chęć udziału w tej inicjatywie, ponieważ chciałam zdobyć nowe doświadczenie zawodowe, a ponadto byłam przekonana, że mogę się przydać ze względu na posiadaną znajomość języka chorwackiego.


A.Młynarczyk

■ **Czy język chorwacki był podstawowym kryterium selekcji?**

Minimum stawianym kandydatom była znajomość języka angielskiego, ale język chorwacki był dodatkową zaletą. Nie ukrywam, że znajomość tego języka okazała się niezmiernie przydatna w bezpośrednich kontaktach z policjantami chorwackimi i znacznie ułatwiała nam wspólną pracę, niwelowała bariery w komunikacji, powodowała, że praca stawała się naturalna, można było dużo więcej pomóc stronie chorwackiej, jak również swobodnie rozmawiać z mieszkańcami miejscowości, w których przebywaliśmy. Tworzyło to niezwykle korzystny wizerunek polskiej Policji w oczach lokalnej społeczności.

■ **Ile osób spośród skierowanych lub starających się o wyjazd znało język chorwacki?**

Byłam jedyną osobą, która posługiwała się tym językiem. Z tego, co wiem, w przypadku kierowania do tego typu zadań policjantów z innych krajów jest to podstawowe kryterium doboru i delegowania do pełnienia służby w tym kraju.

■ **Na czym polegały główne zadania polskiego patrolu?**

W dużej mierze były to zadania prewencyjne, rozpoznawaliśmy miejsca, gdzie przebywali liczni polscy turyści, tj. kempingi, pensjonaty, hotele, punkty informacji turystycznej. Pozostawialiśmy im ważne informacje, gdzie w razie potrzeby mogą szukać pomocy, w tym numery telefonów, pod które mogli dzwonić. Praktycznie przez całą dobę byliśmy dostępni i gotowi do udzielania jakiejkolwiek pomocy obywatelom RP przebywającym w Chorwacji. Głównym naszym zadaniem była pomoc w porozumieniu się chorwackich policjantów z polskimi obywatelami, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji. Służyliśmy pomocą w udzielaniu informacji dotyczących prowadzonych przeciw Polakom postępowań, jak również pomagaliśmy im w kontaktowaniu się z ambasadą RP na terenie Chorwacji w sytuacjach, gdy zaistniała taka konieczność. Chodzi tu głównie o przypadki zagubienia dokumentów i konieczność wydania tymczasowych.

■ **Jakie główne zagrożenia spotykały Polaków lub jakich naruszeń przepisów dopuszczali się nasi obywatele?**

Zważywszy, iż Polaków w sezonie przebywa naprawdę dużo, samych zdarzeń nie było aż tak wiele. Głównie dotyczyły one sytuacji związanych z ruchem drogowym. Najczęstsze z nich to kolizje drogowe. Wzmożony ruch na drogach i wszędobylskie skutery, którymi Chorwaci bardzo chętnie poruszają się po drogach, aby przecisnąć się w gąszczu samochodów, były poważnym zagrożeniem dla naszych rodaków, którzy nie zawsze potrafili się w tym wszystkim odnaleźć. Zaskoczeniem dla Polaków były również wysokości mandatów za kolizje, które są wielokrotnie wyższe niż w naszym kraju. Ciekawostką może być fakt, że za niektóre zdarzenia drogowe przy zobowiązaniu się do dokonania zapłaty mandatu możliwe było zmniejszenie jego wysokości o jedną trzecią bądź w niektórych przypadkach nawet o połowę.

■ **Jakie inne, odmienne uregulowania funkcjonują w Chorwacji, które mogą być częściowo zaskoczeniem dla polskich turystów?**

Wielkim zaskoczeniem dla turysty może być możliwość nałożenia przez policjanta na kierującego w miejscu kolizji zakazu kierowania pojazdami na terenie Republiki Chorwacji nawet na sześć miesięcy, co w przypadku, gdy w samochodzie jest tylko jedna osoba z uprawnieniami do kierowania, stanowi poważny problem. Innym przykładem może być kara za zakłócenie porządku publicznego (np. zakłócenie ciszy nocnej bądź głośne zachowanie z używaniem słów wulgarnych), które może zakończyć się pobytem w policyjnym areszcie i sprawą w sądzie rejonowym, nawet gdy osoba nie jest pod wpływem alkoholu. W tym przypadku kara grzywny jest naturalną konsekwencją postępowania.

■ **Jak przebiegała i jak wyglądała sama współpraca z policjantami chorwackimi?**

Klimat, w jakim funkcjonują nasi koledzy z Chorwacji, siłą rzeczy powoduje, że wszystko odbywa się troszkę wolniej. Policjanci są pogodni, zawsze na wszystko mają czas, zdarza się, że często przymykają oko na drobne wykroczenia drogowe popełniane przez turystów, a interwencje kończą się pouczeniami. Ich nastawienie jest bardzo przyjazne, stąd może też wynika fakt, iż policjant cieszy się ogromnym szacunkiem nie tylko wśród turystów, ale również miejscowych obywateli. Nie pełni on funkcji represyjnej, lecz jest postrzegany jako osoba przyjazna otoczeniu, u której zawsze można szukać pomocy.

■ **W jaki sposób, już po powrocie, wykorzystuje Pani swoją wiedzę i doświadczenie zdobyte w Chorwacji?**

Służę pomocą wszystkim, którzy się do mnie zwracają w celu m.in. wyjaśnienia kwestii związanych ze służbą polskich policjantów w Chorwacji. Na przykład w połowie listopada br. aktywnie uczestniczyłam, ponownie w Szkole Policji w Słupsku, w przygotowaniach programu kursu specjalistycznego dla policjantów kierowanych do pełnienia sezonowej służby w Republice Chorwacji. Mam nadzieję, iż taki tygodniowy program szkolenia będzie bardzo pomocny i przydatny dla tych wszystkich, którzy w następnych latach będą się ubiegać o delegowanie z ramienia polskiej Policji do wykonywania zadań na terenie Chorwacji.

■ **Co byłoby do zaadaptowania do naszych warunków na bazie Pani doświadczeń z pobytu w Chorwacji?**

Życzyłabym wszystkim pogody ducha, spontaniczności i otwartości w bezpośrednich kontaktach policjantów z obywatelami. Marzeniem byłoby ograniczenie biurokracji (której w Chorwacji jest znacznie mniej) związanej z ewidencjonowaniem wyników pracy. Jest też wolniejsze tempo życia i pracy, co nie znaczy, że odbija się to na końcowym efekcie wykonywania zadań, do których podchodzi się spokojnie, ale bardzo poważnie. Moim zdaniem pozytywnym zjawiskiem jest również to, iż nie widać rywalizacji pomiędzy policjantami, tworzą się raczej grupy przyjaciół, którzy się wzajemnie wspierają, dobrze się czują ze sobą i którzy chcą spędzać wolny czas w swoim gronie.

■ **Dziękując za rozmowę, życzę Pani sukcesów, zadowolenia z kolejnych wyzwań i aby spełniało się to wszystko, o czym wspomina Pani w swoich ostatnich zdaniach.**

Rozmowę przeprowadził
Bogusław Jaremczak

- Art. 11 ust. 4a i 5 *Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym* (Dz.U. z 2012 r., poz. 1137 i 1448 oraz z 2013 r., poz. 700).
Od 1 września 2014 r. pieszy poruszający się po drodze po zmierzchu poza obszarem zabudowanym jest obowiązany używać elementów odblaskowych w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu, chyba że porusza się po drodze przeznaczonej wyłącznie dla pieszych lub po chodniku. Przepisu tego nie stosuje się w strefie zamieszkania gdyż pieszy korzysta z całej szerokości drogi i ma pierwszeństwo przed pojazdem.

- W *Ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami* (Dz.U. z 2014 r., poz. 600) wprowadzono m.in. zmiany:
  - kategoria B uprawnia do kierowania motocyklem o pojemności skokowej silnika przekraczającej 125 cm³, mocy nieprzekraczającej 11 kW i stosunku mocy własnej nieprzekraczającym 0,1 kW/kg pod warunkiem, że osoba posiada prawo jazdy kategorii B od co najmniej 3 lat – art. 6 ust. 3 pkt 4,
  - prawo jazdy jest wydawane przez starostę, w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek osoby zainteresowanej, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej – art. 10 ust. 1,
  - w przypadku gdy zmiana stanu faktycznego w zakresie adresu kierowcy wymagająca wydania nowego prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem, spowodowana została zmianami administracyjnymi, rada powiatu może, w drodze uchwały, zmniejszyć opłatę za wydanie lub zwolnić od jej uiszczenia osoby obowiązane do ubiegania się o wydanie tych dokumentów – art.18a.



Imagens Evangélicas / Foter / CC BY

Osoby cierpiące na chorobę alkoholową to utrapienie dla całej rodziny. Alkoholicy często żyją na koszt najbliższych, nie pracują, wyprzedają majątek, zaciągają długi, których nie są w stanie spłacić. W domu, w którym zamieszkuje alkoholik, często dochodzi do awantur, ubliżeń, a każda próba pomocy kończy się fiaskiem. W odczuciu alkoholika osoby, które chcą mu pomoc, czepiają się, przesadzają, wyolbrzymiają całą sytuację. W takich okolicznościach można wystąpić do sądu z wnioskiem o ubezwłasnowolnienie osoby uzależnionej od alkoholu.

Jak ubezwłasnowolnić alkoholika? Jak złożyć wniosek o ubezwłasnowolnienie i kto może go złożyć? Skutki ubezwłasnowolnienia

Łukasz Dąbrowski

Kodeks cywilny przewiduje dwa rodzaje ubezwłasnowolnienia: całkowite oraz częściowe. W pierwszym przypadku ubezwłasnowolnionym może zostać osoba, która ukończyła 13. rok życia, w drugim zaś każda osoba, która ukończyła lat 18. Zgodnie z art. 16 § 1 *Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny* osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii. Z powyższego wynika, że ubezwłasnowolnić częściowo można tylko osobę pełnoletnią (mającą pełną zdolność do czynności prawnych). Jest to istotna różnica w porównaniu z ubezwłasnowolnieniem całkowitym, które może zostać orzeczone także wobec osoby niepełnoletniej, która ukończyła lat 13 (mającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych).

Przyczyny, z powodu których może dojść do ubezwłasnowolnienia częściowego i całkowitego, są identyczne. Zarówno w jednym, jak i w drugim przypadku orzeczenie ubezwłasnowolnienia może nastąpić tylko z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii. Ponadto, w odróżnieniu od ubezwłasnowolnienia całkowitego, orzeczenie ubezwłasnowolnienia częściowego jest dopuszczalne, jeżeli danej osobie potrzebna jest pomoc przy prowadzeniu jej spraw, a stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego.

Według prawniczki Anety Słodzińskiej-Wawrzonek pijaństwo jest rodzajem zaburzenia psychicznego uzasadniającego ubezwłasnowolnienie całkowite wówczas, gdy powoduje ono stan, w którym osoba nim dotknięta nie jest w stanie kierować swym postępowaniem. Chodzi tu o całkowitą niemożność kierowania swoim postępowaniem, a więc działanie bez rozeznania, z wyłączoną świadomością, w stanie niepoczytalności. Jeżeli natomiast pijaństwo powoduje, że osoba nim dotknięta potrzebuje jedynie pomocy w prowadzeniu jej spraw, a nie jest w takim stanie, który uzasadniałby ubezwłasnowolnienie całkowite, wówczas można dokonać ubezwłasnowolnienia częściowego.

W praktyce określenie granicy pomiędzy tym, czy alkoholik nie jest już w ogóle w stanie kierować swoim postępowaniem, czy też potrzebuje jedynie pomocy w prowadzeniu jego spraw, może okazać się trudne. Ocena w tym zakresie należeć będzie oczywiście do sądu rozpatrującego wniosek o ubezwłasnowolnienie. Wniosek o wszczęcie postępowania sądowego o ubezwłasnowolnienie danej osoby mogą zgłosić: małżonek, krewni w linii prostej, czyli dzieci, wnuki, rodzice, dziadkowie, rodzeństwo, przedstawiciel ustawowy. W sprawach o ubezwłasnowolnienie właściwy jest sąd okręgowy miejsca zamieszkania osoby, która ma być ubezwłasnowolniona.

Wniosek powinien zawierać:

- zakres ubezwłasnowolnienia (częściowe lub całkowite),
- krótkie uzasadnienie przyczyn, dla których wniosek został złożony,
- stan cywilny osoby, która ma być ubezwłasnowolniona (jeżeli uczestnik pozostaje w związku małżeńskim, należy podać jego imię, nazwisko i adres).

Do wniosku należy dołączyć:

- aktualne zaświadczenie lekarskie z rozpoznaniem choroby,
- dowód dokonania opłaty stałej 40 zł,
- odpis aktu urodzenia (USC) uczestnika postępowania, dla kobiet aktu małżeństwa,
- kserokopię dowodu osobistego uczestnika postępowania,
- odpis aktu cywilnego wskazujący stopień pokrewieństwa wnioskodawcy z uczestnikiem postępowania,
- wskazanie stanu cywilnego uczestnika postępowania,

„W praktyce określenie granicy pomiędzy tym, czy alkoholik nie jest już w ogóle w stanie kierować swoim postępowaniem, czy też potrzebuje jedynie pomocy w prowadzeniu jego spraw, może okazać się trudne.

- wskazanie kandydata na kuratora dla uczestnika postępowania na czas trwania procesu (kuratorem nie może być wnioskodawca).

Ponadto wskazane jest podanie numeru telefonu wnioskodawcy celem ułatwienia kontaktu z biegłym.

W przypadku ubezwłasnowolnienia z powodu pijaństwa sąd żąda, aby osoba składająca wniosek przedstawiła zaświadczenia poradni przeciwalkoholowej, chyba że złożenie takiego dokumentu jest niemożliwe (np. alkoholik nigdy nie leczył się w takiej poradni).

Osobę, której dotyczy wniosek o ubezwłasnowolnienie, należy wysłuchać przez sądem. Sąd dokonuje tej czynności po to, by ustalić, jakie ma problemy, oraz musi sprawdzić zachowania opisane we wniosku o ubezwłasnowolnienie. Przy wysłuchaniu powinien być obecny biegły psycholog, biegły lekarz psychiatra lub neurolog. Obecność biegłego lekarza określonej specjalizacji będzie zależeć od stanu zdrowia osoby, której dotyczy wniosek, od rodzaju zaburzenia zdrowotnego, któremu podlega. Jeśli ubezwłasnowolniona ma być osoba pełnoletnia, sąd może na czas sprawy w sądzie ustanowić dla niej doradcę tymczasowego. Doradcą tymczasowym może zostać osoba z rodziny (małżonek, krewny) lub inna osoba bliska. Jednak nie musi być to członek rodziny, ale taka osoba, która dobrze ją zna, daje najlepszą rękojmię obrony praw tej osoby oraz jej majątku. Dodatkowo sąd może skierować osobę, której dotyczy wniosek, na obserwację w zakładzie leczniczym na czas nie dłuższy niż sześć tygodni, a w wyjątkowych wypadkach do trzech miesięcy. Dopiero po wykonaniu powyższych czynności sąd może wydać postanowienie o ubezwłasnowolnieniu.

Jeżeli sąd uzna wniosek o ubezwłasnowolnienie za zasadny, wówczas w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie wskazuje rodzaj ubezwłasnowolnienia oraz powód ubezwłasnowolnienia, następnie ustanawia opiekuna lub kuratora. Opiekun powinien zostać wybrany spośród krewnych i bliskich osoby ubezwłasnowolnionej. Nie może być ustanowiony opiekunem ten, w stosunku do kogo zachodzi prawdopodobieństwo, że nie wywiąże się należycie z obowiązków opiekuna. Może nim zostać mąż, żona, rodzic, rodzeństwo, pełnoletnie dziecko. Opiekun prawny jest zobowiązany do dbania o interes osoby, którą reprezentuje, w związku z czym ma też określone obowiązki. Sprawuje pieczę nad osobą ubezwłasnowolnioną oraz jej majątkiem, przy czym podlega nadzorowi sądu opiekuńczego, musi składać pisemne sprawozdania z prowadzonych przez siebie czynności do sądu nie rzadziej niż raz w roku. We wszystkich ważniejszych decyzjach związanych z osobą ubezwłasnowolnioną bądź jej majątkiem opiekun prawny musi uzyskiwać zgodę właściwego sądu. Natomiast eśli sąd uzna, że nie ma potrzeby ubezwłasnowolnienia ani całkowitego, ani częściowego, to wniosek oddali.

Skutki ubezwłasnowolnienia są bardzo poważne, ponieważ sprowadzają się do utraty lub ograniczenia (w zależności od rodzaju ubezwłasnowolnienia) zdolności do czynności prawnych. Inaczej mówiąc, osoba ubezwłasnowolniona nie może skutecznie dokonywać czynności prawnych (np. zawierać umów). Całkowity brak zdolności do czynności prawnych (przy ubezwłasnowolnieniu całkowitym) oznacza nieważność dokonywanych czynności prawnych. Ubezwłasnowolniony całkowicie nie może m.in. zaciągnąć kredytu czy pożyczki, sprzedać czy darować komuś mieszkania lub innych należących do niego rzeczy. Gdyby natomiast zawarł którąkolwiek z tych umów, to byłaby ona nieważna. Wyjątkiem są umowy powszechnie zawierane w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego (np. zakup gazety, podstawowych artykułów żywnościowych, biletu autobusowego).

W przypadku alkoholików bardzo ważną kwestią jest to, czy będąc całkowicie ubezwłasnowolnionymi, mogą skutecznie dokonywać zakupu alkoholu. Żeby odpowiedzieć na to pytanie, warto zastanowić się przede wszystkim nad tym, czy kupno alkoholu należy do umów powszechnie zawieranych w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego. Sprzedawca nie ma obowiązku kontrolować każdego klienta, czy jest alkoholikiem, czy też osobą ubezwłasnowolnioną. Co można zatem zrobić w praktyce, będąc opiekunem prawnym osoby uzależnionej od alkoholu? Jeżeli jest to możliwe, na pewno warto poinformować sprzedawców okolicznych sklepów osiedlowych oferujących sprzedaż alkoholu o fakcie jej ubezwłasnowolnienia, uprzedzić o braku zgody na nabywanie przez nią alkoholu i poprosić, aby odmawiano takiej sprzedaży.

Bibliografia

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.).

Ludwiczak L., *Ubezwłasnowolnienie w polskim systemie prawnym*, LexisNexis 2012.

Lubiński K., *Postępowanie o ubezwłasnowolnienie*, 1979.

Bladowski B., Gola A., *Ubezwłasnowolnienie, opieka i kuratela*, 1999.

www.prawo.egospodarka.pl, dostęp: 1.10.2014.

www.dobry-prawnik.blog.pl, dostęp: 1.10.2014.

Policyjna izba dziecka dziś

Marek Dąbrowski

Nieletni, w myśl art. 1 § 1 *Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich*, to pojęcie prawne o bardzo szerokim znaczeniu. Dotyczy choćby osoby w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji w wieku do 18 lat, osoby w zakresie postępowania o czyny karalne w przedziale 13–17 lat oraz osoby w zakresie wykonywania środków wychowawczych i poprawczych do ukończenia 21 lat.

Nieletni, który popełnia czyn karalny, przy wystąpieniu określonych podstaw faktycznych może zostać zatrzymany i umieszczony w policyjnej izbie dziecka (PID). Warunki, jakie powinno spełniać to miejsce, zostały określone w *Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb*. Ten akt prawny wprowadza ujednolicony zakres warunków funkcjonowania PID oraz innych miejsc izolacji osób, w tym pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (PDOZ).

Policyjne izby dziecka, w myśl art. 83 ust. 2 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, mogą utworzyć komendanci wojewódzcy lub stołeczny w porozumieniu z komendantem głównym Policji na terenie swojego działania. Obecnie w naszym kraju funkcjonuje 19 izb (Białystok, Bielsko–Biała, Bydgoszcz, Gdańsk, Gorzów Wlkp., Katowice, Kielce, Koszalin, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Wałbrzych, Warszawa, Wrocław). Taki stan trwa od 1 października 2013 r. i mimo iż liczba izb zmalała, to jednak nie wpłynęło to na zmniejszenie efektywności działania systemu izolacji nieletnich w Policji.

Warunki lokalowe, jakie ma spełniać izba, zakładają funkcjonowanie takich pomieszczeń, jak: sypialnia dla nieletnich, pokój dyżurnego, pokój kierownika, pokój personelu, świetlica, jadalnia, pokój izolacyjny, pokój sanitarny, pomieszczenie do przygotowania posiłków, pomieszczenie do przechowywania depozytów oraz miejsce do rekreacji dla nieletnich. Ewentualnie, jeśli pozwalają warunki lokalowe bądź są takie potrzeby, dodatkowo wydziela się szatnię dla personelu izby, pokój do przeprowadzania czynności służbowych z nieletnim, izolatkę sanitarną[1]. Wspomniane rozporządzenie określa także standardy wyposażenia pomieszczeń, ich zabezpieczenia, a szczególnie umiejscowienia i wykorzystywania urządzeń monitorujących. Ciekawostką jest fakt, iż pokój izolacyjny występuje jako środek przymusu bezpośredniego, w myśl art. 12 ust. 1 pkt 16 *Ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej*, ale policjanci nie mogą go używać, co wynika z art. 59 ust. 1 ustawy. Informacje na temat praw i obowiązków nieletniego, porządku dnia i wyposażenia izby można znaleźć w regulaminie pobytu w izbie, który jest integralną częścią ww. rozporządzenia. Nowy przepis nałożył obowiązek na policjanta, aby każdy nieletni zapoznał się z nim, a następnie podpisał kartę zapoznania.

Funkcjonariusz rozpoczynający służbę w PID musi wiedzieć m.in., jak powinien wykonywać swoje obowiązki, czego będzie wymagał od niego przełożony, co wpłynie na bezpieczeństwo wykonywanych przez niego obowiązków, dlatego wcześniej musi zapoznać się z *Zarządzeniem nr 134 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 października 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka* i ukończyć doskonalenie zawodowe z tego zakresu. W PID kadrę stanowią: kierownik, dyżur-

> **Istotnym elementem pracy policjanta PID jest prowadzenie dokumentacji służbowej, czyli książki przebiegu służby, książki ewidencji nieletnich, książki wizyt lekarskich, kwitów depozytowych, kart zapoznania z prawami i obowiązkami.**

ny oraz wychowawcy. Policjantów mogą wspomagać pracownicy cywilni - ich zadania skupiają się m.in. na prowadzeniu magazynu depozytowego, obsłudze urządzeń monitorujących, przygotowywaniu i wydawaniu posiłków.

Istotnym elementem pracy policjanta w PID jest prowadzenie dokumentacji służbowej, czyli książki przebiegu służby, książki ewidencji nieletnich, książki wizyt lekarskich, kwitów depozytowych, kart zapoznania z prawami i obowiązkami. Oprócz tego ewidencjonuje się nakazy przyjęcia, przekazania, zwolnienia, wydania nieletnich, kopie protokołów zatrzymania, polecenia lub zarządzenia sądu, dokumentację medyczną, korespondencję w sprawie nieletniego oraz skorowidz danych osobowych[2]. Nieletniego do izby przyjmuje się przede wszystkim na podstawie kopii protokołu zatrzymania, ale także nakazu przyjęcia, decyzji dowódcy konwoju lub doprowadzenia, polecenia lub zarządzenia sądu. Podobnie jak w przypadku przyjęcia do PDOZ - jeżeli wystąpią obrażenia, należy sporządzić notatkę służbową lub notatkę, gdy było konieczne użycie środka przymusu bezpośredniego (śpb). Stosowne zaświadczenie należy przedłożyć w konieczności badań lekarskich. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na fakt, iż Rzecznik Praw Obywatelskich, który wizytował PID-y, proponuje, ażeby nieletniego, który ma być przyjęty, zawsze obligatoryjnie badano.

W zakresie sposobu pełnienia służby szczególny nacisk kładzie się na warunki bezpieczeństwa. Dotyczy to choćby niedopuszczenia do wnoszenia przedmiotów niebezpiecznych, które mogą doprowadzić do sytuacji zagrażających życiu lub zdrowiu. Oprócz tego policjanci wykonujący obowiązki w PID, podobnie jak w PDOZ, są zobowiązani pozostawić poza miejscem pełnienia służby broń, legitymację służbową i znak identyfikacyjny. Natomiast zabrania się m.in. pozostawiania bez nadzoru umieszczonych w izbie nieletnich, opuszczania pomieszczenia bez zgody kierownika, wpuszczania osób nieuprawnionych. Na bezpieczeństwo wpływa również sprawdzanie podopiecznego przy jego przyjęciu, wydaniu, umieszczeniu lub zwolnieniu oraz sprawdzanie zabezpieczenia siatek, krat, okien lub drzwi.

Incydent, którego skutkiem jest śmierć, ucieczka lub zamach w celu uwolnienia oraz zamach na życie człowieka skutkujący hospitalizacją, określa się mianem wydarzenia nadzwyczajnego[3]. Działania policjantów pełniących służbę w izbie nie powinny do takiego zdarzenia dopuścić choćby przez wzmożone stosowanie środków bezpieczeństwa, które polegają m.in. na użyciu śpb w przypadkach określonych przepisami prawa. Gdyby jednak doszło do wydarzenia nadzwyczajnego, funkcjonariusze mają zrealizować następujący algorytm czynności:

- uruchomienie instalacji alarmowej,
- udzielenie poszkodowanym pierwszej pomocy,
- skontaktowanie się z dyżurnym jednostki,
- zabezpieczenie miejsca zdarzenia.

Ostatnią czynnością jest sporządzenie notatki urzędowej z przebiegu zdarzenia[4]. Kierownik izby po zapoznaniu się z powyższą dokumentacją oraz innymi materiałami sporządza meldunek, w którym przedstawia komórce ds. konwojowych komendy wojewódzkiej lub Stołecznej Policji przyczyny i okoliczności wydarzenia nadzwyczajnego.

Przed pełniącymi zadania w PID stoją określone obowiązki, np. kierownik nadzorujący pełnienie służby w PID ma przede wszystkim na bieżąco kontrolować przebieg wykonywania zadań przez podległych i umieszczonych nieletnich, dyżurny izby odpowiada za dokumentację, przyjmuje, przekazuje i wydaje lub zwalnia nieletnich, musi być w kontakcie z dyżurnym jednostki, kontroluje zachowanie podopiecznych, wydaje posiłki, leki itp., wychowawca natomiast skupia się głównie na prowadzeniu z nieletnimi zajęć wychowawczo-opiekuńczych, kulturalno-oświatowych, sportowo-rekreacyjnych oraz nadzoruje prace porządkowe, czuwa także nad przestrzeganiem zasad pobytu przez nich i ma nie dopuszczać do wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia.

Ważnym pod wieloma względami zadaniem jest przyjęcie nieletniego. Podczas tej czynności policjant uzyskuje informacje na temat zachowania osoby podczas zatrzymania lub doprowadzenia. Rozpytuje nieletniego co do jego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, prawnej. Sprawdza, czy nie ma przedmiotów, których posiadanie jest zabronione. Następnie przyjmuje depozyt, wydaje odzież oraz określa prawa i obowiązki nieletniego. Kolejną czynnością jest sporządzenie dokumentacji służbowej.

Niekiedy może pojawić się problem, kto ma odwieźć nieletniego, który uciekł z młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub młodzieżowego ośrodka socjoterapii i został zatrzymany przez Policję. Z rozporządzenia ministra edukacji narodowej z dnia 27 grudnia 2011 r. (§ 10 pkt 2) wynika, iż odpowiedzialnym za odebranie nieletniego jest dyrektor ośrodka, który ma na to 48 godzin. Policjanci informują więc telefonicznie ośrodek o fakcie zatrzymania, gdzie nieletni będzie przebywał, oraz sporządzają z tego notatkę służbową. Następnie nieletni umieszczany jest w PID i tam oczekuje na przetransportowanie.

Powyższa analiza dotycząca funkcjonowania izby dziecka skłania do kilku wniosków. Po pierwsze, policjanci realizujący swoje obowiązki w PID powinni przejść doskonalenie zawodowe ze względu na zmiany przepisów, które wprowadziły m.in. uaktualniony wzór protokołu zatrzymania nieletniego, czas jego zatrzymania, dookreśliły jego prawa oraz umożliwiły umieszczenie nieletniego w izbie na czas uzasadnionej przerwy w konwoju. Po drugie, wiele rozwiązań dotyczących problematyki PID zostało usystematyzowanych, gdyż wynikało to z potrzeby dostosowania do nowych przepisów prawnych i uwarunkowań społecznych (np. rozporządzenie z dnia 4 czerwca 2012 r. określa wiele rozwiązań urbanistyczno–prawnych dla wszystkich pomieszczeń izolacyjnych w Policji). Po trzecie, warto podkreślić, iż zmiany, które nastąpiły, są skrupulatnie i na bieżąco weryfikowane przez wizytacje organizacji prawoczłowieczych, które walczą o respektowanie godności i praw osób osadzonych.

Bibliografia

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r., poz. 382).

Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz.U. z 2013 r., poz. 628).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym (Dz.U. Nr 296, poz. 1755).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb (Dz.U. z 2012 r., poz. 638).

Zarządzenie nr 134 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 października 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka (Dz.Urz. KGP z 2012 r., poz. 59 z późn. zm.).

[1] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. określa także standardy wyposażenia pomieszczeń, ich zabezpieczenia, a szczególnie umiejscowienie i wykorzystywanie urządzeń monitorujących (Dz.U. z 2012 r. Nr 0, poz. 638), § 33.

[2] Zarządzenie nr 134 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 października 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka (Dz.Urz. KGP, poz. 59), § 6.

[3] Tamże, § 6 ust. 4 pkt 3.

[4] Tamże, § 28.

> **Rozpytuje nieletniego co do jego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, prawnej. Sprawdza, czy nie ma przedmiotów, których posiadanie jest zabronione. Następnie przyjmuje depozyt, wydaje odzież oraz określa prawa i obowiązki nieletniego.**

PODSTAWOWE ZASADY REGULACJI RUCHEM NA SKRZYŻOWANIU

Rolą policjanta pełniącego służbę na drodze jest m.In. sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem, porządkiem oraz zapewnienie płynności ruchu.

Łukasz Hołtyn

Priorytetowym zadaniem Policji jest ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych, w środkach transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym oraz na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania. Szczegółowe zadania dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa i porządku ruchu na drogach oraz kierowania ruchem i kontroli ruchu drogowego znajdują się w *Ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym oraz Zarządzeniu Komendanta Głównego Policji nr 609 z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów*. Zgodnie z tymi aktami prawnymi policjant pełniący służbę w komórce ruchu drogowego wykonuje czynności wymagające wiedzy specjalistycznej, zdobytej na kursie. Policjant z innej komórki może podejmować ręczną regulację ruchem przy zabezpieczaniu imprez na drogach, wahadłowo, np. przy zabezpieczaniu zdarzeń drogowych oraz w przypadku prowadzonych objazdów na polecenie kierownika jednostki organizacyjnej Policji lub dyżurnego jednostki.

Czuwanie nad bezpieczeństwem i porządkiem ruchu na drogach jest pojęciem złożonym, przez które należy rozumieć wiele działań Policji. Jednym z nich jest kierowanie ruchem drogowym, czyli stałe lub doraźne działanie realizowane przez policjantów, którego celem jest usprawnienie ruchu, zapewnienie płynności poprzez podawanie odpowiednich poleceń i sygnałów. Czynność ta oprócz wiedzy wymaga osobistych predyspozycji, precyzji działania i doświadczenia - potwierdzić to mogą policjanci z wieloletnią praktyką.

Skrzyżowanie (powierzchnia w kształcie kwadratu, prostokąta, okręgu, wielokąta, utworzona przez połączenie linią prostą zewnętrznych krawędzi chodnika przecinających się jezdni) stanowi teren kolizyjny, gdzie przecinają się tory przejeżdżających pojazdów. Na skrzyżowaniach w określonych przypadkach niezbędna jest regulacja ruchem. Każde skrzyżowanie ma indywidualny charakter – wielkość, liczbę pasów ruchu w określonych kierunkach. Dość często w trakcie kierowania ruchem pojawia się zagrożenie wystąpienia obrażeń w wyniku potrącenia i najechania przez jadące pojazdy. Zjawisko to pojawia się szczególnie w mniejszych miejscowościach, w okresie wakacyjnym, świątecznym i w czasie ferii zimowych. Niezwykle istotne jest więc zapewnienie bezpieczeństwa nie tylko innych uczestników ruchu, ale także własnego. Odpowiednie umundurowanie z elementami odblaskowymi, czapka z białym pokrowcem i białe rękawiczki (w przypadku policjanta ruchu drogowego), latarka ze światłem czerwonym i gwizdek służbowy zapewniają bezpieczeństwo podczas ręcznej regulacji ruchem. Na bezpieczeństwo osoby nadzorującej ruch na drodze w sposób znaczący wpływają również infrastruktura skrzyżowania, znajomość topografii, warunki atmosferyczne oraz natężenie ruchu.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 lipca 2010 r. w sprawie kierowania ruchem drogowym określa różny sposób podawania poleceń i sygnałów uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze. Polecenia i sygnały dawane przez osoby kierujące ruchem, które każdy uczestnik ruchu powinien znać, muszą być jednoznaczne i zrozumiałe dla osób, dla których są przeznaczone, powinny powodować niezwłoczne upłynnianie ruchu w określonych kierunkach na danym skrzyżowaniu. Sama obecność policjanta powinna sprawiać, że inni uczestnicy ruchu czują się pewnie i bezpiecznie, opuszczając dane skrzyżowanie. W wielu przypadkach jednak można się spotkać z ignorancją ze strony kierujących, która jest przyczyną wielu zdarzeń drogowych zaistniałych na skrzyżowaniu.

Policjant przed podjęciem czynności kierowania ruchem jest obowiązany do powiadomienia dyżurnego jednostki o przystąpieniu do nich. Wejście na skrzyżowanie powinno nastąpić w takim momencie, aby było widoczne i nie zakłócało ruchu pojazdów i pieszych. Zajęte miejsce do kierowania na skrzyżowaniu powinno zapewniać dobrą widoczność, bezpieczeństwo oraz sprawne i skuteczne wykonywanie czynności. Policjant w celu zwrócenia uwagi kierujących i pieszych na dawane sygnały może używać gwizdka, co znacznie ułatwia wykonywanie tego zadania. Postawa policjanta powinna wskazywać odpowiedni kierunek jazdy, a gesty kierowane do uczestników ruchu powinny być czytelne. Częstotliwość zmian kierunku ruchu powinna być dostosowana do natężenia ruchu na drodze oraz rodzaju i liczby nadjeżdżających pojazdów, tak aby nie dopuścić do blokowania skrzyżowania. W celu przyspieszenia przejazdu pojazdów należy wykonywać gesty ponaglające, które mają wpływ na szybsze opuszczenie skrzyżowania przez jego uczestników.

Jeżeli jest to możliwe, policjant powinien umożliwić przejazd najpierw pojazdom komunikacji zbiorowej (autobusy, trolejbusy, tramwa-



Fot. S. Czarniak



Fot. S. Czarniak

je) oraz pojazdom długim, ciężkim i powolnym. Należy również zwracać uwagę na pojazdy zatrzymane przed skrzyżowaniem, aby nie dopuścić do wydłużenia ich ciągu, a stopniowo umożliwiać im opuszczenie skrzyżowania. Jeżeli do skrzyżowania zbliżają się pojazdy z dwóch przeciwnych kierunków i zamierzają skręcić w lewo, kierujący ruchem powinien ocenić, z którego kierunku nadjeżdżające pojazdy będą potrzebowały więcej czasu na opuszczenie skrzyżowania i tym pojazdom umożliwić przejazd w pierwszej kolejności. Należy pamiętać, aby ruch pojazdów skręcających w lewo ubezpieczać przed ewentualną kolizją z pojazdami jadącymi prosto. Jeżeli do skrzyżowania zbliża się pojazd uprzywilejowany, policjant powinien mu zapewnić bezpieczny przejazd przez zatrzymanie całego ruchu pojazdów i pieszych. W tym celu daje kilka sygnałów gwizdkiem, z jednoczesnym podniesieniem prawej ręki, dając sygnał „uwaga". Pomocniczo lewą ręką może zatrzymać pieszych lub pojazdy zbliżające się z określonego kierunku. W trakcie kierowania ruchem policjant może poruszać się po skrzyżowaniu, nie zmieniając jednak pozycji ciała w stosunku do obowiązującego w danym czasie kierunku ruchu.

Policjant z innej komórki podczas podjęcia ręcznej regulacji ruchem przy zabezpieczaniu imprez na drogach lub zdarzeń drogowych oraz w przypadku prowadzonych objazdów musi pamiętać o kilku ważnych elementach, które mają bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo jego i innych uczestników ruchu. Niezbędne jest posiadanie elementów odblaskowych. W trakcie samodzielnej regulacji wahadłowej istotne jest prawidłowe ustawienie policjanta dające dostateczne pole widzenia, ocenę sytuacji i przewidywanie ewentualnych zagrożeń. Wstrzymanie pojazdów w miarę możliwości powinno pojawić się po przejechaniu pojazdów ciężkich i długich, nastąpić w miejscu wyznaczonym, które umożliwi swobodny przejazd pojazdom z przeciwnego kierunku.

W sytuacji kiedy mamy do czynienia ze zdarzeniem drogowym na dłuższym odcinku drogi, niebezpiecznych zakrętach lub w sytuacji ograniczonej widoczności, policjant zobowiązany jest do przybrania drugiego policjanta do prowadzenia regulacji wahadłowej. Do realizacji tych czynności przez dwóch policjantów niezbędne jest posiadanie radiostacji, które umożliwią bieżącą korespondencję radiową w zakresie otwierania i zamykania ruchu oraz pojawiających się zagrożeń bezpieczeństwa w ruchu drogowym. W trakcie wykonywania regulacji w porze nocnej lub w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza, spowodowanej np. mgłą, opadami atmosferycznymi, konieczne jest posiadanie latarki sygnalizacyjnej ze światłem czerwonym i zielonym. Nadanie zmiany sygnału powinno nastąpić po uprzednim upewnieniu się, że wszystkie pojazdy z jednego kierunku ruchu opuściły dany odcinek drogi.

Podjęcie kierowania ruchem drogowym wiąże się z ogromną odpowiedzialnością, precyzją i cierpliwością w stosunku do uczestników ruchu. Nie może tu być miejsca na rutynę czy brak doświadczenia. Umiejętności w zakresie ręcznej regulacji ruchem muszą posiadać nie tylko policjanci ruchu drogowego, ale wszyscy policjanci pełniący służbę patrolową. Policjanci, którzy jako pierwsi podejmują czynności służbowe na miejscu zdarzeń drogowych, mają obowiązek zorganizować bezpieczny ruch pojazdów, a przede wszystkim zapewnić jak najszybszy dojazd służb ratunkowych.

Bibliografia

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 r., poz. 1137 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 lipca 2010 r. w sprawie kierowania ruchem drogowym (Dz.U. Nr 123, poz. 840 z późn. zm.).

Zarządzenie nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów (Dz.Urz. KGP z 2007 r. Nr 13, poz. 100 z późn. zm.).

Od 2 czerwca 2014 r. w *Ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego* (Dz.U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 z późń. zm.) wprowadzono m.in. zmiany:

- stronom, podmiotowi określonemu w art. 416 k.p.k., obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym udostępnia się akta sprawy sądowej i daje możność sporządzenia z nich odpisów. Za zgodą prezesa sądu akta te mogą być udostępnione również innym osobom – art. 156 § 1 k.p.k.,
- w razie złożenia w toku postępowania przygotowawczego wniosku o zastosowanie albo przedłużenie tymczasowego aresztowania podejrzanemu i jego obrońcy udostępnia się niezwłocznie akta sprawy w części zawierającej treść dowodów wskazanych we wniosku - art. 156 § 5a k.p.k.,
- z zatrzymania sporządza się protokół, w którym należy podać imię, nazwisko i funkcję dokonującego tej czynności, imię i nazwisko osoby zatrzymanej, a w razie niemożności ustalenia tożsamości – jej rysopis oraz dzień, godzinę, miejsce i przyczynę zatrzymania z podaniem, o jakie przestępstwo się ją podejrzewa. Należy także wciągnąć do protokołu złożone przez zatrzymanego oświadczenia oraz zaznaczyć udzielenie mu informacji o przysługujących prawach. Odpis protokołu doręcza się zatrzymanemu - art. 244 § 3 k.p.k.

CHILD ALERT

Piotr Krzeszowski
Marcin Jaworski

Child Alert jest systemem alarmowym, który Policja może uruchomić na każdym etapie prowadzonych poszukiwań za zaginioną osobą małoletnią, gdy zachodzi podejrzenie, że jest ofiarą przestępstwa związanego z pozbawieniem wolności albo jej życie, zdrowie są bezpośrednio zagrożone.

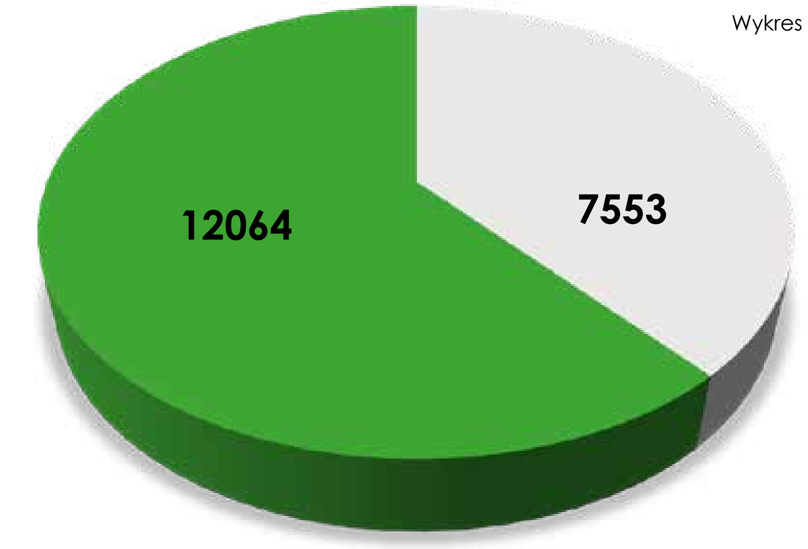
Obsługę techniczną i merytoryczną platformy przesyłu informacji w ramach systemu Child Alert zapewnia Centrum Poszukiwań Osób Zaginionych Komendy Głównej Policji (CPOZ KGP), które nadzoruje prowadzone poszukiwania dotyczące zaginięcia osób małoletnich, opracowuje i doskonali procedury postępowania w sprawach dotyczących poszukiwań osób zaginionych oraz zapewnia bezpośredni udział ekspertów Centrum w poszukiwaniach. CPOZ KGP współpracuje z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką zaginięć oraz ochroną życia i zdrowia ludzkiego, osobami wyznaczonymi w komendach wojewódzkich/Stołecznej Policji, inicjuje i prowadzi współpracę z policyjnymi jednostkami do spraw zaginięć innych państw[1].

Rozpowszechnianie komunikatu o zaginionej osobie małoletniej można rozpocząć, gdy uzyskano pisemną zgodę od rodzica albo opiekuna prawnego zaginionej osoby małoletniej, a w braku możliwości nawiązania kontaktu z rodzicem albo opiekunem prawnym uzyskano zgodę sądu rodzinnego i nieletnich. Komunikat powinien zawierać aktualne zdjęcie, wiek, imię, a w uzasadnionych przypadkach nazwisko, opis ubioru, cechy charakterystyczne, miejsce i informacje dotyczące zaginięcia osoby małoletniej. Child Alertu nie stosuje się do tzw. porwań rodzicielskich, z wyłączeniem przypadków, w których stwierdzono realne wystąpienie bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia osoby małoletniej. Natomiast jeżeli z posiadanych informacji wynika, że użycie Child Alertu może spowodować realne zagrożenie życia, zdrowia osoby małoletniej, należy odstąpić od jego uruchomienia[2].

W 2013 r. odnotowano 19 617 zaginionych osób, z czego 7 553 stanowiły osoby małoletnie (wykres 1 i tabela 1). W tym roku zaginęło 481 dzieci w wieku do 7 lat, 951 dzieci od 8 do 13 lat oraz 6 121 osób w wieku od 14 do 17 lat (wykres 2 i tabela 2).

OSOBY ZAGINIONE W 2013 R.

Wykres 1[3]



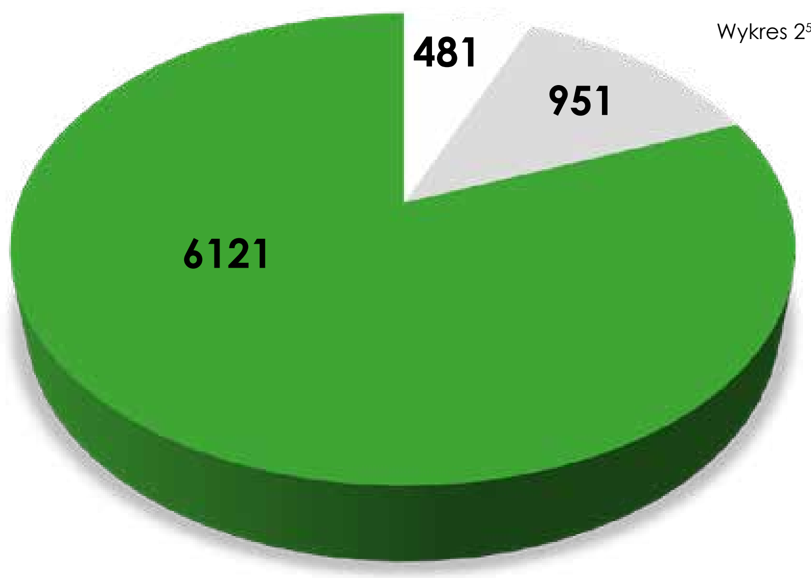
Do 17 lat
Od 18 lat

Tabela 1[4]

Rok	Zaginionych ogółem
2013	19 617
2012	17 969
2011	15 616
2010	14 393
2009	15 076
2008	15 881
2007	15 671
2006	15 345
2005	14 210
2004	15 160
2003	15 573
2002	19 024
2001	19 734
2000	19 759
1999	15 196
1998	14 310
1997	12 631

ZAGINIONE OSOBY MAŁOLETNIE W 2013 R.

Wykres 2[5]



Do 7 lat
7-13 lat
7-13 lat

Tabela 2[6]

Rok	do 7 lat	7-13 lat	14-17 lat
2013	481	951	6 121
2012	465	800	5 338
2011	151	482	3 697
2010	118	436	2 915
2009	125	442	3 054
2008	145	528	3 487
2007	115	805	3 710
2006	142	739	3 584
2005	131	683	3 285
2004	173	834	3 730
2003	177	995	4 685
2002	194	1446	6 526
2001	231	1612	7 200
2000	202	1737	7 249
1999	162	1256	5 445
1998	122	1309	5 044
1997	87	1213	4 569



Większość zaginionych zostaje odnaleziona w ciągu pierwszych 14 dni po zaginięciu. 95 proc. dzieci w ciągu pierwszych siedmiu dni z powrotem trafia do swoich domów[7].

Uruchomienie Child Alertu następuje na 12 godzin na wniosek kierownika jednostki Policji, alert jest przesyłany do CPOZ KGP. W przypadku prowadzenia postępowania przygotowawczego w związku z zaginięciem osoby małoletniej o sporządzeniu wniosku należy niezwłocznie poinformować właściwego prokuratora. Komunikat zostaje rozesłany przez dyżurnego KGP do wszystkich jednostek Policji, Komendy Głównej Straży Granicznej, Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej celem rozpowszechnienia go wśród podległych jednostek. Następnie koordynator CPOZ KGP uruchamia Child Alert poprzez rozesłanie komunikatu do partnerów systemu. Informacje o zaginionej osobie małoletniej wówczas są natychmiast rozpowszechniane m.in. za pośrednictwem stacji telewizyjnych, radiowych, internetu. Tablice informacyjne znajdują się w miejscach publicznych, m.in. na dworcach, lotniskach[8].

Wraz z uruchomieniem wdrażanego przez komendanta głównego Policji systemu Child Alert uruchomiony został również specjalny numer alarmowy – 995. Informacje o konieczności zapewnienia właściwego kierowania wywołań na nowo utworzony numer alarmowy zostały przekazane przez Urząd Komunikacji Elektronicznej do przedsiębiorców telekomunikacyjnych, a także zamieszczone na stronach urzędu w postaci Tablic Numerów Kierowania Alarmowego[9], na podstawie których przedsiębiorcy telekomunikacyjni pozyskują informacje, gdzie należy kierować dane wywołanie alarmowe[10].

„Uruchomienie Child Alertu następuje na 12 godzin na wniosek kierownika jednostki Policji, alert jest przesyłany do CPOZ KGP."

[1] *Decyzja nr 147 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 kwietnia 2013 r. w sprawie Centrum Poszukiwań Osób Zaginionych Komendy Głównej Policji* (Dz.Urz. KGP z 2013 r., poz. 36), § 2.

[2] *Zarządzenie nr 124 Komendanta Głównego Policji z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanych zwłok oraz szczątków ludzkich* (Dz.Urz. KGP z 2012 r., poz. 29 z późn. zm.), § 15a.

[3] Wykres 1 sporządzono na podstawie danych z tabeli 1.

[4] Zob. statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/zaginieni/50885,Zaginieni.htm, dostęp: 24.09.2014.

[5] Wykres 2 sporządzono na podstawie danych z tabeli 2.

[6] Zob. statystyka.policja.pl..., dz. cyt., dostęp: 24.09.2014.

[7] Tamże.

[8] Zob. www.msw.gov.pl/pl/aktualnosci/11583,Poszukiwanie-osob-zaginionych-w-Polsce-i-w-Europie-konferencja-w-MSW.html, dostęp: 24.09.2014.

[9] Załącznik do *Rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 30 października 2013 r. w sprawie planu numeracji krajowej dla publicznych sieci telekomunikacyjnych, w których świadczone są publicznie dostępne usługi telefoniczne* (Dz.U. z 2013 r., poz. 1281), § 9.

[10] Zob. http://www.uke.gov.pl/995-numer-alarmowy-systemu-child-alert-13099, dostęp: 24.09.2014.

Miejsce popełnienia wykroczenia jako jeden z podstawowych elementów konkluzji – analiza przypadku

Wniosek o ukaranie w myśl zasady skargowości jest podstawą wszczęcia postępowania w sprawach o wykroczenia (art. 14 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.ow. i art. 57 § 1 k.p.ow.). Zakreśla ramy podmiotowe i przedmiotowe postępowania w sprawie o wykroczenie. Sąd, na podstawie wniosku o ukaranie, może więc orzekać tylko w sprawie osoby w nim wskazanej i o czyn w nim opisany[1]. Wymogi formalne, jakim powinien odpowiadać taki wniosek, są określone w art. 57 § 2 i 3 k.p.ow

Agnieszka Lemańczyk
Dariusz Sochacki

Zgodnie z treścią art. 57 § 2 k.p.ow. każdy wniosek powinien zawierać następujące elementy formalne:

1. imię i nazwisko oraz adres obwinionego, a także inne dane niezbędne do ustalenia jego tożsamości,
2. określenie zarzucanego obwinionemu czynu ze wskazaniem miejsca, czasu, sposobu i okoliczności jego popełnienia,
3. wskazanie dowodów,
4. imię i nazwisko oraz podpis sporządzającego wniosek, a także adres, gdy wniosek pochodzi od pokrzywdzonego.

Ponadto wniosek skierowany przez oskarżyciela publicznego w myśl art. 57 § 3 k.p.ow. powinien zawierać:

1. przepisy, pod które zarzucany czyn podpada,
2. miejsce zatrudnienia obwinionego oraz, w miarę możności, dane o jego warunkach materialnych, rodzinnych i osobistych,
3. pokrzywdzonych, o ile takich ujawniono,
4. wysokość wyrządzonej szkody,
5. stanowisko osoby sporządzającej wniosek,
6. sąd właściwy do rozpoznania sprawy,
7. dane dotyczące uprzedniego skazania obwinionego za podobne przestępstwo lub wykroczenie, jeżeli oskarżyciel powołuje się na tę okoliczność.

Ważnym elementem wniosku o ukaranie jest konkluzja, która stanowi opis wykroczenia zarzucanego sprawcy. Podstawową zasadą budowy konkluzji wypracowaną przez praktykę jest określenie zarzutu jednym rozwiniętym zdaniem złożonym, przy zastosowaniu minimum słów i maksimum treści. Konkluzja musi stanowić połączenie stanu faktycznego ze stanem prawnym wskazanym w przepisie, co nie jest jednoznaczne z tym, że należy przepisać do konkluzji treść artykułu, z którego kwalifikujemy czyn. Powinna też składać się z kolejno występujących po sobie elementów, tj. czasu popełnienia wykroczenia, miejsca popełnienia wykroczenia, sposobu działania sprawcy i okoliczności popełnienia czynu, skutku (w przypadku wykroczeń skutkowych) oraz określenia pokrzywdzonego (w przypadku, gdy występuje).

Jednym z głównych elementów konkluzji jest miejsce popełnienia wykroczenia. Określając miejsce czynu zabronionego, należy kierować się zasadą „od ogółu do szczegółu". W myśl tej zasady należy dokładnie wskazać miejscowość (w razie potrzeby określenie gminy, w której znajduje się ta miejscowość), nazwę ulicy, numer działki budowlanej, na której mieści się dom, lokal gastronomiczny lub inny obiekt, który pozwoli sprecyzować dokładnie miejsce zdarzenia, a w przypadku wykroczeń popełnionych wewnątrz budynków również numer lokalu, np. mieszkalnego. Przykładowy zapis miejsca zdarzenia powinien więc brzmieć w sposób następujący: „w Słupsku na ul. Wolności na wysokości posesji nr 13", „w Słupsku przy ul. Tuwima w sklepie Lidl", „w Słupsku na działce nr 112/15", „na drodze krajowej nr 6 pomiędzy miejscowościami Domaradzem a Nową Dąbrową", „w miejscowości Grąsino gminy słupskiej na wysokości sklepu spożywczego PSS Społem". Przy charakteryzowaniu miejsca popełnienia wykroczenia należy zawsze pamiętać o określeniu miejsc za pomocą nazw administracyjnych i geograficznych oraz o unikaniu posługiwania się ich nazewnictwem potocznym, np. w języku potocznym wskazując daną miejscowość, można posługiwać się określeniem Kudowa. Natomiast nazwa administracyjna tej miejscowości brzmi Kudowa-Zdrój.

Dość często w praktyce możemy spotkać się z różnymi sformułowaniami konkluzji. Za przykład możemy obrać konkluzję do wniosku o ukaranie wykroczenia określonego w art. 87 § 1 k.w. W jednym przypadku konkluzja może brzmieć w sposób następujący: „w dniu 15 lipca 2014 r. o godz. 22.15 w Słupsku na ul. Wiejskiej będąc w stanie po użyciu alkoholu, tj. przy stężeniu 0,21 mg alkoholu w 1 dm^3 wydychanego powietrza, prowadził samochód osobowy marki Audi A4 o nr rej. GS 88SK, tj. o wykroczenie z art. 87 § 1 k.w. W drugim przypadku konkluzja ta może mieć następującą treść: „w dniu 15 lipca 2014 r. o godz. 22.15 w Słupsku na ul. Wiejskiej będąc w stanie po użyciu alkoholu, tj. przy stężeniu 0,21 mg alkoholu w 1 dm^3 wydychanego powietrza, prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki Audi A4 o nr rej. GS 88SK, tj. o wykroczenie z art. 87 § 1 k.w.

Z praktycznego punktu widzenia w konkluzji we wniosku o ukaranie istotne znaczenie ma strona przedmiotowa wykroczenia zawartego w art. 87 § 1 k.w. Wskazane w dyspozycji przepisu elementy strony przedmiotowej to: zachowanie się sprawcy polegające na prowadzeniu pojazdu mechanicznego w stanie po użyciu alkoholu i okoliczność modalna, tj. miejsce popełnienia czynu określone w sposób ogólny jako ruch lądowy, wodny lub powietrzny. Dla prawidłowego określenia miejsca popełnienia wykroczenia określenie „ruch lądowy" należy doprecyzować poprzez konkretne wskazanie tego miejsca. W rozumieniu orzecznictwa sądów powszechnych ruchem lądowym jest nie tylko ruch na drogach publicznych i w strefach zamieszkania, ale także ruch w miejscach dostępnych dla powszechnego użytku (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2000 r., sygn. IV KKN 250/00, Prok. i Pr. 2001, dodatek „Orzecznictwo", nr 4, poz. 19; oraz z dnia 5 maja 2009 r., sygn. IV KK 432/08, R-OSNKW 2009, poz. 1068). Do miejsc takich zalicza się drogi wewnętrzne, wymienione w art. 8 ust. 1 *Ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych*. Nie zalicza się do nich miejsc, w których dopuszczone jest do ruchu tylko wąskie grono osób (Prok. i Pr. – wkł. 2012/3/4). Stosując wykładnię językową, a więc metodę analizy wyrażeń użytych w przepisach przez dokonywanie oceny ich znaczenia na podstawie treści, jaka tym wyrażeniom jest nadawana powszechnie w języku potocznym[2], ulica w rozumieniu słownika języka polskiego PWN jest to wytyczona droga w mieście, na osiedlu itp., składająca się z jezdni i z chodników dla pieszych. Logiczne zatem jest, że organ opisując miejsce popełnienia wykroczenia, tj. np.: „w Słupsku na ul. Wiejskiej", wskazuje okoliczność modalną, jaką jest miejsce w ruchu lądowym.

W proponowanej drugiej konkluzji do wniosku o ukaranie, tj.: „w dniu 15 lipca 2013 r. o godz. 22.15 w Słupsku na ul. Wiejskiej będąc w stanie po użyciu alkoholu, tj. przy stężeniu 0,21 mg alkoholu w 1 dm^3 wydychanego powietrza prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki Audi A4 o nr rej. GS 88SK, tj. o wykroczenie z art. 87 § 1 k.w.", wskazujemy dwukrotnie miejsce popełnienia czynu, a tym samym nie zachowujemy kolejności elementów budowy konkluzji, co jest sprzeczne z zasadami jej budowy. Ponadto, aby przypisać wszystkie ustawowe znamiona wykroczenia z przepisu art. 87 § 1 k.w., należałoby wskazać, w tejże konkluzji, że samochód osobowy jest pojazdem mechanicznym.

W praktyce przy sporządzaniu konkluzji policjanci sporządzający wnioski o ukaranie oprócz stosowania ogólnych zasad mają obowiązek kierować się również wytycznymi właściwych miejscowo sądów powszechnych.

W przypadku niewystąpienia wymogów formalnych, m.in. określenia zarzuconego obwinionemu czynu ze wskazaniem miejsca, czasu, sposobu i okoliczności jego popełnienia, na podstawie art. 59 § 1 k.p.ow. prezes sądu zwraca wniosek o ukaranie w celu usunięcia braków formalnych w terminie 7 dni do podmiotu, który sporządził ten wniosek. Zarządzenie prezesa sądu zawiera braki formalne, które zaistniały, i należy je uzupełnić.

Bibliografia

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 482 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 260 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., Nr 19, poz. 115 z późn. zm.).

Grzegorczyk T., *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2008.

Salamonowicz Z., *Wstęp do prawoznawstwa*, Szczytno 2008.

[1] Zob. T. Grzegorczyk, *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.* Komentarz, Warszawa 2008, s. 265.

[2] Z. Salamonowicz, *Wstęp do prawoznawstwa*, Szczytno 2008, s. 156.



zespół prasowy KMP Koszalin

INTERWENCJE W MIEJSCACH PUBLICZNYCH

I W TZW. INNYCH MIEJSCACH

Interwencje w miejscu publicznym to czynności służbowe najczęściej podejmowane przez policjantów, porównywalne z interwencjami domowymi. Reguły, specyfika oraz zasady interweniowania warunkują prawidłowe ich podejmowanie i przeprowadzanie.

Grzegorz Awsiukiewicz

Miejsce publiczne – do którego dostęp o danej porze doby ma nieokreślona liczba osób – to miejsce ogólnodostępne, do którego wstęp ma każdy bez ograniczeń, np. ulica, park, sklep, jak również miejsce, gdzie wymagane jest posiadanie określonej karty wstępu (biletu, zaproszenia), np. kino, stadion sportowy. Typowe zdarzenia wymagające interwencji w miejscach publicznych to m.in. zakłócenie ciszy nocnej, awantura w lokalu gastronomicznym, niszczenie mienia, zakłócenie porządku publicznego na dworcu i w innych budynkach użyteczności publicznej, nietrzeźwość i inne wybryki chuligańskie, przestępstwa i wykroczenia przeciwko mieniu, wypadki i kolizje drogowe.

Podstawowymi regułami interwencyjnymi stosowanymi w miejscach publicznych są:

1. adekwatność sił i środków w zależności od zagrożenia,
2. zdobycie maksymalnej ilości informacji o zdarzeniu,
3. w miarę możliwości zminimalizowanie uczestnictwa osób postronnych,
4. takt i poszanowanie godności osobistej (możliwość sprowokowania niekorzystnej reakcji otoczenia),
5. asekuracja i kontrola otoczenia (bezpieczeństwo osobiste),
6. szybkość i zdecydowanie.



zespół prasowy KMP Koszalin

Tak zwane inne miejsca to takie, które nie mieszczą się w przytoczonym powyżej opisie miejsca publicznego lub w pojęciu domu. Są to np. środki komunikacji publicznej, pokoje hotelowe, tereny zakładów pracy, które nie są przeznaczone do przebywania na ich terytorium „bliżej nieokreślonej liczby osób". Zasady interweniowania w tych miejscach będą stanowiły wspólny mianownik dla reguł właściwych dla interwencji domowych i interwencji w miejscach publicznych.

Czynności interwencyjne policjantów w miejscach publicznych mają na celu przeciwdziałanie popełnianiu przestępstw lub wykroczeń, a w szczególności:

1. zapobieganie wszelkim zachowaniom mogącym stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa osób i mienia lub naruszającym porządek publiczny,
2. zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń,
3. prowadzenie w niezbędnym zakresie działań profilaktycznych.

W razie zaistnienia przestępstwa lub wykroczenia policjanci obowiązani są podjąć interwencję w celu ujęcia sprawcy. Do zadań policjantów komórek interwencyjnych należy przede wszystkim[1]:

1. przybycie na miejsce zdarzenia w możliwie najkrótszym czasie od momentu przyjęcia zgłoszenia,
2. prowadzenie działań zmierzających do ustalenia i zatrzymania osób podejrzewanych o popełnienie czynu zabronionego i zabezpieczenie miejsca wydarzenia,
3. podejmowanie działań mających na celu zapobieganie zdarzeniom naruszającym bezpieczeństwo i porządek publiczny, a w przypadku ich wystąpienia podjęcie natychmiastowych działań zmierzających do jego przywrócenia,
4. podejmowanie działań porządkowych oraz innych, określonych w odrębnych przepisach w czasie pożarów, katastrof komunikacyjnych i budowlanych, powodzi i innych klęsk żywiołowych,
5. podejmowanie działań pościgowych, określonych odrębnymi przepisami, za sprawcami przestępstw i wykroczeń zbiegłymi z miejsca wydarzenia,
6. udzielanie w razie potrzeby natychmiastowej pomocy innym policjantom oraz osobom również z udziałem innych powołanych do tego celu podmiotów.



zespół prasowy KMP Lębork

Komendant powiatowy Policji na podstawie wniosków z analiz, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, może tworzyć **komórki wywiadowcze** lub organizować służbę policjantów komórek patrolowych bez umundurowania[2]. Do zadań policjantów komórki wywiadowczej prewencji w szczególności należy[3]:

1. rozpoznanie środowisk przestępczych i metod ich działania,
2. zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń,
3. ujawnianie przestępstw i wykroczeń oraz zatrzymywanie ich sprawców na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu.

Ze względu na tzw. publiczność działania podczas wykonywania czynności interwencyjnych, policjanci powinni postępować w sposób następujący:

a) taktownie – kulturalnie, z poszanowaniem godności osobistej osób objętych interwencją oraz ich mienia,
b) szybko – zdecydowanie i skutecznie,
c) bezpiecznie – dla siebie oraz osób objętych interwencją, a także osób postronnych.

Bezpieczeństwo podczas przeprowadzania interwencji jest jednym z ważniejszych jej elementów. Nie wolno go lekceważyć nawet wówczas, gdy ma się prawie stuprocentową pewność, że nie będzie żadnych „niespodzianek". Żadnej pewności w gruncie rzeczy nigdy nie ma. Ostrzeżeniem niech będą zdarzenia (liczba ich gwałtownie wzrasta) zaistniałe w ostatnich latach, w czasie których – głównie w wyniku niezachowania elementarnych zasad bezpieczeństwa – wielu policjantów odniosło poważne obrażenia ciała, a nawet poniosło śmierć. Bezpieczeństwo interwencji oznacza, że podjęte czynności nie zagrażają w jakikolwiek sposób zarówno policjantom, jak również osobom postronnym. Jest to więc bezpieczeństwo:

- policjanta wykonującego zadania,
- partnera – innych policjantów,
- osób objętych interwencją,
- osób postronnych.

Czynnikiem mającym istotny wpływ na bezpieczeństwo policjantów są zwłaszcza odpowiednie przygotowanie oraz taktyka i technika interweniowania. Istnieje bowiem wiele sposobów wpływania na przebieg zachowań ludzkich w celu niedopuszczenia do wystąpienia zagrożeń bądź likwidacji skutków. Każda interwencja ma swoisty charakter odróżniający ją od innych. Niezwykle ważnym elementem interwencji jest umiejętne jej rozpoczęcie, odpowiednie nawiązanie pierwszego kontaktu, prowadzenie rozmowy i negocjowanie. Interweniując, policjanci muszą zawsze pamiętać, że ich nieumiejętne postępowanie może spowodować eskalację zagrożeń. Interwencja daje innym podstawy do sformułowania określonej – często negatywnej – opinii o policjantach i Policji, nie zawsze znajdującej uzasadnienie. Obecne na miejscu interwencji osoby postronne mogą niekiedy nie akceptować postępowania policjantów, a nawet być wrogo do nich nastawione. Mogą też starać się utrudnić czy nawet uniemożliwić realizację podjętych czynności interwencyjnych, a sam fakt stałej obserwacji publicznej – swoistej kontroli społecznej – może na policjantów wpływać deprymująco, szczególnie na tych mniej doświadczonych, albo wręcz spowodować podjęcie przez nich błędnych decyzji, niestaranne, zbyt szybkie wykonanie niektórych czynności (np. sprawdzenie osoby). Policjant musi zdawać sobie sprawę z tego, że w czasie interwencji może spotkać się z agresywnymi zachowaniami uczestników zdarzeń. Aby ich agresja nie udzieliła się i by nie dopuścić w efekcie do sytuacji niebezpiecznych, powinien kierować się wyczuciem sytuacji, utrzymywać dystans i ciągle pamiętać, że agresja rodzi agresję.

Podsumowując, należy wyraźnie zaznaczyć, że zachowanie bezpieczeństwa interwencji wymaga od policjantów posiadania:

- niezbędnych kwalifikacji i doświadczenia,
- zdolności przeprowadzenia błyskawicznej oceny, analizy oraz kwalifikacji zdarzeń,
- zdolności kierowania czynnościami innych policjantów i współdziałania z nimi,
- zdolności podejmowania szybkich i odważnych decyzji w trudnych sytuacjach,
- odpowiedniego wyposażenia i umiejętności jego obsługi i użycia,
- sprawności fizycznej i psychicznej,
- odpowiedniej wiedzy i doświadczenia w udzielaniu pomocy przedlekarskiej,
- umiejętności perswazji i negocjacji,
- umiejętności postępowania z osobami nietrzeźwymi, agresywnymi, chorymi psychicznie i niedorozwiniętymi umysłowo.

Bibliografia

Zarządzenie nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. Zasady etyki zawodowej policjanta (Dz.Urz. KGP z 2004 r. Nr 1, poz. 3).

Załącznik do zarządzenia nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. Zasady etyki zawodowej policjanta.

Zarządzenie nr 768 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 sierpnia 2007 r. w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym (Dz.U. KGP Nr 15, poz. 119 z późn. zm.).

Służyć i chronić. Wskazówki do procesu kształtowania pożądanych postaw i zachowań w toku szkolenia zawodowego podstawowego, Komenda Główna Policji, Warszawa 2011.

Lexpolonica, system informacji prawnej, dostęp: 20.10.2014.

www.ifp.pl, dostęp: 20.10.2014.

www.kgp.gov.pl, dostęp: 20.10.2014.

www.msw.gov.pl, dostęp: 20.10.2014.

www.policja.pl, dostęp: 20.10.2014.

www.sejm.pl, dostęp: 20.10.2014.

[1] Zarządzenie nr 768 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 sierpnia 2007 r. w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym (Dz.U. KGP Nr 15, poz. 119 z późn. zm.), § 17.

[2] Tamże, § 18.

[3] Tamże, § 19.

„Bezpieczeństwo podczas przeprowadzania interwencji jest jednym z ważniejszych jej elementów. Nie wolno go lekceważyć nawet wówczas, gdy ma się prawie stuprocentową pewność, że nie będzie żadnych „niespodzianek".



S.Czarniak

WODNE ŚRODKI OBEZWŁADNIAJĄCE UŻYWANE W DZIAŁANIACH PODODDZIAŁÓW ZWARTYCH POLICJI PODCZAS PRZYWRACANIA ZAKŁÓCONEGO PORZĄDKU PUBLICZNEGO

W działaniach pododdziałów zwartych Policji wykorzystywane są obecnie następujące pojazdy specjalistyczne: Hydromil i Hydromil II M, armatka wodna AW-6000 Tajfun 1, armatka wodna AW-9000 Tajfun 2, armatka wodna AW-9000 Tajfun 3.



S.Czarniak

Artur Duszak

Samochód *Hydromil* jest posadowiony na podwoziu Jelcza z silnikiem Leyland'a. Silnik ten służy do napędu pojazdu. Natomiast do napędu pompy Hale typu 50 FB zastosowano silnik Cummins 6 BT. Z tyłu samochodu zamontowany jest zbiornik wody z włazem rewizyjnym, wykonany z blachy aluminiowej, a z tyłu zbiornika i po bokach są skrytki do przewożenia osprzętu potrzebnego do akcji. Pojazd jest wykonany w wersji odpornej na uszkodzenia mechaniczne ze szczególnym uwzględnieniem ochrony załogi. W stosunku do starej wersji pojazdu zmiana nastąpiła w przedziale technicznym, a także w kabinie załogi. Z zewnątrz przedział techniczny został wyposażony w dwustopniowe drzwi. Pierwszy stopień otwarcia drzwi umożliwia podstawową obsługę techniczną silnika i pompy, drugi stopień otwarcia umożliwia czynności serwisowe układu silnik-pompa. Układ wodny został przeprojektowany tak, aby obsługa była jak najmniej absorbująca dla załogi w czasie akcji. Układ wodny jest wykonany ze stali nierdzewnej, a zawory z materiałów odpornych na korozję. Ściany boczne kabiny załogi wyłożono materiałem kompozytowym łatwym do utrzymania czystości, a podłogę blachą ryflowaną zapobiegającą poślizgowi.

Hydromil II może być uruchomiony wyłącznie z kabiny kierowcy. Jedynie przy napełnianiu zbiornika z otwartych ujęć wodnych agregat tłoczący może być obsługiwany z zewnątrz. Obsługa pojazdu składa się z czterech osób:

- dowódcy – dowodzi pojazdem i jednocześnie pełni funkcję motorzysty, obsługuje agregat, utrzymuje łączność radiową, obsługuje urządzenie rozgłaszające i prawą dyszę samoobrony,
- I strzelca – obsługuje lewe działko wodne oraz wycieraczki szyby górnej,
- II strzelca – obsługuje prawe działko wodne oraz wycieraczki szyby górnej, a w razie potrzeby zastępuje dowódcę,
- kierowcy – kieruje pojazdem, obsługuje lewą dyszę samoobrony i urządzenia zmywające przednią szybę oraz włącza i wyłącza urządzenie podnoszenia siatki okna przedniego.

Hydromil II M składa się z kabiny załogi oraz zbiornika wody, zabudowanymi na podwoziu Jelcza P 420. Przedział techniczny miotacza wodnego *Hydromil II M* znajduje się za kabiną załogi. Dostęp do przedziału technicznego umożliwiają dwustopniowe drzwi otwierane do góry. Pierwszy stopień otwiera się za pomocą specjalnej klamki znajdującej się w wyposażeniu samochodu. Po otwarciu zamka sprężyny gazowe ułatwiają podniesienie się pierwszego stopnia drzwi. Na drzwiach znajdują się podpory stałe, które należy zablokować na sworzniach znajdujących się w „futrynie".

Armatka wodna AW-6000 Tajfun 1 to samochód specjalny typu miotacz wody na podwoziu Renault Kerax 420,34. Pojazd może być stosowany do wsparcia działań ratowniczo-gaśniczych straży pożarnej zarówno w dzień, jak i w nocy, w warunkach atmosferycznych spotykanych w naszej strefie klimatycznej. W przypadku przechowywania pojazdu na wolnym powietrzu w temperaturach poniżej 0°C należy bezwzględnie włączyć układ ogrzewania przedziału agregatu.

Pojazd został wyposażony w następujące elementy:

- z przodu kabiny – podnoszony lemiesz, a nad nim działko,
- na bokach i z tyłu pojazdu – dysze obronne, pod pojazdem system zraszaczy podwoziowych, na dachu działko oraz system zraszaczy chroniących dach pojazdu,
- zraszacz chroniący przestrzeń pomiędzy kabiną a zabudową,
- na bokach pojazdu – rozkładane ażurowe osłony,
- w tylnej części – kamerę do obserwacji przestrzeni za pojazdem,
- wszystkie koła – wkładki masywowe umożliwiające jazdę z przebitymi oponami.

Standardowe podwozie samochodu zostało dodatkowo osłonięte od dołu blachą aluminiową o grubości 2 mm w celu zabezpieczenia elementów podwozia przed ewentualnym uszkodzeniem przez ogień lub działania mechaniczne.

Z kolei *AW-9000 Tajfun 2* to samochód specjalny typu miotacz wody na podwoziu Scania R420 6 x 6 EHZ. Pojazd może być stosowany do wsparcia działań ratowniczo-gaśniczych straży pożarnej i we wszystkich porach roku i doby, w warunkach atmosferycznych spotykanych w polskiej strefie klimatycznej (temperatura otoczenia od -35°C do +50°C, przy zapyleniu powietrza do 1,0 g/m³ w czasie 5 godz., szybkości wiatru do 20 m/s, intensywnych opadach deszczu do 180 mm/h trwającego 5 min, wilgotności powietrza do 98% przy temperaturze +25°C). Pojazd powinien być przechowywany w zamkniętych pomieszczeniach garażowych w temperaturze nie mniejszej niż +5°C. W przypadku używania pojazdu na wolnym powietrzu w temperaturze poniżej 0°C należy bezwzględnie włączyć układ ogrzewania przedziału agregatu.



P.Kozłowski

Stanisław Figielski

SZACOWANIE RYZYKA JEDNYM Z NARZĘDZI PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE – PORADY PRAKTYCZNE

Przemoc w rodzinie – jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych w rozumieniu art. 115 § 11 k.k. oraz innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą[1].

Polscy policjanci w r. 2013 przeprowadzili 61 047 interwencji związanych z podejrzeniem przemocy w rodzinie[2]. Jednak r. 2013 nie był pod tym względem wyjątkowy. Skala problemu była zauważona już wcześniej przez ustawodawcę, który w 2005 r. wprowadził specjalną ustawę o przemocy w rodzinie[3]. Sama procedura postępowań policjantów i innych instytucji powołanych do działania w tej sferze problemów społecznych poddana była systematycznym ewolucjom, których głównym celem było podniesienie skuteczności jej zapisów. Jednym z pomysłów mających poprawić zasady postępowania z osobami dotkniętymi przemocą w miastach i gminach było stworzenie tzw. zespołów interdyscyplinarnych, w skład których wchodzą przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych organizacji zajmujących się przemocą w rodzinie. Celem tych instytucji jest szybkie zapobieganie występowaniu przejawów przemocy domowej oraz pomoc osobom pokrzywdzonym przemocą.

Policjanci podejmując interwencje związane z przemocą w rodzinie, mają często problem, czy wykonali wszystkie czynności na miejscu, czy też coś pominęli. Łatwo jest podjąć decyzję, gdy mamy do czynienia z przemocą fizyczną, bo można ją stwierdzić poprzez widoczne zewnętrzne ślady na ciele, np. zasinienia, zadrapania, pogryzienia. Trudniej zaś jest, gdy mamy do czynienia z przemocą psychiczną, która odbywa się tylko między dwiema osobami w czterech ścianach, bez świadków. Ponadto coraz częściej policjanci spotykają się z przemocą zaniedbania dzieci i starców, przemocą ekonomiczną i seksualną.

Rola policjantów interweniujących na miejscu jest bardzo ważna. Ich zadaniem jest m.in. zebranie jak najwięcej informacji o rodzinie, aby podjąć właściwą decyzję wobec sprawcy i skutecznie pomóc ofierze. Z uwagi na trudności interwencji opracowano specjalne procedury, zwane szacowaniem ryzyka. Celem tych procedur jest właściwe i skuteczne działanie policjantów wobec sprawcy przemocy domowej oraz niedopuszczenie do zagrożenia bezpieczeństwa ofiar takiej przemocy. Na potrzeby prawidłowej oceny interweniujących policjantów wobec sprawcy przemocy w rodzinie zostały stworzone kwestionariusze szacowania ryzyka: karta A i B, które wskazują 13 zagrożeń dla życia i zdrowia uczestników interwencji. Kwestionariusze zawierają pytania, które pozwolą na ocenę sytuacji w danej rodzinie.

> **Rola policjantów interweniujących na miejscu jest bardzo ważna. Ich zadaniem jest m.in. zebranie jak najwięcej informacji o rodzinie, aby podjąć właściwą decyzję wobec sprawcy i skutecznie pomóc ofierze.**

KWESTIONARIUSZ SZACOWANIA RYZYKA A – PRZEMOC WOBEC OSOBY DOROSŁEJ

Pytanie 1.: ***Czy doszło do aktów przemocy z użyciem niebezpiecznego narzędzia lub gróźb jej użycia?***

Użycie broni lub innego niebezpiecznego narzędzia jest niezwykle istotne z perspektywy szacowania ryzyka związanego z przemocą w rodzinie. Sprawcy, którzy stosowali przemoc z użyciem tego rodzaju narzędzi lub też grozili jej użyciem, znacznie częściej ponownie dopuszczają się stosowania przemocy[4]. Policjanci muszą wiedzieć, że jeżeli na to pytanie uzyskają odpowiedź pozytywną, to zgodnie z przepisami kodeksu postępowania karnego (art. 244 § 1b)[5] mają obowiązek zatrzymania sprawcy przemocy. W rodzinach, gdzie dochodzi do przemocy, sprawca bardzo często wobec swojej ofiary stosuje przemoc z użyciem niebezpiecznych narzędzi (noże, siekiery, metalowe przedmioty, nawet broń palna), dlatego też policjanci podczas przeprowadzania interwencji w szczególności muszą dbać o bezpieczeństwo osób uczestniczących w interwencji oraz bezpieczeństwo własne, nawet z wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego, jeżeli będzie taka potrzeba.

Pytanie 2.: ***Czy sprawca grozi ofierze zabiciem? Czy ofiara boi się o swoje życie? Czy ofiara uważa, że jest zdolny do jej zabicia?***

Groźby dotyczące zabicia ofiary są sposobem na jej efektywne kontrolowanie. Odczucie ofiary, że sprawca jest zdolny do jej zabicia, musi zostać potraktowane poważnie[6]. Należy pamiętać, że groźby pozbawienia życia mogą na ofiary oddziaływać psychicznie i są



P. Kozłowski

jedną z form znęcania się nad rodziną. Należy tu wspomnieć o treści art. 207 k.k., który mówi, że sprawca znęcający się fizycznie i psychicznie nad osobą najbliższą lub osobą małoletnią lub nieporadną podlega karze. Ważne jest, że groźby pozbawienia życia mogą być kierowane słownie, ale również gestem, np. gest ręki wskazujący na poderżnięcie gardła.

Pytanie 3.: ***Czy doszło do duszenia?***
Duszenie jest jedną z najbardziej powszechnych metod zabijania kobiet-ofiar przemocy w rodzinie przez mężczyzn-sprawców tej przemocy. Każde działanie sprawcy mające na celu uniemożliwienie ofierze dostępu do powietrza musi być rozpoznane jako czynnik wysokiego ryzyka[7]. Policjanci na miejscu bardzo często ujawniają, że osoby dotknięte przemocą mają widoczne zewnętrzne obrażenia ciała, a w szczególności ślady na szyi. Takich sytuacji nie należy bagatelizować, ponieważ ofiara jest w taki sposób atakowana przez sprawcę, aby straciła przytomność. Więc odpowiedź na pytanie określi nam ewentualny stan zdrowia ofiary i czy należy na miejsce wezwać zespół ratownictwa medycznego (ZRM) celem udzielenia pomocy medycznej.

Pytanie 4.: ***Czy w ostatnim czasie doszło do nasilenia przemocy?***
Niezwykle istotne jest, by poznać i zrozumieć, jak poważna jest przemoc zastana na miejscu interwencji. Pozwoli to na podjęcie działań adekwatnych do danej sytuacji[8]. Ofiara najczęściej nie chce mówić o sytuacji, która wydarzyła się wcześniej. Policjanci mogą ustalić taką informację np. od sąsiadów lub członków rodziny. Podczas rozmowy z osobą pokrzywdzoną muszą oddzielić ją od sprawcy, by wzbudzić w niej zaufanie do policjantów i sprawić, aby uznała, że chcą pomóc rozwiązać problem. Po uzyskaniu informacji, że przemoc w rodzinie się nasiliła, należy podjąć stosowne kroki wobec sprawcy celem odizolowania go od ofiary.

Pytanie 5.: ***Czy sprawca ma zaburzenia psychiczne, leczy lub leczył się psychiatrycznie?***
Zaburzenia psychiczne mogą wpływać na zmianę zachowania sprawcy przemocy, w tym nasilać podejmowanie zachowań agresywnych. Podczas analizy sytuacji należy wziąć pod uwagę również depresję sprawcy[9]. Jeżeli na miejscu interwencji policjanci otrzymają informację od stron sporu, że któraś z osób jest chora psychicznie lub leczy się psychiatrycznie, to powinni poprosić o ewentualną dokumentację medyczną. Ponadto należałoby wezwać ZRM, by określić stan zdrowia tych osób, a w razie bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia – odizolować osobę chorą i umieścić ją w szpitalu psychiatrycznym celem dalszej obserwacji.

Pytanie 6.: ***Czy sprawca jest pod wpływem środków odurzających (alkohol/narkotyki/leki)?***
Pytanie to dotyczy zarówno sytuacji zastanej podczas interwencji, jak też problemów doświadczanych przez sprawcę w przeszłości w związku z nadużywaniem alkoholu, narkotyków lub leków, które miałoby wpływ na jego społeczne funkcjonowanie (zdrowie, relacje międzyludzkie)[10]. Policjanci na miejscu mogą określić, czy osoba jest pod wpływem alkoholu lub narkotyków, poprzez obserwację i symptomy (woń alkoholu, bełkotliwa mowa, pobudzenie, szerokość źrenic), wykonanie pomiaru lub rozpytanie (szczególnie, gdy podejrzewają, że osoba jest pod wpływem leków). Jeżeli stwierdzą, że sprawca jest uzależniony od alkoholu, narkotyków lub leków, powinni skierować go na leczenie odwykowe w specjalistycznym ośrodku. Warto dodać, że jest to procedura, która następuje później.

Pytanie 7.: ***Czy sprawca był wcześniej karany za przestępstwa z użyciem przemocy (w rodzinie lub poza nią)?***
Badania wskazują, że sprawcy przemocy w rodzinie wykazują tendencję do powtarzania agresji, którą wykazywali już wcześniej wobec innych osób podczas całego swojego życia (wobec rodzeństwa, rówieśników w szkole, znajomych z pracy czy też obcych osób). Poprzednie akty przemocy w rodzinie są niezwykle silnym czynnikiem ryzyka, który wskazuje, że dojdzie do niej w przyszłości. Określa się, że 35 proc. rodzin doświadcza ponownego aktu przemocy w ciągu pięciu tygodni od pierwszego incydentu[11]. Policjanci mają możliwość sprawdzenia w bazach informatycznych Policji, czy sprawca jest notowany i za co. Ponadto możliwe jest sprawdzenie, czy w danej rodzinie były podejmowane interwencje i czego dotyczyły. Zdobyte informacje na pewno okażą się cenną wskazówką, jakie dalsze czynności należy podjąć.

Pytanie 8.: ***Czy sprawca kiedykolwiek groził lub próbował popełnić samobójstwo?***
Bardzo istotne jest określenie, czy sprawca wcześniej groził popełnieniem samobójstwa lub też próbował targnąć się na własne życie. Groźby popełnienia samobójstwa przez sprawcę powinny zaalarmować o zwiększeniu możliwości zabójstwa innych osób[12]. Sprawca groźbą lub próbą popełnienia samobójstwa chce najczęściej wywrzeć presję na ofierze przemocy, wymusić na niej pełne podporządkowanie. Policjant zadając to pytanie, musi ocenić, jak duża jest zależność ofiary od sprawcy, czy będzie ona chciała współpracować, czy podejmie dalsze czynności zmierzające do zmiany sytuacji rodzinnej. Bardzo często sprawca w taki sposób chce również zwrócić uwagę ofiary, że sytuacja rodzinna powoduje, iż to on jest ofiarą, a nie sprawcą.

Pytania 9.: ***Czy ofiara przemocy próbowała popełnić samobójstwo?***
Gdy ofiara przemocy mówi, że gotowa jest popełnić samobójstwo, a szczególnie gdy podjęła wcześniej taką próbę – nigdy nie wolno bagatelizować takiego stwierdzenia. Dla wielu ofiar odebranie sobie życia może wydawać się jedynym sposobem za zakończenie sytuacji przemocowej[13]. Policjanci muszą pamiętać, że osoba może być tak zdesperowana, iż podjęcie próby samobójczej może się powtórzyć, dlatego też w takiej sytuacji powinni wezwać ZRM, by zdiagnozować stan emocjonalny osoby pokrzywdzonej i ewentualnie umieścić ją w szpitalu psychiatrycznym celem obserwacji. Osoba, która próbowała popełnić samobójstwo, najczęściej będzie chciała zrobić to jeszcze raz.

Pytania 10.: ***Czy sprawca jest chorobliwie zazdrosny o ofiarę przemocy?***
Badania wskazują na związek „zniewalającej kontroli" stosowanej przez sprawcę przemocy z jego nadmierną zazdrością[14]. Bardzo często są oni chorobliwie zazdrośni o ofiarę przemocy. Padają ciągłe pytania, gdzie była, dlaczego tak późno wróciła, kto do niej dzwonił. Sprawca chce mieć kontrolę nad ofiarą przemocy, ale może to wynikać też z zaburzeń

> **Badania wskazują, że sprawcy przemocy w rodzinie wykazują tendencję do powtarzania agresji, którą wykazywali już wcześniej wobec innych osób podczas całego swojego życia.**

Policjanci na miejscu przeprowadzania interwencji obligatoryjnie powinni zadać pytanie, czy w domu znajduje się broń, do której sprawca może mieć dostęp.

psychicznych (np. skutek nadużywania alkoholu) i wówczas powody zazdrości mogą być błahe[15]. Policjant pytając o zazdrość sprawcy, musi rozróżnić, kiedy ma do czynienia z kontrolowaniem ofiary przemocy, a kiedy już z jego chorobą.

Pytanie 11.: ***Czy w ostatnim czasie ofiara przemocy rozstawała się ze sprawcą?***

Badania i literatura wskazują, że próby zakończenia związku są często silnie powiązane z zabójstwami na tle przemocy w relacjach partnerskich. Znaczące jest, że kobiety są narażone na największe niebezpieczeństwo w okresie dwóch miesięcy od rozstania ze sprawcą przemocy[16]. Rozstania te są zwykle spowodowane dobrem dzieci. Jednakże ofiary bardzo często wracają do swoich oprawców z uwagi, iż w nowym życiu nie dają sobie rady z rzeczywistością lub są uzależnione od sprawcy emocjonalnie. Dodatkowo należy zapytać, ile razy ofiara rozstawała się ze sprawcą, co było przyczyną takiej decyzji i co spowodowało, że do niego wróciła. Ponadto policjanci powinni zwrócić ofierze uwagę, że jej życie i zdrowie i jej najbliższych są najważniejsze, a bezpieczeństwo można im zapewnić, rozstając się ze sprawcą przemocy. Powinni wskazać ośrodki pomocowe dla ofiar przemocy (należą do nich ośrodki pomocy społecznej, które pomogą ofierze w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych; powiatowe centra pomocy rodzinie, które pomogą także w zakresie terapeutycznym; specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, które zapewnią bezpłatne schronienie ofierze i jej rodzinie, gdy jest ujawniona przemoc, oraz udzielą specjalistycznej pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, terapeutycznej, medycznej, a także wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej – plan pomocowy; komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, które rozwiązują problem picia alkoholu, bardzo często związanego z przemocą w rodzinie – ofiara może zwrócić się do tych komisji z wnioskiem o skierowanie sprawcy na leczenie odwykowe lub uzyskać inną pomoc; Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie **„Niebieska Linia”** – najbardziej zaufany ośrodek dostępny przez 24 godziny).

Pytanie 12.: ***Czy ofiara przemocy kiedykolwiek została pobita przez sprawcę, gdy była w ciąży?***

Okres, gdy ofiara aktualnie spodziewa się dziecka lub niedawno urodziła, może być czasem, gdy przemoc pojawia się lub eskaluje. Szczególnego znaczenia nabiera fakt stosowania przemocy podczas wcześniejszych ciąż. Badania wskazują, że dzieci w wieku poniżej 18 miesięcy są najbardziej zagrożone, dlatego obligatoryjnie na miejscu interwencji należy ustalić, czy ofiara ma dziecko w takim wieku[17]. Jeżeli wynik rozpytania jest pozytywny, to należy zapytać, czy była bita podczas ciąży, ponieważ jest prawdopodobne, że w przyszłości sprawca może stosować przemoc również wobec dzieci. Jego reakcję można wytłumaczyć jako przeniesienie agresji z ofiary na dziecko. Wówczas ofiarą będą osoba dorosła i dziecko. Należy wspomnieć, że sprawca znęcając się fizycznie nad osobą dorosłą i dzieckiem, może dodatkowo odpowiadać z przepisów karnych, tj. art. 207 k.k.[18] i 157 § 1 k.k.[19]

Pytanie 13.: ***Czy w domu jest broń?***

Policjanci na miejscu przeprowadzania interwencji obligatoryjnie powinni zadać pytanie, czy w domu znajduje się broń, do której sprawca może mieć dostęp. Dostęp do broni może być istotnym czynnikiem ryzyka zagrożenia zdrowia, a nawet życia[20]. Pytanie ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa także policjantów oraz określenie, z kim ewentualnie mają do czynienia (policjantem, żołnierzem, strażnikiem leśnym, strażnikiem miejskim, myśliwym). Pytania o broń powinny być rozszerzone i dostarczyć odpowiedzi, jaka to broń, ile sztuk broni, jak jest przechowywana, czy jest legalna. O interwencji wobec sprawcy przemocy w rodzinie, który posiada broń, policjanci powinni poinformować wydział postępowań administracyjnych komendy wojewódzkiej Policji celem podjęcia decyzji co do zabezpieczenia broni. A jeżeli podczas interwencji okazałoby się, że sprawca chciał użyć broni wobec swojej ofiary, należy taką broń odebrać i zabezpieczyć[21].



P.Kozłowski

KWESTIONARIUSZ SZACOWANIA RYZYKA B – PRZEMOC WOBEC DZIECI

Pytania 1.–4.:

Wystąpienie czynników ryzyka ujętych w punktach 1.–4. pozwala na przypuszczenie, iż zdrowie, a nawet życie dziecka, wobec którego stosowana jest przemoc w rodzinie, są zagrożone w sposób poważny. Rzucenie dzieckiem, duszenie dziecka, przemoc fizyczna o dużym nasileniu (bicie, uderzanie, popychanie, rzucanie w dziecko ciężkim przedmiotem) – to czynniki, wobec których należy niezwłocznie rozważyć zatrzymanie sprawcy przemocy lub odebranie dziecka z rodziny[22]. Jeśli podczas interwencji policjanci stwierdzą wystąpienie któregokolwiek z ww. czynników i szacują po obrażeniach zewnętrznych wysokie ryzyko utraty zdrowia lub życia, natychmiast podejmują decyzję o odizolowaniu sprawcy przemocy. Na miejsce wzywają ZRM celem ustalenia stanu zdrowia i obrażeń dziecka, które spowodował sprawca, jak również informują inne instytucje zajmujące się przemocą w rodzinie, zwłaszcza sąd rodzinny.

Pytanie 5.: ***Czy sprawca uderzył dziecko przedmiotem lub rzucił w dziecko przedmiotem?***

Rzucanie w dziecko przedmiotem zalicza się do czynnej przemocy fizycznej. Przemoc fizyczna, traktowana jako nieprzypadkowe obrażenia poniesione w wyniku stosowania przemocy przez sprawcę, obejmuje wszelkie obrażenia nie będące skutkiem wypadku[23]. Interwencje policyjne dotyczące przemocy w rodzinie coraz częściej dotykają dzieci. Jest to szczególnie poważne zagrożenie zdrowia i życia małego człowieka. Doskonale wiemy, jak bardzo dzieci są wrażliwe i bezbronne. Zazwyczaj sprawca wykorzystuje te cechy, aby pokazać swoją przewagę i wymusić posłuszeństwo. Przypadki takie często doprowadzają do tragedii, jeżeli pomoc nie nadejdzie szybko. Jeżeli zostanie stwierdzone bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia dziecka, policjant wspólnie z pracownikiem socjalnym i lekarzem ma prawo odebrać dziecko i umieścić je w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej.



P.Kozłowski

Pytanie 6.: ***Czy sprawca jest agresywny słownie wobec dziecka (krzyczy/wyzywa)?***

Agresja słowna również zalicza się do form przemocy w rodzinie. Krzyczenie i wyzywanie dziecka to agresja słowna o charakterze bezpośrednim, oznaczająca degradację werbalną, która jest szczególnie dotkliwa dla ofiary. Osoby pokrzywdzone przemocą w rodzinie mówią czasami, że przemoc fizyczna jest mniej bolesna[24]. Policjanci podejmujący interwencję wobec ofiary-dziecka często dowiadują się, że główną formą przemocy jest krzyk, agresja słowna. Sprawca wyzywając i krzycząc, wzbudza ogromny strach u małego człowieka, co powoduje poczucie niższości i załamuje cały jego rozwój psychiczny, ponadto może przyczynić się do wielu chorób, np. nerwicy. Istotnym przejawem przemocy są również zachowania aspołeczne, które przy dużym natężeniu mogą prowadzić do uczenia się zachowań agresywnych[25].

Pytanie 7.: ***Czy kiedykolwiek musiałaś/eś bronić dziecko przed sprawcą?***

Spotykamy się często z sytuacją, że poprzez agresję sprawca daje upust swoim negatywnym emocjom w danym momencie (praca, dom, szkoła), krzywdząc przy tym drugiego człowieka. Wiedząc, że sprawcy przemocy w rodzinie mogą powtarzać agresję[26], policjant może określić przeszłość sprawcy pod kątem istnienia przemocy we wcześniejszych latach jego życia. Istotne są również doświadczenia z dzieciństwa sprawcy. Zdarza się bowiem, że w najmłodszych latach to on był ofiarą i teraz chce w ten sposób „zrewanżować się", twierdząc: jestem starszy, silniejszy – mogę więcej. Pytanie pomoże ocenić sytuację rodzinną, odporność ofiary na przemoc, czy nie jest współzależna od sprawcy przemocy.

Pytania 8.–9.: ***Czy sprawca groził/straszył dziecko? Czy uważasz, że sprawca może zrobić krzywdę dziecku?***

Policjanci powinni uważnie wysłuchać spostrzeżeń osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem doświadczającym przemocy w zakresie wcześniejszego zachowania sprawcy wobec dziecka. Jeśli osoba ta wyraża obawy co do stanu bezpieczeństwa dziecka w związku z wcześniejszymi incydentami polegającymi na grożeniu czy straszeniu dziecka – muszą potraktować te spostrzeżenia poważnie. Przypuszczenia co do możliwości spełnienia gróźb skrzywdzenia, okaleczenia czy też zabicia dziecka to poważne czynniki ryzyka świadczące o wysokim prawdopodobieństwie podjęcia przez sprawcę niebezpiecznych zachowań[27]. Policjanci podczas interwencji spotykają się z coraz większym zjawiskiem gróźb wobec dzieci. Jest to bardzo ważny czynnik ryzyka, który może świadczyć o determinacji sprawcy i chęci podjęcia niebezpiecznych i tragicznych w skutkach zachowań. Muszą być szczególnie wsłuchani w obawy osób sprawujących opiekę nad dzieckiem. Każdy sygnał z ich strony odebrany jako groźba nie może być zlekceważony.

Pytanie 10.: ***Czy agresywne zachowanie wobec dziecka zdarzało się wcześniej?***

Agresywne zachowanie wobec dziecka wiąże się z historią zachowań przemocowych podejmowanych przez sprawcę w przeszłości. Podobnie jak w pytaniu nr 7 należy podkreślić, że sprawcy przemocy w rodzinie wykazują tendencję do powtarzania agresji, którą wykazywali wobec innych osób podczas całego swojego życia[28]. To pytanie pokazuje, jak ważny jest ten aspekt przeszłości sprawcy. Wiedza o niej na pewno pomoże ocenić sytuację obecną i podjąć stosowne czynności, aby zapobiegać przemocy w przyszłości.

Pytanie 11.: ***Czy widoczne są oznaki zaniedbywania dziecka?***

Zaniedbywanie fizyczne to jeden z rodzajów przemocy, który obejmuje także brak należytej opieki medycznej. Ten typ przemocy jest szczególnie dolegliwy dla dzieci, jest krzywdą, która zazwyczaj odbija się na ich zdrowiu i w konsekwencji może grozić utratą życia. Oznaki zaniedbywania dziecka należy potraktować jako czynnik ryzyka zagrożenia zdrowia i życia dziecka[29]. Dla interweniujących policjantów są one widoczne gołym okiem (wychudzenie, odwodnienie, brud, zawszawienie itp.) i dzięki temu możliwa jest w miarę szybka reakcja. Jeżeli na miejscu stwierdzą taki fakt, to obligatoryjnie wzywają ZRM.

"Policjanci zwykle pierwsi podejmują interwencje związane z przemocą w rodzinie i to od nich zależy charakter pomocy dla ofiary przemocy oraz w jaki sposób zostanie ukarany sprawca.

Pytanie 12.: *Czy występują inne niepokojące zachowania wobec dziecka?*

O stosowaniu przemocy wobec dziecka mogą świadczyć również czynniki nie wymienione w kwestionariuszu szacowania ryzyka. Ofiara-dziecko może być np. molestowana przez sprawcę. Choć jest to trudny temat, policjanci powinni delikatnie rozpytać dziecko pod tym kątem. Jeżeli dziecko nie chce rozmawiać na ten temat, należałoby poprosić, aby narysowało, jak widzi swoją sytuację rodzinną, lub w inny sposób ją opisało.

Pytanie 13.: *Czy dziecko jest w wieku od 0 do 6 lat lub niepełnosprawne?*

Badania wskazują, że dzieci w wieku poniżej 18 miesięcy są najbardziej zagrożone w sytuacji przemocy w rodzinie, dlatego obligatoryjnie należy ustalić wiek dziecka[30]. Są to bardzo trudne interwencje, w szczególności kiedy chodzi o najmniejsze i najbardziej bezbronne ofiary. Sprawca stosując przemoc wobec noworodków czy niemowląt, ma bardzo dużą przewagę fizyczną i psychiczną. Doskonale wykorzystuje swoją pozycję, mając świadomość braku sprzeciwu ze strony ofiary. Wykorzystuje także nieporadność dzieci i doprowadza do współżycia płciowego lub innej czynności seksualnej. Niepełnosprawność dziecka jeszcze bardziej rozbudza agresję sprawcy. Brak zrozumienia cierpienia osoby chorej często prowadzi do karcenia czy innego rodzaju przemocy (np. wspomniane zaniedbywanie). Najczęstszym źródłem przemocy w rodzinie, w której jest niepełnosprawne dziecko, jest nieumiejętność radzenia sobie w takiej sytuacji.

Policjanci zwykle pierwsi podejmują interwencje związane z przemocą w rodzinie i to od nich zależy charakter pomocy dla ofiary przemocy oraz w jaki sposób zostanie ukarany sprawca. Zawsze powinni pamiętać o wykorzystywaniu procedur ściśle określonych w prawie. Pytania zawarte na kartach A i B są pomocne np. w podjęciu decyzji wobec sprawcy związanej z jego zatrzymaniem procesowym z art. 244 § 1a i 1b lub pozaprocesowym z art. 15a ustawy o Policji albo w zastosowaniu w rodzinie procedury „Niebieskie Karty".

Kwestionariusz szacowania ryzyka podczas przeprowadzania interwencji związanej z przemocą w rodzinie nie stanowi zamkniętego katalogu sytuacji i zachowań niebezpiecznych i dlatego należy używać go jako narzędzie pomocnicze, a nie obligatoryjne. Policjanci na miejscu interwencji mogą uzupełnić pytania o inne, pamiętając, że przemoc w rodzinie dotyczy nie tylko osób dorosłych, ale również dzieci i osób starszych, a jeżeli na miejscu interwencji znajduje się więcej niż jedna ofiara, kwestionariusz należy wypełnić na wszystkie te osoby. Z pewnością nie zastąpi on doświadczenia, zdrowego rozsądku i intuicji interweniujących policjantów[31], stąd podczas interwencji wobec przemocy w rodzinie należy brać pod uwagę wszystkie czynniki. Każda interwencja ma swój charakter i inny przebieg, ale wspólnym mianownikiem jest istnienie ofiary i sprawcy. Bardzo ważne jest indywidualne podejście do sprawy i prawidłowa ocena sytuacji.

[1] *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), art. 2.

[2] Zob. www. policja.pl (statystyki KGP dotyczące przemocy w rodzinie), dostęp: 30.09.2014.

[3] *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,* dz. cyt.

[4] M. Kordaczuk-Wąs, W. Mende, *Szacowanie ryzyka związanego z indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie*, Warszawa 2013, s. 10.

[5] *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego* (Dz.U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.), art. 244 § 1b: „Policja zatrzymuje osobę podejrzaną, jeśli przestępstwo, o którym mowa w § 1a, zostało popełnione przy użyciu broni palnej, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu, a zachodzi obawa, że ponownie popełni ona przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby wspólnie zamieszkującej, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi".

[6] M. Kordaczuk-Wąs, W. Mende, dz. cyt., s. 10.

[7] Tamże.

[8] Tamże.

[9] Tamże, s. 11.

[10] M. Kordaczuk-Wąs, W. Mende, dz. cyt., s. 11.

[11] Tamże, s. 12.

[12] Tamże.

[13] Tamże.

[14] Tamże, s. 13.

[15] Zob. http://www.poradnikzdrowie.pl/psychologia/zwiazki/zespol-otella-przyczyny-i-objawy-leczenie-chorobliwej-zazdrosci_42077.html, dostęp: 30.09.2014, M. Majewska: zespół Otella „to zaburzenie psychotyczne, które najczęściej dotyka mężczyzn-alkoholików. Odczuwają oni patologiczną zazdrość o partnerkę i notorycznie podejrzewają ją o zdradę. Jednak stan ten nie jest wynikiem racjonalnego osądu, lecz urojenia".

[16] M. Kordaczuk-Wąs, W. Mende, dz. cyt., s. 13.

[17] Tamże, s. 14.

[18] *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny* (Dz.U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.), art. 207: „Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5".

[19] Tamże, art. 157 § 1: „Kto powoduje naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrojów zdrowia, inne niż określone w art. 156 § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5".

[20] M. Kordaczuk-Wąs, W. Mende, dz. cyt., s. 14.

[21] *Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji* (Dz.U. Nr 53, poz. 549 z późn. zm.), art. 19 ust. 1: „Osobie posiadającej broń zgodnie z przepisami ustawy Policja, a w przypadku żołnierzy zawodowych Żandarmeria Wojskowa, może za pokwitowaniem odebrać broń i amunicję oraz dokumenty potwierdzające legalność posiadania broni w przypadku ujawnienia: 1) okoliczności, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1–2 [pkt 1: uzależnionym od alkoholu lub od substancji psychoaktywnych, stanowiącym zagrożenie dla siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego: a) skazanym prawomocnym orzeczeniem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, skazanym prawomocnym orzeczeniem sądu za nieumyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu lub bezpieczeństwu w komunikacji popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego – dopisek autora] i 4 [właściwy organ Policji może cofnąć pozwolenie na broń, jeżeli ustały okoliczności faktyczne, które stanowiły podstawę do jego wydania – dopisek autora] oraz ust. 5 [zakaz użycia broni osobie nieupoważnionej – dopisek autora] w zakresie broni palnej, 2) okoliczności, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 i 4 oraz ust. 5 pkt 2–6 w zakresie zarejestrowanej broni pneumatycznej – a zwłoka zagrażałaby bezpieczeństwu publicznemu".

[22] M. Kordaczuk-Wąs, W. Mende, dz. cyt., s. 18.

[23] Tamże.

[24] Tamże.

[25] Twórcą teorii uczenia się zachowań jest Albert Bandura (ur. 4 grudnia 1925 r. w Mundare w Albercie) – psycholog kanadyjski. Bandura wystąpił z krytyką klasycznego behawioryzmu, uznając, iż zbyt wąsko widzi uczenie się. Jego teoria społecznego uczenia się ma na celu ułatwienie badań nieobserwowalnych aspektów uczenia się ludzi, takich jak myślenie i poznanie.

[26] M. Kordaczuk-Wąs, W. Mende, dz. cyt., s. 19.

[27] Tamże.

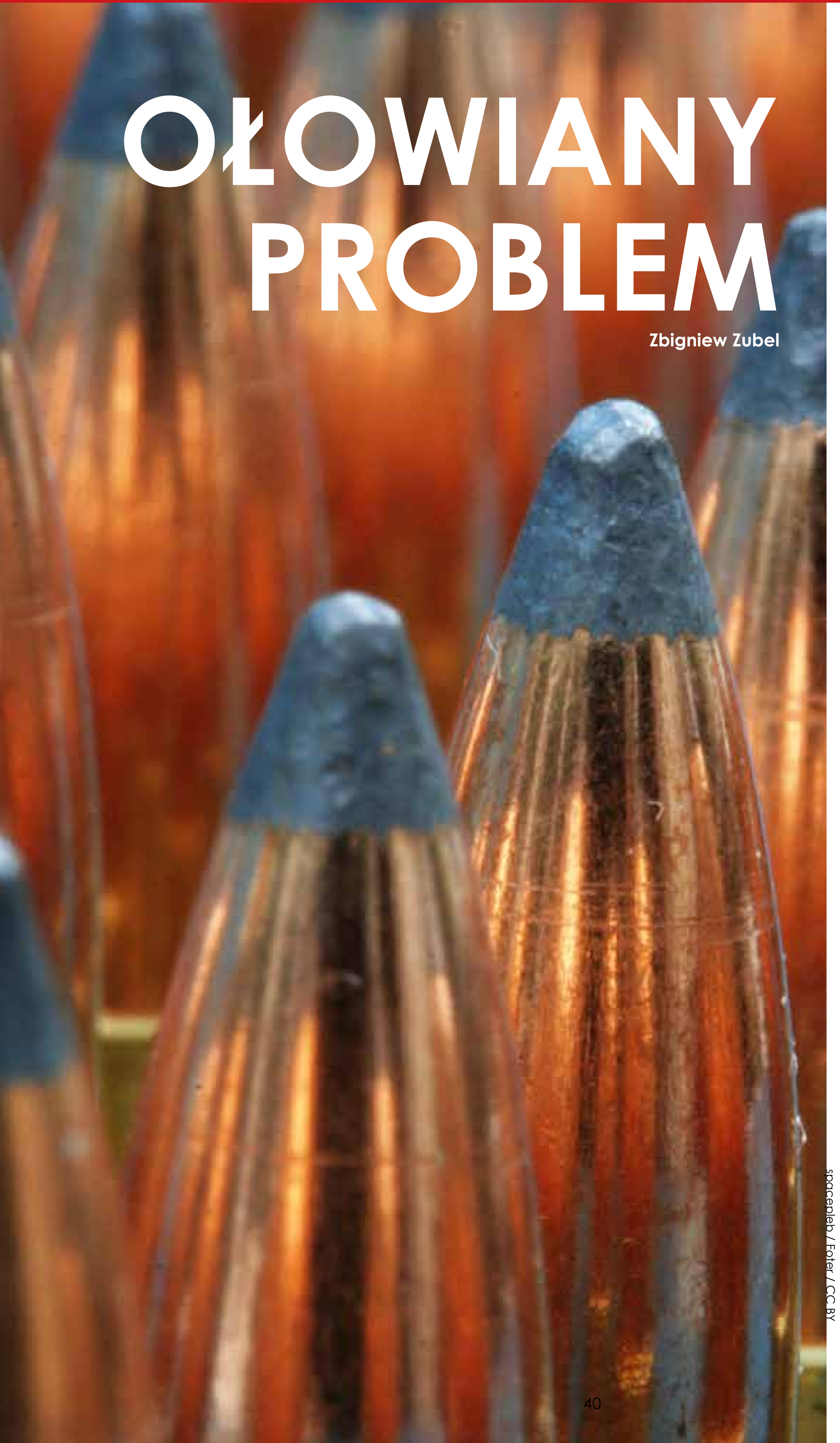
[28] Tamże, s. 20.

[29] Tamże.

[30] Tamże.

[31] Tamże.

"Kwestionariusz szacowania ryzyka podczas przeprowadzania interwencji związanej z przemocą w rodzinie nie stanowi zamkniętego katalogu sytuacji i zachowań niebezpiecznych i dlatego należy używać go jako narzędzie pomocnicze.



OŁOWIANY PROBLEM

Zbigniew Zubel

Ołów jest metalem ciężkim o wysokich właściwościach toksycznych. Brak takiej wiedzy mógł być jedną z przyczyn upadku Cesarstwa Rzymskiego. Antyczna supercywilizacja do budowy sieci wodociągów wykorzystywała rury ołowiane, trwałe i nie korodujące oraz ze względu na wysoką plastyczność łatwe do masowej produkcji. Większa część naczyń stołowych wykonana była także z tego taniego i plastycznego metalu. W konsekwencji wieloletniego wykorzystywania wody zatrutej ołowiem doszło do rozwoju szeregu chorób somatycznych i psychicznych. Dokładne opisy zachowań pozostawione przez Flawiusza, Cycerona lub Katylinę (Starszego) oraz badania kości pozwalają na potwierdzenie tej tezy. Jak dowodzą współczesne badania kryminalistyczne zachowanych szczątków, ołów był także przyczyną ciężkiej choroby i śmierci Ludwika van Beethovena i Francisco Goi Fuentes'a.

Ostatnimi czasy kryte obiekty strzeleckie Policji zostały poddane szczegółowym badaniom na obecność szkodliwych substancji, a zwłaszcza nieorganicznych związków ołowiu. Badania na zawartość związków ołowiu przeprowadzono także w Szkole Policji w Słupsku w dniach 2 i 23 kwietnia 2014 r. na trzech wytypowanych obiektach strzeleckich Zakładu Wyszkolenia Strzeleckiego (ZWS). Pomiaru dokonano w trakcie realizacji zajęć praktycznych (strzelań) na różnych osiach i o różnym natężeniu strzelania. Badania wykonano na osi nr 1 (długość 25 m i pięć stanowisk strzeleckich), osi nr 6 (długość 25 m i cztery stanowiska) oraz osi nr 7 (długość 50 m i sześć stanowisk strzeleckich), natomiast 23 kwietnia tylko na osiach nr 6 i 7.

W dniu 2 kwietnia na osi nr 7 prowadzone były zajęcia programowe kursu instruktorów strzelań policyjnych o stosunkowo niskim natężeniu strzelań – według strzelania opracowanego i realizowanego przez kandydata na instruktora, na osi nr 1 średnio intensywne strzelanie z pistoletów P-99 (8 szt. amunicji na osobę) oraz na osi nr 6 szczególnie intensywne szkolenie z wykorzystaniem pistoletów maszynowych (12 szt. amunicji w limitowanym czasie). Natomiast w dniu 23 kwietnia na osi nr 6 wykonano strzelanie realizowane poprzednio na osi nr 1, natomiast na osi nr 7 strzelanie z pistoletu maszynowego realizowane poprzednio na osi nr 6.

Urządzenia pomiarowe zostały założone przez przeszkolonego pracownika sanepidu trzem wytypowanym wykładowcom ZWS na dwie pełne godziny zegarowe (około trzech godzin lekcyjnych), a 23 kwietnia tylko dwóm wykładowcom. Urządzenia posiadały detektory z filtrami zasilane przez pompy podciśnieniowe pracujące w systemie ciągłym. Detektory zostały umieszczone na wysokości górnej części klatki piersiowej prowadzących strzelania. W trakcie wszystkich badań urządzenia filtrowentylacyjne na osiach strzeleckich pracowały na maksymalnym biegu.

Przed badaniami 23 kwietnia na osiach nr 6 i 7 wyczyszczono filtry i dokonano sprawdzenia efektywności urządzeń wentylacyjnych. Dodatkowo oś nr 6 była przez dwa dni poprzedzające badania czyszczona „na mokro", a na obu osiach dokonano usunięcia resztek pocisków z koryta kulochwytu głównego. Prowadzący strzelania 2 kwietnia byli ubrani w czarne umundurowanie ćwiczebne (dwóch prowadzących – użytkowane po raz pierwszy, jeden w umundurowaniu noszonym przez około trzy miesiące). W dniu 23 kwietnia obaj prowadzący byli ubrani w wyprane mundury ćwiczebne.

Wyniki z dnia 2 kwietnia potwierdziły znaczne (czterokrotne) przekroczenie norm ołowiu na osi nr 6. Wynik może mieć swoje uzasadnienie w szczególnie intensywnym strzelaniu, jakie wykonywali słuchacze tego dnia z pistoletu maszynowego oraz rodzaju amunicji. Ostatnie strzelanie przeprowadzone dla słuchaczy kursu podstawowego z pistoletu maszynowego zakładało szybkie rozpoznanie celu(ów) i oddanie w jego(ich) kierunku 12 strzałów. Zajęcia były realizowane na najmniejszym obiekcie strzeleckim ze średnio wydajnym systemem wentylacji.

Realizacja tego samego strzelania na osi nr 7 w dniu 23 kwietnia nie spowodowała przekroczenia dopuszczalnych norm ołowiu. Główny wpływ na to miała trzy razy większa kubatura pomieszczenia osi nr 7.

Strzelanie na osi nr 6 z pistoletu P-99 (po 8 szt. amunicji) także nie doprowadziło do przekroczeń.

Główną przyczyną przekroczenia obecności ołowiu w trakcie badań przeprowadzonych 2 kwietnia wydaje się amunicja stosowana do strzelań. Choć jest ona powszechnie znana jako „pełnopłaszczowa", to ekonomika produkcji wymusza stosowanie pocisków otwartych (nie pokrytych płaszczem mosiężnym) od wylotu. To powoduje, że temperatura wystrzału (do 2 000°C) oraz ciśnienie mają destrukcyjny wpływ na tylną, ołowianą część pocisku, powodując jej intensywne topnienie. W pistoletach służbowych ze względu na krótszą lufę kontakt jest dość krótki, a więc obecność związków ołowiu w atmosferze nieco mniejsza. W pistolecie maszynowym znacznie dłuższa lufa powoduje dłuższy czas topnienia nieosłoniętej części pocisku, a więc obecność związków ołowiu jest odpowiednio wyższa. Pośredni wpływ na wyniki może mieć

„ Główną przyczyną przekroczenia obecności ołowiu w trakcie badań przeprowadzonych 2 kwietnia 2014 r. wydaje się amunicja stosowana do strzelań.



także ładunek prochowy oraz spłonka wyprodukowana z taniego azydku ołowiu. W trakcie badań nie wykonywano strzelań z broni gładkolufowej.

Koniecznością stało się wdrożenie nowych technologii i procedur oraz przeciwdziałanie intoksykacji poprzez szereg działań profilaktycznych. Podstawową rzeczą wydaje się wymiana amunicji na taką, która jest przeznaczona do wykorzystania w pomieszczeniach zamkniętych (z nadrukiem *indoor training*). Każdy z liczących się producentów oferuje mniej szkodliwą amunicję tego typu ze specjalnym, nietoksycznym ładunkiem prochowym i spłonką oraz o innej konstrukcji pocisków. Są to pociski typu **solid** wykonane całkowicie ze stopów miedzi lub zawierające rdzeń ołowiany całkowicie osłonięty płaszczem z nietoksycznych stopów. Pociski solid wydają się być rozwiązaniem optymalnym, ale są niestety trzykrotnie droższe. Ze względów finansowych najbardziej zasadny wydaje się zakup amunicji drugiego z wymienionych rodzajów, choć to nie do końca rozwiązuje problem obecności ołowiu. Pociski takie, pomimo skorupowej konstrukcji, ulegają całkowitej dezintegracji w chwili uderzenia o kulochwyt główny. Skutkiem uderzenia pocisku w kulochwyt jest wytworzenie olbrzymiej energii (także termicznej) powodującej parowanie ołowiu, choć jego stężenie będzie kilkakrotnie niższe.

Szczególnie uciążliwe strzelania z pistoletów maszynowych oraz strzelb gładkolufowych należy wykonywać tylko na obiektach o największej kubaturze oraz z wydajnym systemem filtrowentylacyjnym. Należy też znacznie częściej dokonywać kompleksowych przeglądów, czyszczenia i modernizacji systemów filtrowentylacyjnych. Być może konieczne stanie się zwiększenie ich efektywności poprzez zastosowanie wydajniejszych mechanizmów napędowych. To samo dotyczy usuwania resztek pocisków z okolic kulochwytów głównych oraz ich składowania w bezpiecznych magazynach. Zasadne wydaje się tworzenie szatni separacyjnych i częste pranie umundurowania ćwiczebnego funkcjonariuszy realizujących strzelania. Osie strzeleckie powinny być okresowo spryskiwane preparatami wiążącymi metale ciężkie, np. kwasem wersenowym lub mlekowym/mlekawym. W zakresie profilaktyki zdrowotnej należy szczegółowo badać realizujących strzelania pod kątem odkładania się związków ołowiu w organizmie. W przypadkach jakichkolwiek wątpliwości należy zlecać chelatację (EDTA) – proces paramedyczny zalecany powszechnie górnikom rud nieżelaznych. W codziennej profilaktyce osobistej pozytywnie widziany jest krystaliczny kwas L – askorbinowy (witamina C) oraz mleko odtłuszczone (powszechnie znana odtrutka).

Funkcjonariusze ZWS Szkoły Policji w Słupsku są już objęci inną metodologią badań profilaktycznych. Podlegają specjalistycznym pomiarom krwi na zawartość związków ołowiu. Jest to dość ważny element profilaktyki, a wyniki dowodzą, że funkcjonariusze osiągają poziom oscylujący w połowie dopuszczalnej wartości 500 jednostek pomiarowych dla osób narażonych na jego szkodliwe działanie. Nie jest to jednak badanie optymalne, gdyż wykazuje tylko „ołów zmienny", którego wartość ulega stosunkowo szybkim wahaniom. Bardziej istotna z punktu profilaktyki prozdrowotnej wydaje się być zawartość „ołowiu osiadłego", który gromadzi się w kościach i niektórych narządach. Badanie takie, choć kosztowne, bolesne i dość uciążliwe, wykazuje rzeczywistą skalę toksykacji organizmu. Zapewne takie właśnie trzeba będzie stosować wobec funkcjonariuszy realizujących proces dydaktyczny związany z użyciem broni palnej.

Dość złożony fizykochemiczny proces strzelania wywołuje ponadto kilka innych zagrożeń dla ciała ludzkiego, jak dotychczas nie objętych badaniami stopnia szkodliwości. Należą do nich w szczególności wibracje i fale elektromagnetyczne. Wydaje się, że w niedalekiej przyszłości te obszary będą także poddane skrupulatnym badaniom, a potencjalne skutki wymuszą dalsze przeciwdziałania.

Z powyższych rozważań nasuwają się następujące wnioski:

1. Realizacja procesu dydaktycznego z użyciem broni palnej (zajęcia takie prowadzą w Szkole Policji w Słupsku funkcjonariusze ZWS i Zakładu Interwencji Policyjnych) wiąże się z istotnym narażeniem na absorbcję związków toksycznych, a w szczególności nieorganicznych związków ołowiu. W związku z tym należy się im większy poziom nakładów na minimalizację skutków intoksykacji i działania innych zjawisk szkodliwych.
2. Należy w terminie jak najszybszym dokonać centralnych zakupów bezpiecznej amunicji typu *indoor training*.
3. Szczególnie uciążliwe strzelania z pistoletów maszynowych oraz strzelb gładkolufowych należy prowadzić tylko na największych obiektach strzeleckich i najwyższym stopniu wymiany powietrza według opracowanych procedur profilaktycznych.
4. Należy wyznaczyć pomieszczenia na szatnie separacyjne oraz częściej prać umundurowanie ćwiczebne przez autoryzowanego wykonawcę.
5. Należy się liczyć z większą fluktuacją kadr w komórkach dydaktycznych realizujących szkolenie z wykorzystaniem broni palnej.
6. W świadomości funkcjonariuszy realizujących tego typu zajęcia zaszczepić ideę indywidualnej profilaktyki i prozdrowotnego trybu życia.
7. Działania profilaktyczno-ochronne w tym zakresie wpłyną na budżet Policji.



P.Kozłowski

Przemysław Rybicki,
sędzia główny zawodów

V OTWARTE MIĘDZYNARODOWE MISTRZOSTWA JEDNOSTEK SZKOLENIOWYCH SŁUŻB MUNDUROWYCH W STRZELANIU

SŁUPSK, 15 LISTOPADA 2014 R.

W dniu 15 listopada 2014 r. w Szkole Policji w Słupsku zostały przeprowadzone V Otwarte Międzynarodowe Mistrzostwa Jednostek Szkoleniowych Służb Mundurowych w Strzelaniu. Zawody zostały przygotowane i zrealizowane przez ZWS Szkoły Policji w Słupsku.

Przedsięwzięcie odbyło się zgodnie z harmonogramem wydarzeń sportowo-rekreacyjnych zaplanowanych do realizacji w r. 2014 pod patronatem honorowym Komendanta Głównego Policji w związku z jubileuszem 95-lecia powstania Policji Państwowej.

To już po raz piąty w murach słupskiej Szkoły Policji gościliśmy funkcjonariuszy jednostek szkoleniowych policji z Polski – Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Szkoły Policji w Katowicach, Szkoły Policji w Pile i Niemiec – Wyższej Zawodowej Szkoły Policji landu Brandenburgii w Oranienburgu. Dodatkowo wystąpiły delegacje służb mundurowych reprezentujące Centralny Ośrodek Szkolenia Straży Granicznej w Koszalinie i Centrum Szkolenia Żandarmerii Wojskowej w Mińsku Mazowieckim, które w ramach codziennych obowiązków służbowych realizują zadania związane ze szkoleniem strzeleckim.

W zawodach wzięło udział osiem drużyn reprezentujących jednostki szkoleniowe służb mundurowych z kraju i zagranicy. Poza tym trzech zawodników wystąpiło indywidualnie. Zgłoszone drużyny i zawodnicy spełniali wymogi formalne określone w Regulaminie Zawodów i zostali dopuszczeni do startu w Mistrzostwach.

Wszyscy zawodnicy strzelali z jednego modelu broni palnej – Walther P-99 AS – podstawowego pistoletu polskich policjantów. Unifikacja broni miała na celu wyrównanie szans pod względem uzbrojenia.

Uczestnicy zawodów po oddaniu strzałów próbnych startowali w dwóch konkurencjach. Pierwszą było strzelanie statyczne, które polegało na tym, że zawodnicy w czasie 3 min oddawali 10 strzałów z wymianą magazynka do tarczy Ts-2 umieszczonej na odległości 25 m. Drugą konkurencją było strzelanie sytuacyjne – w czasie 30 s zawodnik oddawał 12 strzałów do celów umieszczonych w urządzeniach do ruchu tarcz. Najpierw zza osłony oddawał sześć strzałów do tarczy Ts-9 oddalającej się, a następnie po wymianie magazynka przemieszczał się na kolejne stanowisko strzeleckie i oddawał sześć strzałów do tarczy Ts-9 przemieszczającej się poprzecznie. Ruchome cele były dodatkowym elementem podnoszącym skalę trudności zawodów. O klasyfikacji końcowej decydowała suma punktów uzyskanych w obydwu konkurencjach. Maksymalnie można było zdobyć 284 pkt indywidualnie, a drużynowo 852 pkt.

W ocenie sędziów zawodnicy bezpiecznie i sprawnie obchodzili się z bronią palną. W czasie trwania konkurencji nie doszło do sytuacji niebezpiecznej. Wyniki uzyskane przez zawodników były zróżnicowane i spowodowane różnym poziomem opanowania umiejętności oddawania precyzyjnych strzałów w pierwszej konkurencji, a w drugiej konkurencji szybkich i skutecznych strzałów do celów umieszczonych w urządzeniach ruchu tarcz. Mistrzostwa odbyły się bez jakichkolwiek zakłóceń. Żaden z zespołów i zawodników nie złożył protestu. Uzasadniony jest wniosek o pozostawienie konkurencji w tym kształcie w następnych zawodach.

W klasyfikacji indywidualnej pierwsze miejsce zajął mjr SG Janusz Stasica (236 pkt) – reprezentant Centralnego Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej w Koszalinie, wyprzedzając asp. Adama Hetmana (236 pkt) – reprezentanta Szkoły Policji w Katowicach. Trzecie miejsce zajął nadkom. Artur Czura (233 pkt) – reprezentant Szkoły Policji w Słupsku.



P. Kozłowski

W klasyfikacji drużynowej pierwsze miejsce zajęła reprezentacja Centralnego Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej w Koszalinie (691 pkt), drugie miejsce zajęła reprezentacja Szkoły Policji w Katowicach (686 pkt), a trzecie miejsce reprezentacja Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie (673 pkt).

Poprzez organizację niniejszego przedsięwzięcia przedstawiciele Szkoły Policji w Słupsku wykazali, że spośród wielu zadań o charakterze ogólnopolicyjnym czy dydaktyczno-wychowawczym, jakie realizuje nasza placówka, możliwa jest także organizacja zawodów strzeleckich, w których udział biorą jednostki szkoleniowe z Policji oraz innych służb mundurowych z kraju i zagranicy.

Międzynarodowy charakter zawodów i otwarta formuła pozwoliła nie tylko na rywalizację sportową i popularyzację strzelania, ale stała się platformą doskonalenia wiedzy i umiejętności oraz wymiany doświadczeń z zakresu szkolenia strzeleckiego. Przedsięwzięcie umożliwiło wyłonienie najlepszych zawodników i drużyn z jednostek szkoleniowych z kraju i zagranicy.

Mistrzostwa utrwaliły pozytywny wizerunek współczesnego funkcjonariusza o wysokich umiejętnościach w zakresie bezpiecznego i sprawnego posługiwania się bronią palną oraz właściwie podejmującego szybkie decyzje w każdej sytuacji.

ZAGADNIENIA OGÓLNOPOLICYJNE

ZMIANY DOTYCZĄCE ROZKŁADU CZASU SŁUŻBY POLICJANTÓW

Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 września 2014 r. wprowadzone zostały nowe regulacje dotyczące rozkładu czasu służby policjantów[1]. Zmiany wynikały z potrzeby uzupełnienia, doprecyzowania i ujednolicenia, a przede wszystkim dostosowania uregulowań do prawa Unii Europejskiej[2] i obowiązują od 9 października 2014 r.

Piotr Cekała

Rozporządzenie wprowadza regulacje mające na celu zwiększenie gwarancji odpoczynku funkcjonariuszy po służbie, określenie limitu służb w porze nocnej, podwyższenie wymiaru dyżuru domowego, rozszerzenie katalogu osób zwolnionych ze służby w godzinach od 22.00 do 6.00 oraz w niedzielę i święta oraz inne, nie mniej ważne zmiany. Po pierwsze sprecyzowano istotę służby pełnionej w porze nocnej, wprowadzając definicję „pory nocnej" oraz „służby w porze nocnej". W rozumieniu rozporządzenia **porą nocną** jest czas w godzinach od 22.00 do 6.00. Natomiast **służbą w porze nocnej** jest służba pełniona co najmniej przez trzy godziny w porze nocnej (§ 2 pkt 4 i 5).

Kolejna modyfikacja objęta wydłużenie z 10 do **co najmniej** 11 godzin czasu wolnego udzielanego policjantowi po ośmiogodzinnej służbie – w zmianowym rozkładzie czasu służby, a jeżeli służba była pełniona w porze nocnej, policjantowi udziela się **co najmniej** 14 godzin czasu wolnego (§ 4 ust. 4). Podkreślenia wymaga, że sformułowanie „co najmniej" ma być dolną granicą wypoczynku. Bez zmian pozostaje zapis, że po pięciu kolejnych służbach pełnionych w porze nocnej policjantowi udziela się co najmniej 48 godzin czasu wolnego. Maksymalny wymiar służb ośmiogodzinnych pełnionych w porze nocnej, przy zmianowym rozkładzie czasu służby, z założenia nie może przekroczyć 10 w miesiącu (§ 4 ust. 4a).

Po 12-godzinnej służbie pełnionej w systemie zmianowym policjantowi udziela się **co najmniej** 24 godzin czasu wolnego, a jeżeli pełnił służbę w porze nocnej – **co najmniej** 48 godzin czasu wolnego. Maksymalny wymiar służb 12-godzinnych pełnionych w porze nocnej nie może przekroczyć ośmiu w miesiącu (§ 4 ust. 5a).

Zaznaczyć należy, że liczba pełnionych przez policjanta służb w porze nocnej może jednak ulec zwiększeniu, gdy jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami służby lub tym, że jego nieobecność mogłaby spowodować poważne zakłócenie organizacji służby na stanowiskach, na których jest wymagane pełnienie służby w sposób ciągły.

Na tle powyższych zmian rozporządzenie wprowadziło minimalną normę czasu wolnego – odpoczynku po służbie, przyjmując, że policjantowi pełniącemu służbę w systemie zmianowym w każdym tygodniu udzielić należy czasu wolnego nie krótszego niż 35 godzin, obejmującego czas wolny po zakończeniu zmiany (§ 4 ust. 5b). Powyższa norma może ulec skróceniu do 24 godzin w przypadkach:

1. wykonania rozpoczętych czynności dochodzeniowo-śledczych, operacyjno-rozpoznawczych oraz administracyjno-porządkowych, jeżeli nie mogą one zostać przerwane,
2. zapewnienia ciągłości służby na stanowiskach, na których wymagane jest utrzymanie pełnienia służby w sposób ciągły,
3. realizacji innych spraw niecierpiących zwłoki,
4. realizacji zadań o szczególnym charakterze dla ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego, w szczególności mających na celu zapobieżenie zdarzeniom, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy o Policji (niebezpieczeństwa powszechnego dla życia i zdrowia, bezpośredniego zagrożenia dla mienia w znacznych rozmiarach, bezpośredniego zagrożenia obiektów lub urządzeń ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa itp., zagrożenia przestępstwem o charakterze terrorystycznym bądź jego dokonania w stosunku do obiektów mających szczególne znaczenie dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, bądź mogącym skutkować niebezpieczeństwem dla życia ludzkiego).

Realizacja prawa do wypoczynku została zagwarantowana wolną od służby niedzielą łącznie z wolną sobotą albo wolnym poniedziałkiem co najmniej raz na trzy tygodnie (§ 4 ust. 9). Uprawnienie to ma zapobiec przypadkom, w których policjanci mogą pełnić służbę w każdą niedzielę w miesiącu, a także ma dać możliwość pełniejszej realizacji prawa do wypoczynku.

W przeciwieństwie do wcześniejszych uregulowań **organizacja podstawowego** rozkładu czasu służby gwarantuje policjantom normy wypoczynku. Minimalny czas wolny po służbie nie może być krótszy niż 11 godzin (niezależnie od godziny zakończenia służby),

[1] Radykalnym zmianom uległo *Rozporządzenie Ministra Spraw wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 r. w sprawie rozkładu czasu służby policjantów* (Dz.U. z dnia 16 listopada 2001 r. Nr 131, poz. 1471, zm. Dz.U. z 2014, poz. 1286.). Między innymi:
- wydłuża się z 10 do co najmniej 11 godzin czasu wolnego obligatoryjnie policjantowi po 8 godzinach służby, pełnionej w zmianowym rozkładzie czasu służby, na zmiany trwające po 8 godzin, przy czym w przypadku pełnienia służby w porze nocnej udzielany czas wolny wydłuża się do co najmniej 14 godzin - § 4 ust. 4,
- określa się limit służb w porze nocnej, pozwalający na pełnienie maksymalnie 8 służb 12-godzinnych albo 10 służb 8-godzinnych w miesiącu - § 4, ust. 4a i 5a,
- wprowadza się gwarancję udzielania policjantom, pełniącym służbę w niedzielę, co najmniej raz na trzy tygodnie wolnej służby niedzieli łącznie z wolną sobotą albo wolnym poniedziałkiem - § 4 ust. 9,
- ustala się minimalną dobową (11godzin) i tygodniową (35 godzin) normę czasu wolnego w odniesieniu do policjantów pełniących służbę w podstawowym rozkładzie czasu służby - § 4 ust. 2a,
- odstępuje się od dotychczasowej regulacji stanowiącej, że nie uważa się za czas służby czasu niezbędnego – nie dłuższego niż 30 minut – do bezpośredniego przygotowania do służby i jej zdania, a w szczególności przyjęcia lub zdania dokumentacji z przebiegu służby, uzbrojenia, wyposażenia - § 11,
- zwiększa się wymiar dyżuru domowego poprzez wprowadzenie możliwości pełnienia tego dyżuru w wymiarze nieprzekraczającym 24 godzin, z jednoczesnym zastrzeżeniem, że w dniu, w którym policjant pełni służbę, czas dyżuru nie może przekroczyć 16 godzin - § 14 ust. 3,
- rozszerza się katalog osób zwolnionych ze służby w godzinach od 22^{00} do 6^{00} oraz w niedziele i święta o jednego z rodziców, jeżeli z uprawnienia takiego nie korzysta drugi rodzic lub opiekun oraz kobietę karmiącą dziecko piersią - § 16 ust. 2.

[2] § 14 ust. 2 *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 maja 2013 r. w sprawie szczegółowych praw i obowiązków oraz przebiegu służby policjantów* (Dz.U. z 2013 r., poz. 644, zm. Dz.U. z dnia 1 października 2014 r., poz. 1311) - od 9 października 2014 r., policjant skierowany do komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych jest obowiązany bez zbędnej zwłoki poddać się badaniom lekarskim zleconym przez komisję lekarską.



P. Kozłowski



P.Kozłowski

a w każdym tygodniu nie może być to krócej niż 35 godzin po zakończeniu służby (§ 5 ust. 2a). Jednak czas ten może ulec skróceniu do 24 godzin w takich samych przypadkach jak opisanych przy systemie zmianowym.

Rozszerzony został krąg podmiotów uprawnionych do wydania polecenia dotyczącego przedłużenia czasu służby policjantów o dyżurnego jednostki organizacyjnej Policji, w której policjant pełni służbę (§ 8 ust. 2). Zaznaczyć przy tym należy, że maksymalny wymiar czasu służby powinien wynosić przeciętnie 48 godzin w tygodniu w przyjętym okresie rozliczeniowym. Dopuszcza się jednak możliwość przedłużenia tego limitu w przypadku zdarzeń, w ramach których Policja realizuje zadania o szczególnym charakterze dla ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego, w szczególności mające na celu zapobieżenie zdarzeniom, o których mowa we wspomnianym wyżej art. 18 ust. 1 ustawy o Policji.

Korzystna z punktu widzenia funkcjonariuszy wydaje się zmiana, na podstawie której czas na bezpośrednie przygotowanie do służby i jej zdanie wlicza się do służby (§ 11). Zgodnie z rozporządzeniem czas ten nie powinien być dłuższy niż 30 minut (np. 15 minut na przygotowanie i 15 minut na rozliczenie) i w szczególności może objąć przygotowanie i zdanie dokumentacji z przebiegu służby, pobranie i zdanie uzbrojenia, wyposażenia itp. Nie powinien być to jednak czas poświęcony np. na przebranie się, inne czynności o charakterze porządkowym. Podkreślenia wymaga, że regulacja ta może dotyczyć stanowisk, na których wymagane jest utrzymanie pełnienia służby w sposób ciągły (np. stanowisko kierowania), gdzie przekazanie służby kolejnemu funkcjonariuszowi odbywa się w sytuacji przekroczenia normy określonej w art. 33 ust. 2 ustawy o Policji (w tzw. nadgodzinach) jednego z nich.

Kolejna zmiana obejmuje regulację, zgodnie z którą rozkład czasu służby policjanta biorącego udział w akcji lub operacji policyjnej określa dowódca akcji lub operacji (§ 13 ust. 2). W przypadku tych szczególnych działań Policji istnieje możliwość takiego ustalania rozkładu czasu służby, który nie uwzględnia np. tygodniowego rozkładu czasu służby (zwiększając wymiar) oraz limitu służb w porze nocnej. Ułatwić ma to organizację działań policyjnych w sytuacjach kryzysowych, gdy konieczne jest podjęcie przedsięwzięć mających na celu zapobieżenie lub likwidację stanu zagrażającego życiu i zdrowiu ludzi lub ich mienia albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego przy użyciu zwiększonych sił i środków.

Rozporządzenie zwiększa również wymiar dyżuru domowego poprzez wprowadzenie możliwości pełnienia go w wymiarze nieprzekraczającym 24 godzin, z jednoczesnym zastrzeżeniem, że w dniu, w którym policjant pełni służbę, dyżur domowy nie może trwać dłużej niż 16 godzin (np. 8 godzin służby + 16 godzin dyżuru domowego) – § 14. Policjant może pełnić dyżur domowy nie więcej niż cztery razy w miesiącu, z zastrzeżeniem, że nie więcej niż raz w niedzielę lub święto. Natomiast czas trwania wszystkich dyżurów w miesiącu nie może przekroczyć łącznie 48 godzin. Istota dyżuru domowego opiera się na pełnej dyspozycyjności policjanta, a więc niezwłocznego nawiązania z nim kontaktu i stawienia się w jednostce organizacyjnej Policji, w której pełni służbę. Za czas dyżuru domowego nie udziela się czasu wolnego, chyba że policjant na polecenie przełożonego wykonywał w tym czasie czynności służbowe. Za czas wykonywania czynności służbowych udziela się czasu wolnego.

Ostatnią zmianą wartą podkreślenia jest rozszerzenie katalogu osób, które zwolnione są od pełnienia służby w porze nocnej, w niedzielę lub święto bądź w tzw. godzinach nadliczbowych (§ 16). Jest to przede wszystkim kobieta w ciąży. Zaś w przypadku policjanta będącego jedynym opiekunem dziecka do ośmiu lat lub osoby wymagającej stałej opieki, policjanta opiekującego się dzieckiem do lat ośmiu, jeżeli z uprawnienia tego nie korzysta drugie z rodziców; policjanta – kobiety karmiącej dziecko piersią, bez ich zgody – nie mogą pełnić służby w niedzielę lub święto oraz w godzinach zaliczanych do pory nocnej. Warto wspomnieć, że poprzednie rozporządzenie ze służby w porze nocnej oraz w niedziele i święta bezwarunkowo zwalniało kobietę w ciąży oraz policjanta będącego jedynym opiekunem dziecka w wieku do lat ośmiu lub osoby wymagającej stałej opieki.

Przedmiotowe zmiany stanowią pierwszą jak do tej pory modyfikację rozporządzenia od 2001 r. Z jednej strony ewaluują w dobrym kierunku – wprowadzając pewne gwarancje korzystne dla funkcjonariuszy, z drugiej jednak, z uwagi na specyfikę i szczególne warunki służby, w uzasadnionych przypadkach dają możliwość organizowania służby z pominięciem tych gwarancji. Jak będą stosowane i jakie wywołają efekty – życie pokaże.

.

[1] *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 września 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rozkładu czasu służby policjantów* (Dz.U. z 2014 r., poz. 1286).

[2] *Dyrektywa 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie niektórych aspektów organizacji czasu pracy* (Dz.Urz. WE L nr 299, poz. 9).

Zadania policjanta w sytuacji powiadamiania o nagłej śmierci

Powiadamianie rodziny osoby, która zginęła, o jej nagłej śmierci jest jedną z najtrudniejszych psychologicznie sytuacji dla policjanta. Ogrom emocji towarzyszących takiemu spotkaniu, nastrój wynikający z powagi sytuacji, szacunek dla bliskich osoby zmarłej powodują, że funkcjonariusz musi być dobrze przygotowany do przekazania informacji i wiedzieć, z jakimi reakcjami może się spotkać. Niejednokrotnie byłyśmy w takiej sytuacji i chcemy podzielić się naszą wiedzą i doświadczeniem zawodowym w tym zakresie.

Agnieszka Hanak
Anna Niezabitowska

W naszym środowisku istnieje duża potrzeba dzielenia się doświadczeniem związanym z przekazywaniem informacji o śmierci, co wskazuje, że są to sytuacje silnie obciążające dla policjantów, którzy nie do końca są pewni prawidłowości swojego postępowania. Stąd podczas wielu szkoleń specjalistycznych pojawiają się pytania dotyczące zasad powiadamiania o śmierci, możliwych reakcji na traumatyczną wiadomość i sposobów radzenia sobie z trudnymi, czasami skrajnymi emocjami i zachowaniami osób powiadamianych. Pytania te świadczą również o wrażliwości policjantów, wewnętrznej potrzebie poszanowania godności ofiar i szacunku dla powiadamianej rodziny.

Sytuację powiadamiania o śmierci możemy podzielić na trzy fazy:

1. przygotowawczą,
2. przekazania informacji o śmierci,
3. zakończenia interwencji.

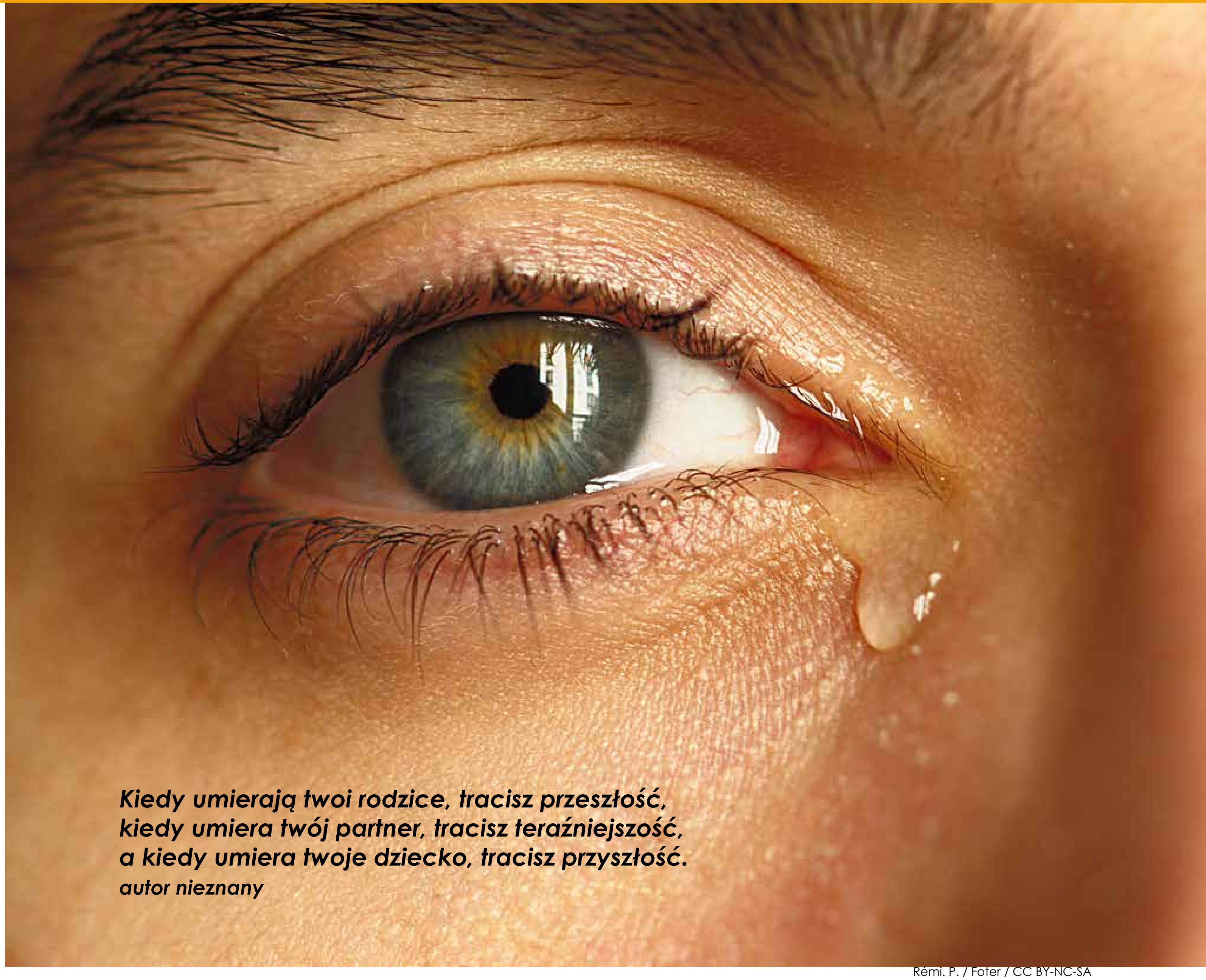
Przygotowując się do przekazania przykrej informacji, przede wszystkim należy ustalić **okoliczności zdarzenia** istotne w momencie powiadomienia rodziny. Na przykład – jak osoba była ubrana, gdzie jest miejsce zdarzenia, jakim pojazdem się przemieszczała, z kim była, jaka była przyczyna zgonu, jakie czynności procesowe są wykonywane w związku ze śmiercią osoby. Wskazane jest, aby policjant miał podstawowe informacje o członkach rodziny, którą będzie powiadamiał. Szczególnie dotyczy to sytuacji, gdy powiadamiana osoba jest chora i może zareagować podczas rozmowy zasłabnięciem, atakiem serca itp. W takich sytuacjach policjanci muszą liczyć się z możliwością szybkiej interwencji medycznej lub też zapewnić obecność lekarza.

Zdarza się, że giną rodzice i trzeba powiadomić **dziecko**. Wówczas funkcjonariusz powinien rozważyć, kto przekaże trudną informację. Uważamy, że informacja ta powinna być przekazywana przez osobę bliską dla dziecka, z którą czuje się związane emocjonalnie, którą zna i której ufa. Dobrze jest najpierw przygotować dorosłego do przekazania informacji dziecku, określić jego możliwe reakcje w trakcie powiadomienia i całego procesu żałoby. Osoba dorosła powinna również otrzymać informacje, do jakich osób czy instytucji powinna się zwrócić o pomoc dla dziecka, jeśli jego reakcje zaczną ją niepokoić.

Na przekazanie przykrej informacji warto zarezerwować **czas**, aby nie śpieszyć się, pozwolić na ujawnienie pierwszych reakcji emocjonalnych, udzielić wparcia, odpowiedzieć na pytania dotyczące przebiegu śmiertelnego zdarzenia, ewentualnie udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej, wezwać lekarza czy zadbać o obecność bliskich, którzy przejmą opiekę nad osobą powiadamianą, jeśli jest sama.

Powiadamiając o śmierci, dobrze jest to zrobić w odpowiednim **miejscu** – aby dawało osobie poczucie bezpieczeństwa, możliwość ujawnienia przeżywanych emocji. Dlatego z reguły policjanci udają się do miejsca zamieszkania. Zanim policjanci poproszą o możliwość wejścia do mieszkania, powinni się przedstawić – kontakt z rodziną będzie łatwiejszy, jeśli nie będzie anonimowy – i upewnić, że rozmawiają z właściwą osobą. Mogą zapytać, czy w domu są inne osoby dorosłe, jeśli tak, to poprosić, aby przyszły. Natomiast jeśli są obecne dzieci, to wskazane jest, aby poprosili o odesłanie ich do innego pokoju. Jest to bardzo ważne, jeśli uwzględnimy ograniczone rozumienie świata przez dziecko, jego jeszcze nie w pełni ukształtowane strategie radzenia sobie z problemami. W związku z nimi na rozumienie i sposoby reagowania na śmierć mają ogromny wpływ wzorce rodzinne, zachowanie się dorosłych opiekunów podczas powiadomienia o nagłym zgonie[1]. Kierując się dobrem dziecka, należy pamiętać, że nie powinno być ono świadkiem przekazania informacji.

Po pierwszych ustaleniach można poprosić osoby dorosłe o przejście do pokoju. Dobrze, gdy członkowie rodziny w trakcie przekazywania informacji siedzą, ogranicza się w ten sposób możliwość odniesienia poważniejszych urazów, które mogłyby odnieść, upadając po usłyszeniu przykrej informacji. Policjanci siadając, powinni zwrócić uwagę na to, aby dystans umożliwiał bezpośredni kontakt wzrokowy, relację partnerską, a jednocześnie był dystansem bezpiecznym dla nich z uwagi na rzadkie, ale pojawiające się zachowania agresywne. Zajmując odpowiednie miejsce, powinni zatem zwrócić uwagę



Kiedy umierają twoi rodzice, tracisz przeszłość, kiedy umiera twój partner, tracisz teraźniejszość, a kiedy umiera twoje dziecko, tracisz przyszłość.
autor nieznany

Schemat 1. Doświadczanie smutku w ciągu pierwszego roku po czyjejś śmierci u ludzi dorosłych

Źródło: M. Herbert, Żałoba w rodzinie, Gdańsk 2005, s. 35–36.



na bezpieczeństwo zarówno osób powiadamianych, jak i własne, np. sprawdzić, czy w pobliżu są niebezpieczne przedmioty, otwarte okna.

Zasadą jest zwracanie się do osoby najbliższej zmarłemu, stopniowe przekazywanie informacji i obserwowanie reakcji osoby powiadamianej. Istnieją **dwa sposoby** przekazania informacji o śmierci. Pierwszy polega na przekazaniu informacji wprost, np. „Mam dla Pana/i smutną wiadomość…". Innym sposobem jest powolne przygotowywanie rodziny do przyjęcia tragicznej wiadomości poprzez zadawanie pytań, np. „Czy (tu podać imię i nazwisko osoby zmarłej) to Pana/i syn?", „Gdzie wyszedł dzisiaj rano?", „Jak był ubrany?", „Gdzie powinien być teraz?". Z reguły po kilku pytaniach rodzina zaczyna się dopytywać, co się stało, wówczas informację należy przekazać wprost. Z rozmów z policjantami wiemy, że drugi sposób jest chętniej wykorzystywany, dlatego że podczas zadawania pytań potwierdzają oni przekazane przez rodzinę informacje z tymi, które mają z miejsca zdarzenia. W ten sposób mają pewność, że powiadamiają właściwe osoby. Jednocześnie najbliżsi zmarłemu są przygotowywani do przyjęcia informacji o zgonie. Zdarzają się niestety powiadomienia omyłkowe, więc taki sposób powiadomienia może ograniczyć ich ryzyko. **Konieczność powrotu do powiadomionej rodziny i odwołanie przekazanej informacji są nie do przyjęcia, są przejawem braku profesjonalizmu oraz przedmiotowego potraktowania drugiej osoby i jej przeżyć.**

Po przekazaniu wiadomości złożenie kondolencji rodzinie zmarłego jest wyrażeniem naszych uczuć, empatii, jak również zachętą do ujawnienia reakcji emocjonalnej. Okazanie wsparcia w tej sytuacji to wyraz ciepła, współczucia, otwartości na słuchanie i zrozumienia niepowstrzymywanych emocji. Nie należy komentować wyrażanych uczuć, ale odpowiadać na zadawane pytania dotyczące okoliczności śmierci, zwracając uwagę, by nie przesądzać o winie uczestników zdarzenia lub podawać drastycznych szczegółów. Jeśli zmarły przyczynił się do własnej śmierci, nie należy podkreślać tego w sytuacji powiadomienia. Istotne jest przekazanie najbliższym informacji dotyczących czynności procesowych, które są wykonywane w związku ze śmiercią osoby, oraz z kim w jednostce Policji powinni się kontaktować.

Kończąc procedurę przekazania informacji, warto zadbać, aby osoba powiadamiana miała przy sobie kogoś bliskiego, kto po opuszczeniu przez policjantów mieszkania będzie udzielał jej wsparcia czy zareaguje na pogorszenie samopoczucia.

Należy pamiętać, iż unikamy sytuacji powiadomienia o zgonie:
- przez telefon,
- przez drzwi,
- z przybraniem osób trzecich do wykonania powiadomienia, np. sąsiada.

Nigdy nie wiemy, jak zareaguje osoba powiadamiana. Udzielenie szybkiej pomocy w przypadku jej zasłabnięcia nie będzie możliwe, gdy informacja o śmierci zostanie przekazana przez telefon. Jeśli policjanci nie mają możliwości przybycia do niej, mogą przez telefon zaprosić osobę do jednostki i już na miejscu powiadomić.

Natomiast w przypadku, gdy powiadamiany nie chce wpuścić policjantów do domu, należy poprosić, by wyszedł na klatkę schodową lub podwórko. Zawsze w takiej sytuacji można udzielić niezbędnej pomocy.

Pamiętajmy też, że nie należy przybierać do tej



Schemat 2. Żałoba jako proces według C. M. Parkesa

Źródło: M. Herbert, Żałoba w rodzinie, Gdańsk 2005, s. 35.

czynności osób trzecich ani też informować ich o zdarzeniu przed przekazaniem informacji rodzinie. Czasami takie sytuacje się zdarzają, np. szukając konkretnej posesji, policjanci proszą o pomoc sąsiadów, którzy są zainteresowani powodem kontaktu policjantów z rodziną czy oferują pomoc w interwencji, ponieważ sąsiad to osoba samotna. W takich przypadkach nie należy informować o powodach interwencji lub też korzystać z ich pomocy. Nigdy nie wiemy, z jaką osobą mamy do czynienia, jakie ją łączą stosunki z powiadamianą rodziną. Bywa też, że osoba powiadamiana po czasie ma żal, iż policjanci nie zadbali o intymność przeżywanych emocji, że świadkiem często trudnych przeżyć, zachowań pod ich wpływem były osoby obce, które mogą potem komentować je w lokalnym środowisku.

Często podczas szkoleń pojawiają się konkretne pytania dotyczące **osób powiadamiających**, np. kto powinien powiadamiać, czy policjanci powinni być ubrani po cywilnemu, czy w mundurze, czy wśród osób powiadamiających powinna być kobieta, czy zawsze powinny być przynajmniej dwie osoby powiadamiające. Nie ma uregulowań prawnych, które pozwoliłyby na jednoznaczne udzielenie odpowiedzi na powyższe pytania. Doświadczenie wskazuje, że najlepiej, jeśli powiadamiają dwie osoby: jedna z nich przekazuje informacje, druga może skupić się na obserwacji reakcji osoby powiadamianej. Łatwiej jest również zareagować, jeśliby były konieczne udzielenie pierwszej pomocy. Jest to sytuacja emocjonalnie korzystniejsza także dla powiadamiających policjantów. Mogą oni wówczas udzielić wsparcia nie tylko powiadamianemu, ale i sobie nawzajem. Jeśli osobą powiadamianą jest kobieta, to dobrze byłoby, aby w patrolu była policjantka. W takiej sytuacji udzieli ona w sposób naturalny wsparcia. Nie jest to jednak bezwzględny wymóg. Znamy wielu policjantów mężczyzn, którzy świetnie sobie radzą niezależnie od płci osób zawiadamianych. Podobnie jest z mundurem, który z jednej strony może tworzyć w kontakcie barierę komunikacyjną, z drugiej zaś podkreśla oficjalny charakter powiadomienia, nadaje sytuacji powagi i szacunku do osobistej tragedii zawiadamianej rodziny. Mundur lub jego brak tak jak płeć policjanta nie są rękojmią kompetencji wymaganych w tak trudnej chwili. Ważne jest, aby policjant dobrze się do tego zadania przygotował, m.in. miał niezbędne informacje, o które mogą pytać bliscy zmarłego, był otwarty na ujawniane przez nich emocje związane ze stratą i adekwatnie do sytuacji zareagował.

Bibliografia

Bielska T., *Psychologiczne aspekty działań prewencyjnych*, Szczytno 2004.

Herbert M., *Żałoba w rodzinie*, Gdańsk 2005.

[1] M. Herbert, *Żałoba w rodzinie*, Gdańsk 2005, s. 33.

POSTĘPOWANIE Z OSOBĄ NIEPRZYTOMNĄ

Każdy z nas może być świadkiem nagłego zachorowania czy wypadku. Ważne jest, abyśmy szybko i skutecznie rozpoznali stan zagrożenia życia. Nigdy nie należy zwlekać z udzieleniem pierwszej pomocy, ponieważ często minuty decydują o ludzkim życiu. Jeżeli zauważysz osobę w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego lub jesteś świadkiem zdarzenia powodującego taki stan, masz obowiązek udzielić jej pomocy w miarę posiadanych możliwości i umiejętności. Jednym z częstych stanów zagrożenia życia jest utrata przytomności.

Sylwia Roda

Co należy zrobić, gdy osoba nagle osuwa się na ziemię i pozostaje bez ruchu, jest wiotka, blada, oddycha płytko, jej skóra jest chłodna i pokryta potem? Są to objawy, które mogą być charakterystyczne dla wielu schorzeń, np. udaru mózgowego, chorób serca, hipoglikemii (spadek cukru we krwi), zatruć (np. lekami). Dlatego osoba udzielająca pomocy musi najpierw dokonać oceny: czy ma do czynienia z omdleniem, czy z poważniejszym czynnikiem powodującym utratę przytomności. **Aby rozpoznać stan zagrożenia życia, należy dokładnie przeprowadzić wywiad dotyczący okoliczności nagłego osunięcia się osoby na ziemię, wykluczyć urazy i dokonać oceny wstępnej.**

Omdlenie to krótkotrwała przemijająca utrata przytomności spowodowana nagłym rozszerzeniem naczyń, w wyniku czego zmniejsza się napływ krwi do mózgu i dochodzi do jego niedokrwienia[1]. Charakteryzuje się szybkim rozwojem objawów aż do zupełnej utraty przytomności, krótkim czasem trwania oraz samoistnym i pełnym odzyskaniem przytomności. Najczęściej do omdleń dochodzi w dużych zbiorowiskach ludzi (np. podczas uroczystości publicznych) lub pod wpływem silnych emocji (strach, ból, nieprzyjemny widok).

Postępowanie z osobą, która omdlała: aby zapewnić dopływ krwi do mózgu, poszkodowanego układamy na plecach – kobiety w ciąży układamy na lewym boku[2] – i podnosimy wszystkie kończyny **(fot. 1).**

Pozycja czterokończynowa ma za zadanie poprawę przepływu mózgowego poprzez zwiększenie powrotu krwi żylnej do serca. Ponadto osobie należy zapewnić dostęp świeżego powietrza oraz umożliwić swobodny przepływ powietrza przez drogi oddechowe (rozpiąć krawat czy kołnierzyk). Do momentu odzyskania przytomności kontrolować parametry życiowe (przytomność, oddech). Jeżeli osoba po kilku minutach nie odzyska przytomności, oznacza to, że mamy do czynienia nie z omdleniem, a z utratą przytomności.

Brak świadomości (nieprzytomność) to taki stan, w którym poszkodowany nie reaguje na bodźce zewnętrzne (głos, dotyk)[3]. Przyczyn utraty przytomności jest bardzo wiele, do najczęstszych zaliczyć można:

1. Niedotlenienie mózgu (niedrożność dróg oddechowych, zmniejszenie stężenia tlenu w powietrzu wdechowym).
2. Zaburzenia przemiany materii (np. cukrzyca, zaburzenia czynności wątroby i nerek).
3. Zatrucia (nieprawidłowa praca ośrodka mózgowego odpowiedzialnego za świadomość, zaburzenia oddychania, przemianę materii).
4. Drgawki pochodzenia centralnego (napady padaczkowe).
5. Przyczyny środowiskowe (porażenie prądem elektrycznym, przegrzanie, wychłodzenie).
6. Urazy głowy na skutek uderzenia lub upadku – zawsze przy podejrzeniu urazu należy przeprowadzić badanie urazowe[4].

Postępowanie z osobą nieprzytomną: zawsze należy wykonać ocenę wstępną stanu poszkodowanego. Podchodząc do poszkodowanego, zwracamy uwagę na:

1. **Bezpieczeństwo i ogólne wrażenie.** Przed rozpoczęciem działań ratunkowych należy rozważyć zastosowanie odpowiednich środków bezpieczeństwa, obligatoryjna powinna być praca w rękawiczkach zabezpieczających ratownika przed kontaktem z wydzielinami (krew, pot, ślina). Miejsce zdarzenia należy ocenić pod względem istniejących zagrożeń (np. substancji toksycznych, które tworzą się w czasie pożaru). Podchodząc do poszkodowanego, należy zwrócić uwagę na wiek, płeć, ogólny wygląd, widoczną ciążę, położenie ciała w stosunku do otaczających przedmiotów, zachowanie poszkodowanego, czy jest zorientowany co do miejsca i czasu, niespokojny lub ma inne zaburzenia aktywności zauważalne bez badania, widoczne urazy. Spostrzeżenia ratownika dotyczące miejsca zdarzenia oraz mechanizm zdarzenia pozwolą na prawidłową i szybką ocenę stanu poszkodowanego oraz wykrycie istniejących stanów zagrożenia życia.
2. **Sprawdzenie stanu przytomności.** Standardowa ocena stanu przytomności polega na nawiązaniu kontaktu słownego z poszkodowanym oraz sprawdzeniu jego reakcji na bodźce zewnętrzne. Podchodząc do osoby, łapiemy ją za barki i lekko potrząsając, zadajemy osobie proste pytanie „Halo, czy mnie Pan/Pani słyszy?" i wydajemy polecenie „Proszę otworzyć oczy". Ocena stanu świadomości osoby powinna opierać się na podstawie skali AVPU lub PGBN.



fot. 1

S. Roda

Skala AVPU

A – alert (osoba jest przytomna)

V – voice (osoba reaguje na głos)

P – pain (osoba reaguje na bodźce bólowe)

U – unresponsive (osoba jest nieprzytomna, nie reaguje na żadne bodźce)

Skala PGBN

P – osoba jest przytomna (od osoby, z którą nawiążemy kontakt, należy zebrać wywiad ratowniczy SAMPLE)

G – reaguje na głos (osoba jest przytomna, ale splątana lub jest nieprzytomna, ale w jakiś sposób reaguje na słowa)

B – reaguje na ból (osoba jest nieprzytomna,


fot. 2


fot. 3


fot. 4


fot. 5

S. Roda

ale w jakiś sposób reaguje na zadany bodziec bólowy)
N – nieprzytomna (bez odruchu gardłowego i kaszlowego)[5]

Wywiad ratowniczy SAMPLE
S – symptomy
A – alergie
M – medykamenty (informacje dotyczące przyjmowanych leków)
P – przebyte choroby
L – lunch (ostatni posiłek przed zdarzeniem)
E – event (wydarzenie, ewentualnie, co doprowadziło do zachorowania)

3. **Wołanie o pomoc** – jeżeli jesteś sam i osoba nie reaguje na bodźce zewnętrzne.
4. **Udrożnienie dróg oddechowych za pomocą chwytu czoło-żuchwa.** Jest to najprostsza metoda pozwalająca na przywrócenie przepływu powietrza u nieprzytomnych poszkodowanych leżących na wznak, u których z powodu obniżenia napięcia mięśniowego dochodzi do cofnięcia się żuchwy. W konsekwencji podstawa języka opiera się na tylnej ścianie gardła, co uniemożliwia swobodny przepływ powietrza.
5. **Ocena oddechu (wzrokiem, słuchem i czuciem).** Czas na ocenę oddechu powinien wynosić nie dłużej niż 10 sekund.

Wiek osoby	Prawidłowa częstość oddychania
dorosły	10–20/min
małe dziecko	15–30/min
niemowlę	25–50/min

Źródło: J. E. Campbell (red.), *Ratownictwo przedszpitalne w urazach*, International Trauma Life Support, Medycyna Praktyczna, Kraków 2009

6. **Wezwanie zespołu ratownictwa medycznego (tel. 112).** Prawidłowe przekazanie informacji powinno zawierać odpowiedzi na takie pytania, jak:
   a) **gdzie doszło do zdarzenia?** – ponieważ liczy się czas przybycia karetki na miejsce wypadku, należy dokładnie je określić: jeżeli do zdarzenia doszło na terenie zabudowanym, to wystarczy podać nazwę ulicy, jeżeli na terenie otwartym, to dobrze jest, wskazać możliwość dojazdu; precyzyjny opis miejsca wypadku zapobiega błądzeniu i oszczędza czas,
   b) **co się wydarzyło?** – opisanie rodzaju objawów/zdarzenia pozwala przewidzieć schorzenia mogące wystąpić u poszkodowanych,
   c) **ile osób jest poszkodowanych?** – podanie liczby poszkodowanych jest ważne dla przeprowadzenia akcji ratunkowej szybko, sprawnie i z odpowiednim sprzętem ratunkowym,
   d) **jaki rodzaj zachorowania/obrażeń odniosła osoba?** – od tej informacji zależeć będzie dobór środków transportu, jakimi osoba zostanie przewieziona z miejsca wypadku do szpitala; ważne jest także podanie informacji co do stanu podstawowych parametrów życiowych (świadomość, oddech, krążenie, ciąża),
   e) **kto zgłasza?** – informacja ważna dla udokumentowania zdarzenia[6].
7. **Ułożenie poszkodowanego w pozycji bezpiecznej (fot. 5).** Ułożenie nieprzytomnych w pozycji bezpiecznej pozwala zapewnić im swobodny przepływ powietrza przez drogi oddechowe warunkujące możliwość utlenowania krwi i eliminację z niej dwutlenku węgla, a także swobodne wydobywanie się zawartości jamy ustnej i gardła na zewnątrz. Po ułożeniu w tę pozycję należy regularnie oceniać oddech. Jeżeli poszkodowany musi być ułożony w tej pozycji dłużej niż 30 minut, to należy po tym czasie odwrócić go na drugi bok, aby zwolnić ucisk na leżące ramię. Kobiety w ciąży należy układać na lewym boku. Pozycja ta poprawia matce ciśnienie krwi, a u płodu utlenowanie krwi oraz zwiększa u niego częstość pracy serca[7].

ERC (EUROPEJSKA RADA RESUSCYTACJI) ZALECA NASTĘPUJĄCĄ SEKWENCJĘ POSTĘPOWANIA W CELU UŁOŻENIA W POZYCJĘ BEZPIECZNĄ:

1. Kończynę górną poszkodowanego bliższą tobie ułóż w zgięciu w stawie łokciowym, po zgięciu łokcia dłoń powinna być skierowana ku górze **(fot. 2)**.
2. Przełóż dalsze ramię ratowanego w poprzek jego klatki piersiowej, a grzbiet jego ręki przytrzymaj przy jego policzku **(fot. 3)**.
3. Drugą ręką uchwyć dalszą kończynę dolną poszkodowanego tuż ponad kolanem i pociągnij ją ku górze, nie odrywając stopy od podłoża **(fot. 4.)**.
4. Pozycja bezpieczna: odegnij głowę poszkodowanego ku tyłowi, aby zapewnić drożność dróg oddechowych. Twarz powinna być skierowana ku dołowi, aby zapewnić swobodny wypływ wydzieliny **(fot. 5)**[8].

Schemat 2. Kolejność postępowania z osobą nieprzytomną



Sytuacje utraty przytomności mogą pojawić się u osoby w każdym wieku. Opisane postępowanie pozwoli na odróżnienie omdlenia od utraty przytomności nie związanej z urazem, które może być groźnym objawem schorzeń układu krążenia. Szybkie rozpoznanie sytuacji i stanu osoby, z którą nie ma kontaktu, pozwoli na wdrożenie właściwego postępowania ratowniczego.

[1] W. Jurczyk, A. Łakomy (red.), *Pierwsza pomoc w stanach zagrożenia życia*, Kraków 2006.

[2] Tamże.

[3] Tamże.

[4] M. Buchfelder, A. Buchfelder, *Podręcznik pierwszej pomocy*, Warszawa 2011.

[5] J. E. Campbell (red.), *Ratownictwo przedszpitalne w urazach*, International Trauma Life Support, Medycyna Praktyczna, Kraków 2009.

[6] Tamże.

[7] Wytyczne Resuscytacji 2010 Europejskiej Rady Resuscytacji, Kraków 2010.

[8] Tamże.



P.Kozłowski

WZMOCNIENIE 2014

Marcin Budzich

Po trzech latach przygotowań odbyło się pierwsze od wielu lat w Policji ćwiczenie dla osób, którym właściwy terytorialnie Wojskowy Komendant Uzupełnień nadał przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do Szkoły Policji w Słupsku, tworząc w ten sposób rezerwę kadrową, która wzmocni stan etatowy jednostki zmilitaryzowanej w przypadku bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

Słupska Szkoła jest prekursorem tego rodzaju działań. To właśnie w tej placówce przed pięcioma laty rozpoczęły się pierwsze prace związane z utworzeniem programu szkolenia dla osób zajmujących się tematyką obronną w Policji. Efektem tego było rozpoczęcie w 2010 r. kursów specjalistycznych dla funkcjonariuszy zajmujących się obronnością. W Słupsku odbywają się również wszystkie spotkania eksperckie poświęcone tworzeniu nowej dokumentacji związanej z działaniem Policji w warunkach zagrożenia Państwa. Wypracowane w Słupsku wzory dokumentacji, po zatwierdzeniu przez komendanta głównego, trafiały do wszystkich jednostek terenowych Policji w kraju. Rozwinięciem działań szkoleniowych z zakresu obronności było podjęcie przed trzema laty decyzji o rozpoczęciu przygotowań do powołania rezerw osobowych Szkoły Policji w Słupsku.

Zgodnie z planem ćwiczenie pk. „WZMOCNIENIE 14" odbyło się w dniach 13-14 września 2014 r., przygotowanie i przeprowadzenie przedsięwzięcia odbyło się przy wsparciu merytorycznym przedstawicieli Głównego Sztabu Policji KGP, którzy koordynowali proces przygotowań realizowanych w Szkole Policji w Słupsku. Głównym celem było sprawdzenie osiągnięcia gotowości do działania jednostki zmilitaryzowanej Policji oraz stawiennictwa osób, którym zostały nadane przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do służby w jednostce zmilitaryzowanej Policji. Kolejnym celem było zapoznanie osób powołanych (wezwanych) na ćwiczenia z miejscem wykonywania zadań i obowiązków służbowych oraz ze specyfiką służby w jednostce przewidzianej do militaryzacji, a także z zadaniami wykonywanymi w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny. Ponadto sprawdzenia wymagał system kierowania powoływaniem (wezwaniem) osób do odbycia ćwiczeń w jednostce Policji, w szczególności doskonalenie funkcjonowania elementów rozwinięcia punktów kontrolno-informacyjnego oraz wydawania wyposażenia, a także zgrywanie pododdziałów uzupełnianej jednostki. Mając na względzie powyższe, podczas przedmiotowego ćwiczenia przedsta-

Odnotowano 100 proc. stawiennictwa. W trakcie ćwiczenia zapoznano osoby powołane (wezwane) z miejscem wykonywania zadań i obowiązkami służbowymi oraz ze specyfiką służby w jednostce organizacyjnej Policji przewidzianej do militaryzacji, a także z zadaniami wykonywanymi w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

wiciele Szkoły Policji w Słupsku i Głównego Sztabu Policji KGP prowadzili instruktaż w zakresie planowania i organizowania powoływania rezerw osobowych do odbycia ćwiczeń w jednostkach przewidzianych do militaryzacji szczebla wojewódzkiego i szkół policyjnych, a samo ćwiczenie było swojego rodzaju pokazem możliwości praktycznego wykonywania zadań związanych z przygotowaniem i prowadzeniem szkolenia rezerw osobowych. W roli obserwatorów i uczestników instruktażu występowali kierownicy komórek organizacyjnych właściwych w sprawach sztabowych oraz osoby bezpośrednio realizujące przygotowania obronne w jednostkach organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji szczebla wojewódzkiego i szkół policyjnych, w których zaplanowano przeprowadzenie przedsięwzięć o podobnym charakterze w r. 2015.

Komendant Szkoły Policji w Słupsku insp. Jacek Gil rozkazem dziennym nr 743/2014 zarządził w dniach 13 i 14 września 2014 r. ćwiczenie dla 99 osób, którym właściwy terytorialnie Komendant Wojskowy Uzupełnień nadał przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do Szkoły Policji w Słupsku. W dniu ćwiczenia od godz. 6^{45} obsadzono wszystkie utworzone stanowiska. W rejonie dyżurki Szkoły utworzono trzy stanowiska do sprawdzeń osób powołanych na ćwiczenie. Pierwsza osoba stawiła się w Szkole o godz. 6^{50}. Po sprawdzeniu skierowania i zawartości bagażu wnoszonego na teren na kartce odnotowano dokładną godzinę stawiennictwa, osobę kierowano na pierwsze stanowisko, gdzie funkcjonariusze z Komendy Miejskiej Policji w Słupsku przy użyciu psa służbowego sprawdzali bagaże pod kątem możliwości wystąpienia materiałów wybuchowych. Przy drugim stanowisku funkcjonariusze Służby Więziennej z psem służbowym i przenośnym urządzeniem do wykrywania metalu dokonywali sprawdzeń pod kątem wnoszenia przedmiotów niebezpiecznych i substancji odurzających. Na ostatnim stanowisku, przy dyżurce, funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej z dozymetrem mierzyli poziom skażenia. Ponadto na dyżurce Szkoły utworzono depozyt, do którego przyjmowano ujawniony przy wejściu alkohol. Po sprawdzeniu oraz odnotowaniu godziny stawiennictwa osoby były prowadzone w rejon wyczekiwania, skąd kolejno udawały się do punktu kontrolno-informacyjnego oraz punktu wydawania wyposażenia. Następnie służba ochrony rozprowadzała osoby do miejsca zakwaterowania. Po zakwaterowaniu osoby powołane udały się na pokazy i zajęcia. Zgodnie z meldunkami wysyłanymi na bieżąco do komendanta głównego Policji stawiennictwo osób powołanych na ćwiczenie przedstawiało się następująco:

- godz. 8^{00} – 20 osób,
- godz. 9^{00} – 54 osoby,
- godz. 10^{00} – 91 osób,
- godz. 11^{00} – 98 osób.

Ostatnia 99. osoba, z uwagi na przyjazd z Niemiec, dotarła o godz. 12^{55}.

Ćwiczenie zakończyło się 14 września 2014 r. o godzinie 20^{35} po odebraniu przez ostatniego żołnierza rezerwy wynagrodzenia w punkcie kasowym Szkoły.

Odnotowano 100 proc. stawiennictwa. W trakcie ćwiczenia zapoznano osoby powołane (wezwane) z miejscem wykonywania zadań i obowiązkami służbowymi oraz ze specyfiką służby w jednostce organizacyjnej Policji przewidzianej do militaryzacji, a także z zadaniami wykonywanymi w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny. Zgrywano system kierowania powoływaniem (wezwaniem) osób do odbycia ćwiczeń, a w szczególności doskonalono funkcjonowanie elementów rozwinięcia punktów: kontrolno-informacyjnego oraz wydawania wyposażenia, zgrywano pododdziały uzupełnianej jednostki organizacyjnej Policji przewidzianej do militaryzacji.

Komendant Szkoły na apelu końcowym wyróżnił cztery osoby upominkiem rzeczowym: osobę, która pierwsza stawiła się na ćwiczenie o godz. 6^{50}, osobę najbardziej aktywną w trakcie zajęć, osobę, która pokonała najdalszą drogę w celu przybycia do Szkoły (przyjechała z Niemiec) oraz osobę – lekarza, który sprawował nieformalnie opiekę medyczną nad całą kompanią). W trakcie ćwiczenia nie odnotowano wydarzeń nadzwyczajnych.

SZKOLENIE W SZKOLE POLICJI W SŁUPSKU POLICJANTÓW POLSKICH MISJI STABILIZACYJNYCH

W sytuacjach grożących powstaniem konfliktu lub w regionach pokonfliktowych bardzo często pojawia się potrzeba wsparcia lokalnych władz administracyjnych międzynarodową misją policyjną złożoną z najwyższej klasy specjalistów. Unia Europejska aktywnie wspiera procesy utrzymania pokoju na świecie. Polska Policja od wielu lat czynnie wspiera te działania m.in. poprzez delegowanie policyjnych kontyngentów i ekspertów w różne części Europy i świata. Służba poza granicami Polski, bardzo często w radykalnie odmiennych warunkach kulturowych i administracyjno-prawnych, wymaga rzetelnego przygotowania policjantów do właściwej realizacji postawionych im zadań. Szkoła Policji w Słupsku od bardzo wielu lat kształci policyjne kadry na potrzeby realizacji międzynarodowych zobowiązań państwa polskiego.

Ryszard Jakubowski

Unia Europejska odgrywa niezwykle ważną rolę w rozwiązywaniu wielu współczesnych problemów o znaczeniu międzynarodowym. Jest to organizacja, która systematycznie wysyła misje pokojowe w różne regiony świata dotknięte konfliktami. Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa (CFSP)[1] państw członkowskich stanowi jeden z filarów działalności tej organizacji. Jednak Unia nie posiada samodzielnej armii ani sił porządkowych. W związku z tym przy realizacji tych celów musi polegać na siłach policyjnych i siłach zbrojnych swoich członków. Obecnie realizuje przedsię-



P. Kozłowski



P. Kozłowski

wzięcia mające przyczynić się do stabilizacji sytuacji na Bałkanach. W grudniu 2008 r. po raz pierwszy wysłała do Kosowa swoje siły (EULEX Kosowo)[2], aby pomóc w utrzymaniu porządku publicznego.

Socjalistyczna Federalna Republika Jugosławii (SFRJ) obejmowała w przeszłości sześć republik: Bośnię i Hercegowinę, Chorwację, Czarnogórę, Macedonię, Serbię i Słowenię. W 1991 r. trzy z nich (Republika Chorwacji i Słowenii, Republika Macedonii oraz Republika Bośni i Hercegowiny) jednostronnie ogłosiły swoją niepodległość. Republika Serbii – wspólnie z Czarnogórą – potępiła te autonomiczne decyzje i w 1992 r. proklamowała powstanie Federalnej Republiki Jugosławii. Jednak Albańczycy, zamieszkujący autonomiczny okręg Serbii – **Kosowo**, zażądali niepodległości. Spowodowało to wieloletni konflikt serbsko-albański, który w 1998 r. doprowadził do wybuchu krwawych walk. Kres rozlewowi krwi w Kosowie położyła dopiero militarna interwencja NATO i porozumienie pokojowe zawarte w 1999 r. Zgodnie z tym porozumieniem z Kosowa wycofano wojska armii jugosłowiańskiej i pozwolono na powrót uchodźców kosowskich. Dla zapewnienia bezpieczeństwa skierowano w ten region około 50 tys. żołnierzy międzynarodowych sił KFOR[3]. Rada Bezpieczeństwa ONZ przyjęła rezolucję nr 1244[4], na mocy której utworzono Misję Tymczasowej Administracji ONZ w Kosowie (UNMIK)[5]. Względną stabilizację zapewniły dopiero demokratyczne wybory parlamentarne, które odbyły się w 2007 r. Zwyciężyła wówczas Demokratyczna Partia Kosowa, a Parlament Kosowa przyjął deklarację niepodległości, którą uznało około 50 krajów członkowskich ONZ. Większość państw Unii Europejskiej tę deklarację uznała za legalną. Sama Unia Europejska nie wypracowała wspólnego stanowiska wobec niepodległości Kosowa, zdecydowano jednak o utworzeniu misji cywilnej (EULEX). W związku z tym, po ogłoszeniu niepodległości, nad stabilizacją sytuacji politycznej czuwają jednocześnie EULEX, KFOR oraz policja Kosowa.

W działaniach na rzecz umocnienia bezpieczeństwa w tym regionie aktywnie uczestniczą również polscy policjanci. Polska Policja relatywnie bardzo późno bezpośrednio zaangażowała się w misję pokojową. Uczestnictwo w operacjach stabilizacyjnych polscy policjanci rozpoczęli dopiero w marcu 1992 r. Wówczas po raz pierwszy w misji Sił Ochronnych ONZ (UNPROFOR)[6] na terenach byłej Jugosławii udział wzięło 30 polskich funkcjonariuszy. Od tamtej pory policjanci są systematycznie delegowani na różne misje międzynarodowe. Służbę w misjach pełnili już pod różnymi auspicjami:

1. ONZ:
   a) UNPROFOR – na terenie byłej Jugosławii (1992–1995),
   b) UNGCI – w Iraku (1995–1996),
   c) UNTAES – w Chorwacji (1996–1998),
   d) UNIPTF – w Bośni i Hercegowinie (1996–2002),
   e) UNMOT – w Tadżykistanie (1998–2001),
   f) UNIMIK – w Kosowie (1999 – nadal),
   g) UNOMIG – w Gruzji (2003 – nadal),
   h) UNIMIL – w Liberii (2004 – nadal),
2. Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE):
   a) w Chorwacji (1998–2001),
3. Unii Zachodnioeuropejskiej:
   a) w Albanii (1997–2001),
4. Unii Europejskiej:
   a) EUPM – w Bośni i Hercegowinie (2003 – nadal),
   b) EUPOL Proxima – w Macedonii (2004–2005),
   c) Polskiego Kontyngentu Policyjnego wspierającego Misję Unii Afrykańskiej w Sudanie (2005–2006)[7].

Najdłużej trwającą misją pokojową jest misja na obszarze byłej Jugosławii. Misję Unii Europejskiej w Kosowie utworzono na podstawie dokumentu Rady Unii Europejskiej[8] z dnia 4 lutego 2008 r. w sprawie Misji Unii Europejskiej w Zakresie Praworządności w Kosowie (EULEX Kosowo). Misja „kosowska" przejęła odpowiedzialność za ten rejon Bałkanów od wspomnianej Misji Tymczasowej Administracji ONZ w Kosowie (UNMIK Kosowo). W misji czynny udział biorą przedstawiciele krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz innych państw świata. Celem misji jest wzmacnianie służb policyjnych oraz wspomaganie lokalnych organów administracji państwowej odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przestrzegania prawa w Kosowie.

Największą operacją zagraniczną polskiej Policji jest – organizowany właśnie w ramach misji stabilizacyjnej Unii Europejskiej – Polski Kontyngent Policyjny w Kosowie. Kontyngent policyjny to wydzielona organizacyjnie jednostka Policji, której zadaniem jest czynny udział w działaniach poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Może on mieć charakter operacji humanitarnej, ratowniczej, poszukiwawczej, operacji antyterrorystycznej lub misji pokojowej. Kontyngenty podlegają bezpośrednio komendantowi głównemu Policji, a w rejonie misji – wyznaczonemu dowódcy kontyngentu. Policyjne kontyngenty mogą występować jako:

- kontyngenty skoszarowane – duże liczebnie i zhierarchizowane jednostki policyjne przeznaczone do pełnienia zadań prewencyjnych,
- kontyngenty eksperckie – niewielkie grupy policjantów (często wspomagane przez pracowników cywilnych, np. tłumaczy) pełniących funkcję szkoleniowców lub doradców lokalnych Policji albo niezależnych obserwatorów konfliktu.

Do 2001 r. udział funkcjonariuszy Policji w misjach pokojowych nie był w naszym kraju w pełni uregulowany. Dopiero uchwalenie nowelizacji do *Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji*[9] ostatecz-

> **Pierwsi funkcjonariusze delegowani do służby w kontyngentach praktycznie nie przeszli żadnego profesjonalnego szkolenia. Policja z braku własnych doświadczeń korzystała wówczas z pomocy specjalistów wojskowych i kursy odbywały się w Ośrodku Szkoleń Zagranicznych Ministerstwa Obrony Narodowej w Kielcach.**



P. Kozłowski

nie usankcjonowało udział policjantów w misjach i stworzyło pełne, formalne podstawy prawne do pełnienia tego rodzaju służby. Przepisy regulujące działalność kontyngentów policyjnych zostały zawarte w rozdziale 10a wspomnianej ustawy. Zgodnie z tą regulacją utworzenie i likwidacja kontyngentu mogą nastąpić w drodze:

- uchwały Rady Ministrów – w przypadku misji pokojowej,
- zarządzenia ministra właściwego do spraw wewnętrznych – w przypadku akcji zapobiegania terroryzmowi (lub jego skutkom) oraz akcji ratowniczej, poszukiwawczej lub humanitarnej,
- decyzji komendanta głównego Policji – w przypadku szkoleń, ćwiczeń lub przedsięwzięć o charakterze reprezentacyjnym.

W akcie prawnym (uchwała, zarządzenie) lub akcie kierowania (decyzja) o powołaniu kontyngentu policyjnego określa się:

- nazwę kontyngentu[10],
- liczebność kontyngentu oraz czas jego pozostawania poza granicami kraju,
- cel skierowania kontyngentu, zakres jego zadań oraz obszar działania,
- system kierowania i dowodzenia kontyngentem oraz organ organizacji międzynarodowej, któremu kontyngent będzie podlegał na czas operacji,
- organ administracji rządowej odpowiedzialny za współpracę z organami właściwej organizacji międzynarodowej w zakresie kierowania działalnością kontyngentu,
- uzbrojenie i wyposażenie kontyngentu,
- trasy i czas przemieszczania się kontyngentu.

Delegowanie do pełnienia służby poza granicami państwa oraz ewentualne przedłużanie wyznaczonego czasu jego delegowania – w przypadku misji pokojowej oraz akcji zapobiegania terroryzmowi może nastąpić wyłącznie za pisemną zgodą funkcjonariusza. W pozostałych przypadkach, tj. w przypadku zagranicznych akcji ratowniczych, poszukiwawczych, humanitarnych, szkoleń, ćwiczeń oraz reprezentacji, policjant może zostać delegowany z urzędu. Obowiązki i uprawnienia policjantów delegowanych do pełnienia służby poza granicami państwa, z uwzględnieniem warunków i trybu delegowania policjantów, przypadków ich odwoływania przed wyznaczonym terminem oraz przedłużania czasu delegowania, a także przełożonych właściwych w tych sprawach szczegółowo określają stosowne przepisy wykonawcze[11].

Polski Kontyngent Policyjny Misji Unii Europejskiej – EULEX Kosowo został utworzony i skierowany do służby w tym regionie na podstawie uchwały Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 grudnia 2008 r.[12] Skład tego kontyngentu stanowią Jednostka Specjalna Polskiej Policji (JSPP) oraz eksperci policyjni.

Jednostka Specjalna Polskiej Policji obecnie stacjonuje w Mitrowicy – jednym z większych miast Kosowa. Służba trwa sześć miesięcy. Decyzją komendanta głównego Policji czas jej trwania może zostać przedłużony. Policyjni eksperci realizują swoje zadania przez jeden rok. Funkcjonariusze tej jednostki są rekrutowani z jednostek organizacyjnych Policji z terenu całego kraju. Po pozytywnym przejściu procedury kwalifikacyjnej są kierowani na miesięczny kurs specjalistyczny organizowany tylko w **Szkole Policji w Słupsku**. Służbę w charakterze ekspertów mogą z kolei pełnić policjanci, którzy ukończyli w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie kurs przygotowujący do służby w misjach poza granicami kraju.

Pierwsi funkcjonariusze



P. Kozłowski

delegowani do służby w kontyngentach praktycznie nie przeszli żadnego profesjonalnego szkolenia. Policja z braku własnych doświadczeń korzystała wówczas z pomocy specjalistów wojskowych i kursy odbywały się w Ośrodku Szkoleń Zagranicznych Ministerstwa Obrony Narodowej w Kielcach. Udało się jednak stosunkowo szybko zorganizować kursy policyjne prowadzone w ramach centralnego doskonalenia zawodowego w Policji. Jak już wspomniano, policyjne kadry do służby w misjach przygotowują słupska Szkoła Policji i Centrum Szkolenia Policji w Legionowie. Jednostki te bazują na autorskich programach przygotowanych na postawie „misyjnych" doświadczeń polskich policjantów.

Szkolenie policjantów pełniących służbę w ramach misji realizowane jest na podstawie *Decyzji nr 784 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 października 2007 r. w sprawie wprowadzenia programu kursu specjalistycznego dla policjantów pełniących służbę w jednostkach Policji w ramach kontyngentów policyjnych*[13]. Decyzja została wydana na podstawie § 54 ust. 1 *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji*[14]. Realizację programu powierzono wyłącznie Szkole Policji w Słupsku. Formą realizacji programu jest kurs specjalistyczny prowadzony stacjonarnie. Kurs przygotowuje funkcjonariuszy do pełnienia służby poza granicami państwa w kontyngentach policyjnych. Realizacja programu obejmuje 177 godzin lekcyjnych realizowanych w ramach 22 dni szkoleniowych. Zajęcia prowadzą nauczyciele policyjni z komórek dydaktycznych odpowiedzialnych za realizację zajęć w zakresie treści programowych kursu. Ponadto do prowadzenia niektórych zajęć mogą być delegowani policjanci z Komendy Głównej Policji, wybranych terenowych jednostek organizacyjnych Policji, a w razie potrzeby nawet przedstawiciele podmiotów pozapolicyjnych. Szkolenie kadry dowódczej kontyngentów policyjnych realizowane jest z kolei na podstawie *Decyzji nr 115 Komendanta Głównego Policji z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie programu kursu specjalistycznego dla kadry dowódczej kontyngentów policyjnych*[15]. Program kursu ma na celu przygotowanie kadry dowódczej do dowodzenia kontyngentami policyjnymi poza granicami kraju. Realizację tego kursu również powierzono wyłącznie słupskiej Szkole Policji. Realizacja wspomnianego kursu obejmuje 80 godzin lekcyjnych w ramach 10 dni szkoleniowych.

1 października 2014 r. w murach Szkoły Policji w Słupsku szkolenie rozpoczęła kolejna, 24. rotacja polskiego kontyngentu. Następni policyjni „misjonarze" poznają specyfikę służby w Kosowie. Ich właściwe zawodowe przygotowanie od wielu lat jest jednym z najważniejszych priorytetów szkoleniowych polskiej Policji. Z pewnością również ci funkcjonariusze będą godnie reprezentować nasz kraj i staną się powodem do zawodowej satysfakcji kadry dydaktycznej słupskiej Szkoły Policji.

---

1 Ang. Common Foreign and Security Policy (CFSP).

2 Ang. European Union Rule of Law Mission in Kosovo (EULEX Kosowo) – Misja Unii Europejskiej Prawa i Porządku Publicznego w Kosowie.

3 Ang. Kosovo Force (KFOR) – międzynarodowe siły pokojowe działające pod auspicjami NATO na terytorium Kosowa w ramach operacji wsparcia pokoju Joint Guardian.

4 Rezolucja nr 1244 Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 10 czerwca 1999 r.

5 Ang. United Nations Mission in Kosovo (UNMIK).

6 Ang. United Nations Protection Force (UNPROFOR) – misja pokojowa na terenie byłej Jugosławii, powołana na mocy rezolucji nr 743 Rady Bezpieczeństwa ONZ z dnia 21 lutego 1992 r.

7 Kontyngenty policyjne, www.mdk2.lublin.pl/Kosowo/?page=default2, dostęp: 3.10.2014.

8 Wspólne działanie Rady 2008/124/WPZiB z dnia 4 lutego 2008 r. w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie EULEX KOSOWO (Dz.Urz. UE L 42 z 16.02.2008 r., s. 92).

9 Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie Ustawy o Policji, Ustawy o działalności ubezpieczeniowej, Ustawy Prawo bankowe, Ustawy o samorządzie powiatowym oraz Ustawy – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1084).

10 Przyjęto, iż „schemat" nazwy kontyngentów policyjnych powinien być zbieżny z nazewnictwem polskich kontyngentów wojskowych. Ten schemat wygląda następująco: Polski Kontyngent Policyjny w (nazwa sił lub operacji oraz ewentualnie nazwa organizacji dowodzącej misją) w (nazwa państwa, państw lub rejonu operacji kontyngentu).

11 Zob. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 listopada 2002 r. w sprawie uprawnień i obowiązków policjantów delegowanych do pełnienia służby poza granicami państwa (Dz.U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1755 z późn. zm.).

12 Uchwała Rady Ministrów nr 255/2008 z dnia 2 grudnia 2008 r. w sprawie utworzenia kontyngentu policyjnego wydzielonego do udziału w misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie (EULEX Kosowo).

13 Dz.Urz. KGP z 2007 r. Nr 20, poz. 15.

14 Dz.U. z 2007 r. Nr 126, poz. 877 z późn. zm.

15 Dz.Urz. KGP z 2007 r. Nr 20, poz. 15.

„Policja z braku własnych doświadczeń korzystała z pomocy specjalistów wojskowych i kursy odbywały się w Ośrodku Szkoleń Zagranicznych Ministerstwa Obrony Narodowej w Kielcach.



P. Kozłowski

WYMIANA SZKOLENIOWA, CZY COŚ WIĘCEJ

Szkoła Policji w Słupsku od wielu już lat kontynuuje współpracę szkoleniową z Wyższą Szkołą Zawodową Policji w Oranienburgu. W przyszłym roku będziemy obchodzić jubileusz 20 lat współpracy. W samym tylko 2014 r. zrealizowaliśmy sześć, nie wspominając o kontaktach sportowych, wspólnych inicjatyw, o których na bieżąco pisaliśmy na stronach internetowych Szkoły Policji w Słupsku.

Bogusław Jaremczak

W prowadzonej współpracy ciągle drzemią nieodkryte możliwości, tym bardziej że stronie niemieckiej bardzo na tej współpracy zależy. Wynika to pewnie z tradycyjnie pragmatycznego niemieckiego podejścia do zagadnienia, którym się zajmują, dostrzegając w utrzymującej się współpracy możliwości własnego rozwoju oraz doświadczając wymiernych korzyści w dziedzinie kształcenia zawodowego. I tu warto zaznaczyć, że nie tylko my mamy wiele do nauczenia się od zachodnich partnerów, doszliśmy bowiem do etapu, że i strona niemiecka może korzystać z tego, co oferujemy. Możemy zaproponować pewne rozwiązania i warunki szkoleniowe, które są nieco odmienne od niemieckich i które nasi partnerzy mogą wykorzystać na swoje potrzeby. Z entuzjazmem wypowiadają się m.in. na temat naszych obiektów symulacyjnych i tego, czego w nich nauczamy. Chcą do nas przyjeżdżać i u nas się uczyć.

Obserwując dwustronne podejście do wspólnie realizowanych przedsięwzięć, zauważam jednak naszą drobną mentalną wadę, która polega na tym, że mamy pewne trudności z przyjęciem pozytywnych rozwiązań i trwa to czasami bardzo długo, zanim się do czegoś przekonamy, podczas gdy strona niemiecka widząc nowości, jeżeli są przydatne, bardzo szybko je przystosowuje na swoje potrzeby. Dostrzegając, że coś jest dobre i przyznając temu rację, podchodzimy do tego tak jak do innych spraw, czyli często bez entuzjazmu, z dystansem i chyba nie bardzo chcemy i wiemy, jak możemy coś zaadaptować na nasze potrzeby, pozostawiając inicjatywę innym i uznając, że tak już musi być i nic nie możemy z tym zrobić.



B. Jaremczak

Jedną z zaobserwowanych różnic w rozwoju policji po obu stronach granicy jest to, że my bardziej inwestujemy w wartości materialne (może dlatego, że nadrabiamy zaległości?), obiekty, budynki, wyposażenie, natomiast strona niemiecka, wiedząc o tym, co najważniejsze, od dawna bardziej inwestuje w ludzi i ich rozwój, mając świadomość, że to oni decydują o potencjale instytucji. Oczywiste jest, iż zarządzanie zasobami ludzkimi, poprzez wyciąganie wniosków z popełnianych błędów i wprowadzanie procedur uniemożliwiających ponownemu zaistnieniu problemu, a także dbałość o komfort pracy, jasną drogę kariery i uczciwy system motywacji są tymi elementami, które pozwalają rozwijać się i sprawnie funkcjonować specyficznej instytucji, jaką jest Policja. Na uwagę zasługuje spostrzeżenie, że oprócz merytorycznych, wspólnie realizowanych szkoleń, seminariów, także ważne są aspekty społeczne. Dzisiaj nie musimy mieć kompleksów w kontaktach z przedstawicielami Policji zachodnich, mamy podobne wyposażenie, procedury działań, młode pokolenie swobodnie porozumiewa się w językach obcych. W tych wzajemnych relacjach musi być jednak również czas na zwykłe rozmowy, na pokazywanie naszych osiągnięć, na prezentowanie naszej kultury i historii, które tworzą naprawdę pozytywny obraz nas i naszej rzeczywistości. Nie zapomnę wrażenia, jakie w umysłach młodych gości zagranicznych pozostawiła wizyta w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku, gdzie można było zauważyć, jak zaskoczeni byli naszą niedawną historią, naszą walką o niepodległość i niezależność, o wartości obywatelskie, jak wyglądała nieznana im rzeczywistość, i zdziwieni byli, że to tu, u nas wszystko miało swój początek. Powinniśmy być świadomi, że takich wartości, prawd historycznych mamy więcej. W połączeniu z kulturą i osobistymi postawami kształtują one wizerunek naszego kraju, nas samych i decydują o tym, że jesteśmy we wszystkim partnerem, z którym się chce współpracować i z którym wiele można zrobić i osiągnąć. Ponadto wspólne seminaria i przedsięwzięcia łączą na płaszczyźnie osobistej i na przykładzie policjantów jednostek przygranicznych wyraźnie widać, jak bardzo te osobiste kontakty mogą pomagać w pracy zawodowej, która z założenia wygląda bardzo podobnie i która ma takie same cele i zadania ustawowe po obu stronach granicy. Dla tego wszystkiego warto kontynuować współpracę, warto ją zacieśniać, uczyć się wzajemnie od siebie, warto otwierać się na innych, na ich uwagi, spostrzeżenia, warto sobie pomagać i budować wspólne zaufanie i partnerstwo oparte na przyjaźni, a efekty z pewnością będą wymierne i długotrwałe.

Od 9 października 2014 r. weszła w życie nowelizacja *Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji* (tekst jednolity: Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1187 z późn. zm.), w której m.in. zmianie uległy:

- art. 4 ust. 1, który otrzymał brzmienie: Policja składa się z następujących rodzajów służb: kryminalnej, śledczej, prewencyjnej oraz wspomagającej działalność Policji w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym;
- dodano nowy art. 5a, dotyczący Centralnego Biura Śledczego Policji.

Ogólnopolskie Zawody Policjantów Prewencji Turniej Par Patrolowych „Patrol Roku” na stałe wpisały się w harmonogram imprez sportowo-szkoleniowych Policji, stając się jedną z efektywniejszych form doskonalenia zawodowego policjantów pionu prewencji. Organizacja tegorocznego finału oscylowała wokół postulatów niejednokrotnie wnoszonych przy okazji narad służbowych ścisłego kierownictwa polskiej Policji. Opierając się na tych sugestiach, ale również bazując na potrzebach szkoleniowych, które ujawniają się każdego dnia (chociażby po analizie zaistniałych zdarzeń nadzwyczajnych), organizatorzy dołożyli wszelkich starań, aby w stopniu maksymalnym urealnić i upraktycznić założenia do poszczególnych konkurencji.

BYŁO INACZEJ

– CZYLI POCZĄTEK REFORMACYJNEGO TRENDU W ORGANIZACJI TURNIEJU PAR PATROLOWYCH

Arkadiusz Gliszczyński

Po raz pierwszy od wielu lat zmieniono liczbę konkurencji oraz położono nacisk na nowe płaszczyzny umiejętności i wiedzy uczestników Zawodów. Przy opracowywaniu założeń konkurencji nie zapomniano o tym, że codzienna służba policjantów wymaga od nich nie tylko twardego respektowania przepisów prawa, ale również wdrażania w życie filozofii przemawiającej za nawiązywaniem i utrzymywaniem więzi ze społecznością lokalną w celu tworzenia atmosfery poczucia bezpieczeństwa i współodpowiedzialności za zapobieganie wszelkim zagrożeniom.

Wśród zmian natury regulaminowej, jakie zaistniały w wybranych konkurencjach, a które zasługują na szczególne uznanie, są chociażby te, które dotyczą konkurencji Przeprowadzanie Interwencji Policyjnych i Udzielanie Pierwsze Pomocy (dawniej Przeprowadzanie Interwencji Policyjnych) i Stosowanie Technik Obezwładniania Osób. W poprzednich latach uczestnicy Zawodów przeprowadzający interwencje realizowali zadane czynności służbowe mało realistycznie, będąc ukierunkowanymi nie na sprawne, rzeczowe załatwienie sprawy, zastosowanie siły fizycznej, ale na wykonanie maksymalnej liczby czynności, co w rzeczywistości mogło i wielokrotnie zapewniało uzyskanie maksymalnej liczby punktów. Niestety, konkurencje te tylko w ograniczonym stopniu realizowały główny cel Zawodów, tj. stanowienie efektywnego narzędzia diagnozującego wiedzę i umiejętności policjantów. Celem wyeliminowania tego rodzaju sytuacji w tegorocznych Zawodach wprowadzono konkretne zmiany (podobnie jak miało to miejsce w latach 2012–2013). Czas na przeprowadzenie interwencji, która wzbogacona została o element udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, był ustalony i nie mógł przekroczyć 25 minut. Po ich upływie komisja sędziowska przerywała konkurencję, a patrol uzyskiwał wynik punktowy aktualny na czas przerwania konkurencji. Wśród płaszczyzn ocennych tej konkurencji szczególne miejsce zajmowała taktyka podejmowanych czynności, sposób posługiwania się i przemieszczania z bronią. Urealnienie konkurencji Stosowanie Technik Obezwładniania Osób polegało na wprowadzeniu dwóch not ocennych podawanych przez każdego sędziego po prezentacji techniki. Jedna z nich dotyczyła realności działania osoby atakującej pod kątem rzeczywistego dystansu ataku, właściwej płaszczyzny ataku, właściwej struktury ruchu, dynamiki wykonania ataku. Druga dotyczyła jakości wykonania przez policjanta wylosowanej techniki pod kątem skuteczności, dynamiki, realności wykonania, bezpieczeństwa dla wykonującego i dla osoby atakującej. O innych zmianach piszę w dalszej części relacji, odnosząc się do każdej z konkurencji osobno.

Konkurencja 1. Strzelanie Sytuacyjne

Przed rozpoczęciem konkurencji policjanci patrolu ładowali amunicję do dwóch magazynków – po sześć sztuk każdy. Jeden magazynek był wkładany do ładownicy, drugi podłączany do odbezpieczonego pistoletu, który był chowany do kabury. Przebieg strzelania odbywał się w sposób następujący:

1. sygnałem do rozpoczęcia strzelania było podanie komendy określonej przez prowadzącego,
2. policjanci zza osłony oddawali po sześć strzałów do tarczy oddalającej się (tarcza oddalała się z odległości 10 m na odległość 25 m),
3. za osłoną policjanci dokonywali wymiany magazynka,
4. policjanci zza osłony oddawali po sześć strzałów do ukazujących się celów (tarcze ukazywały się w odległości 15 m),
5. podwójny sygnał podany gwizdkiem przez sędziego oznaczał zagrożenie bezpieczeństwa i bezwzględne przerwanie strzelania,
6. pomiędzy tarczami stanowiącymi cele, imitującymi uzbrojonych przestępców, znajdowały się tarcze neutralne imitujące osoby postronne,
7. czas trwania strzelania był ograniczony ruchem tarcz.

W przeciwieństwie do lat poprzednich wyższe miejsce w klasyfikacji zdobywał ten patrol, który uzyskiwał większą liczbę przestrzelin, a w przypadku uzyskania takiej samej liczby przestrzelin – o wyższym miejscu w klasyfikacji decydowała liczba uzyskanych punktów. Taka zmiana miała maksymalnie zmniejszyć problemy z oceną punktową samych przestrzelin. Najlepszymi w tej konkurencji okazały się patrole:

1. KWP Radom (123 pkt) – patrol w składzie:
   - sierż. sztab. Marcin Maciejec,
   - sierż. Kamil Kowalski.
2. KWP Olsztyn (111 pkt) – patrol w składzie:
   - sierż. Karol Malinowski,
   - st. post. Marcin Kłosowski.
3. KWP Lublin (110 pkt) – patrol w składzie:
   - sierż. Michał Kanclerz,
   - sierż. Paweł Olejarz.



Arch.

Konkurencja 2. Stosowanie Technik Obezwładniania Osób

Konkurencja obejmowała obezwładnianie osób określone w programie szkolenia zawodowego podstawowego dla policjantów. Przygotowano zestawy, które zawierały następujące zagadnienia:

1. Obrona przed ciosami (atakujący poruszając się do przodu, uderza otwartymi dłońmi w głowę i tułów policjanta).
2. Obrona przed kopnięciami (atakujący poruszając się do przodu, stosuje kopnięcia frontalne i okrężne w tułów i nogi policjanta).
3. Obrona przed ciosami leżąc na plecach (atakujący siedzi na brzuchu policjanta – „dosiad” – i uderza otwartymi dłońmi w głowę i tułów policjanta).
4. Obrona przed ciosami leżąc na plecach (atakujący klęczy obok policjanta z dowolnej strony i uniemożliwiając swobodne wstanie, uderza otwartymi dłońmi w głowę i tułów policjanta).
5. Obrona przed chwytami za ubranie (atakujący trzyma oburącz za ubranie i poruszając się w różnych kierunkach, próbuje przewrócić policjanta, nie zwalniając uchwytu).
6. Obrona przed ciosem pałką z góry.
7. Obrona przed ciosem nożem z góry.
8. Obrona przed ciosem nożem z boku.


Arch.

9. Obrona przed ciosem nożem z dołu.
10. Obrona przed ciosem nożem na wprost.
11. Obrona przed ciosem nożem na odlew.

Każdy policjant demonstrował dwie techniki z wylosowanego zestawu. Drugi policjant był dla niego pozorantem. Następnie była zmiana. Ogólnie patrol prezentował cztery techniki obezwładniania. Sędziowie oceniali wykonywaną technikę w skali punktowej od 0 do 10, sumując dwie noty: zawodnika atakującego w skali od 0 do 4 pkt oraz zawodnika broniącego się w skali od 0 do 6 pkt. Policjanci obezwładniali, stosując tylko siłę fizyczną. Każdą technikę należało zakończyć założeniem kajdanek. W przypadku uzyskania 0 pkt z jednej z ocenianych płaszczyzn policjant otrzymywał 0 pkt z całego założenia. Mając na uwadze bezpieczeństwo uczestników, wykorzystano kaski ochronne oraz rękawice tzw. piąstkówki. Warto wskazać, że największym zaskoczeniem dla uczestników było wprowadzenie elementów walki w „parterze" oraz „stójce". Najlepszymi w tej konkurencji okazały się patrole:

1. KWP Kielce (102 pkt) – patrol w składzie:
   - sierż. Mateusz Wójcik,
   - st. post. Sebastian Snopek.
2. KWP Lublin (87 pkt – większa liczba wyższych not) – patrol w składzie:
   - sierż. Michał Kanclerz,
   - sierż. Paweł Olejarz.
3. KWP Lublin (87 pkt) – patrol w składzie:
   - sierż. Paweł Przytuła,
   - sierż. Paweł Guz.


Arch.

Konkurencja 3. Test Wiedzy Zawodowej

Jak co roku Test został przygotowany przez Zespół Ekspertów i obejmował problematykę służby prewencyjnej, w tym m.in.:

- zasady, zadania i taktykę pełnienia służby patrolowej,
- zasady przeprowadzania interwencji policyjnych,
- broń palną i inne środki przymusu bezpośredniego,
- przeszukanie i czynności zbliżone do przeszukania,
- psychologiczno-socjologiczne aspekty interwencji policyjnych,
- konwojowanie osób i przedmiotów wartościowych,
- udzielanie pomocy i asysty organowi egzekucyjnemu,
- kwalifikację zdarzeń mających postać przestępstwa lub wykroczenia oraz postępowanie w sytuacji ich zaistnienia,
- kryminalistyczno-kryminologiczne aspekty pracy policjanta prewencji[1].

Najlepszymi w tej konkurencji okazały się patrole:

1. KWP Katowice (164 pkt.) – patrol w składzie:
   - sierż. Michał Dziadczyk,
   - sierż. Adam Nawrot.
2. KWP Lublin (154 pkt, czas: 2:41:09) – patrol w składzie:
   - sierż. Michał Kanclerz,
   - sierż. Paweł Olejarz.
3. KWP Gdańsk (154 pkt, czas: 2:53:32) – patrol w składzie:
   - sierż. Przemysław Burakowski,
   - sierż. Michał Trybuła.

Konkurencja 4. Przeprowadzanie Interwencji Policyjnych i Udzielanie Pierwszej Pomocy

Każdy patrol reprezentujący daną komendę wojewódzką/Stołeczną Policji przeprowadzał tylko jedną interwencję. Symulowano interwencję polegającą na pościgu za sprawcą rozboju, po uprzednim wykonaniu czynności z pokrzywdzoną.

Podczas czynności związanych z interwencją dwuosobowe patrole miały za zadanie rozpytanie zdenerwowanej osoby zgłaszającej na okoliczność zdarzenia (tj. czas, miejsce, modus operandi, dane dotyczące sprawcy). W wyniku podjętego pościgu w pomieszczeniach piwnicznych policjanci mieli wylegitymować świadka zdarzenia, który został odepchnięty przez domniemanego sprawcę. Następnie policjanci mieli dokonać bezpiecznego sprawdzenia pomieszczeń piwnicznych, a po ich sprawdzeniu powrócić do zgłaszającej. Po poinformowaniu o nieskutecznym pościgu osoba ta mdlała. Policjanci musieli podjąć czynności związane z udzieleniem pomocy przedmedycznej. Po wezwaniu na miejsce zespołu ratownictwa medycznego i grupy operacyjno-dochodzeniowej policjanci mieli zakończyć czynności na miejscu interwencji. Co ważne, w żadnym przypadku komisje sędziowskie wraz z sędzią głównym konkurencji nie podjęli decyzji o dyskwalifikacji patrolu (warto przypomnieć, że w r. 2013 takich dyskwalifikacji było aż 14). W odróżnieniu od konkurencji z lat poprzednich nacisk przy ocenianiu nie padał tylko na umiejętność stosowania przez policjantów procedur prawnych, ale również umiejętność taktycznego posługiwania się bronią, przemieszczania się z nią, prowadzenia pościgu za sprawcą przestępstwa. Nowością było też połączenie konkurencji z udzieleniem pierwszej pomocy przedmedycznej. Najlepszymi w tej konkurencji okazały się patrole:

1. KSP Warszawa (51 pkt, czas: 17:09) – patrol w składzie:
   - st. sierż. Janusz Czajkowski,
   - st. post. Marcin Załuga.
2. KWP Wrocław (51 pkt, czas: 18:04) – patrol w składzie:
   - st. post. Patryk Jaśkowski,
   - post. Piotr Sarna.
3. 3) KWP Kielce (51 pkt, czas: 24:03) – patrol w składzie:
   - sierż. Grzegorz Rydz,
   - st. post. Karol Przygodzki.



Arch.

Konkurencja 5. Pokonywanie Policyjnego Toru Przeszkód

Do konkurencji przystąpiły 33 patrole. Nie przystąpił patrol z KWP w Gdańsku, którego jeden z policjantów pierwszego dnia Zawodów odniósł kontuzję ręki. Wszystkie patrole, które przystąpiły do konkurencji, ukończyły tor. Zadaniem startujących zawodników było pokonanie toru przeszkód w jak najkrótszym czasie. Tegoroczny Policyjny Tor Przeszkód został zmodyfikowany. Policjanci musieli zmierzyć się z zadaniami możliwie najbardziej zbliżonymi do tych, które można spotkać podczas służby. Zawodnicy przystępowali do startu z pełnym wyposażeniem do służby, ubrani w kamizelki kuloodporne. Startowały po dwa patrole równolegle w kolejności odwrotnej do zajmowanych miejsc po czterech konkurencjach.

Konkurencja rozpoczynała się od etapu „Precyzyjna jazda pojazdem służbowym". Policjanci startowali na gwizdek, znajdując się poza pojazdem. Sygnał ten oznaczał rozpoczęcie pomiaru czasu. Po zajęciu miejsc w pojeździe zawodnicy wykonywali slalom między pachołkami, następnie musieli zaparkować przodem w wyznaczonym garażu, a na zakończenie parkowali tyłem w innym garażu. Pojazd nie mógł mieć żadnego kontaktu z pachołkami, natomiast podczas parkowania policjanci musieli przejechać całym obrysem samochodu za wyznaczone linie. Za popełnione błędy uzyskiwali sekundy karne.


Arch.

Na wynik ogólny wpływał czas pokonania toru z uwzględnieniem ewentualnych kar uzyskanych podczas precyzyjnej jazdy pojazdem służbowym oraz strzelania z amunicji barwiącej. Bez wątpienia jednym z trudniejszych etapów samego toru było strzelanie do celów.

Po zakończeniu etapu „Precyzyjna jazda pojazdem służbowym" policjanci przystępowali do biegu o długości około 700 m, którego trasa przebiegała przez teren Szkoły. Bieg nie zawierał elementów technicznych, lecz opierał się na wykorzystaniu sprawności fizycznej, którą każdy policjant ma ustawowy obowiązek utrzymywać. Szlak został wyznaczony w taki sposób, aby zmusić policjantów do podejmowania decyzji co do wyboru najwłaściwszej, optymalnej trasy, ponieważ znajdowały się miejsca, w których oni sami wybierali trasę biegu. Na początku biegu zawodnicy przemieszczając się trawnikami, musieli pokonać cztery żywopłoty. W zależności od doboru trasy mogli biec krócej, lecz wtedy zmuszeni byli pokonywać przeszkody składające się ze słomianych klocków, pieńków oraz opon. Następną przeszkodą były dwa radiowozy ustawione w poprzek trasy, które policjanci pokonywali, przebiegając po nich. Kolejnymi utrudnieniami były bieg po sypkim, morskim piasku (do tego celu wykorzystano boisko do siatkówki plażowej) oraz przejście górą przez ustawioną na trasie przyczepę z opuszczonymi burtami. Następną stacją była strzelnica, gdzie znajdowały się dwa podwójne stanowiska strzeleckie, osobne dla każdego patrolu. Na każdym stanowisku strzeleckim leżał rozładowany pistolet Glock 17 systemu Simunition oraz magazynek załadowany sześcioma nabojami barwiącymi (w sumie patrol miał 12 szt. amunicji). Zawodnicy mogli wziąć broń do ręki dopiero, gdy obaj policjanci danego patrolu znajdowali się na stanowisku strzeleckim. Wspólnym zadaniem patrolu było trafienie sześciu celów, którymi były krążki o średnicy 13 cm (odległość 5 m). Ewentualne zacięcia zawodnicy usuwali samodzielnie. Po zakończeniu strzelania odkładali broń i kontynuowali bieg. Za każde nietrafienie po wykorzystaniu całej amunicji dodawano 10 sekund do czasu ogólnego. Kolejną przeszkodą były ławki parkowe, które policjanci pokonywali górą, a zaraz za nimi szereg pieńków. Następnie trasa się rozwidlała i zawodnicy mogli wybrać trasę dłuższą bez utrudnień lub krótszą ze słomianymi przeszkodami.

Ostatnim elementem toru przeszkód było przenoszenie manekina na odcinku około 10 m. Obaj policjanci danego patrolu musieli mieć kontakt fizyczny z manekinem podczas jego przenoszenia i w taki też sposób przekroczyć linię mety.

Na wynik ogólny wpływał czas pokonania toru z uwzględnieniem ewentualnych kar uzyskanych podczas precyzyjnej jazdy pojazdem służbowym oraz strzelania z amunicji barwiącej. Bez wątpienia jednym z trudniejszych etapów samego toru było strzelanie do celów. Strzelanie przy zmęczonym fizycznie organizmie z punktu widzenia zadań służbowych jest niezmiernie istotne. Odruchy fizjologiczne, takie jak drżenie rąk, przyśpieszone tętno i oddech, trudności z koncentracją, są zbieżne z realnym użyciem broni palnej podczas służby – każda taka sytuacja jest dla policjanta stresogenna. Należy stwierdzić, że wyniki tego elementu konkurencji są w większości zadowalające. Broń na amunicję barwiącą systemu Simunition jest wrażliwa na nieumiejętne usuwanie zacięć, wówczas łatwo jest zablokować pistolet – i właśnie takie sytuacje zaistniały podczas konkurencji. Podobne okoliczności w realnym zdarzeniu mogłyby narazić policjanta lub inne osoby na utratę życia lub zdrowia. Najlepszymi w tej konkurencji okazały się patrole:

1. KWP Białystok (czas: 3:16:00) – patrol w składzie:
   - sierż. Tomasz Cybulski,
   - st. post. Piotr Kozłowski.
2. KWP Szczecin (czas: 3:19:90) – patrol w składzie:
   - st. sierż. Marcin Orman,
   - sierż. Grzegorz Kawczyński.
3. KWP Radom (czas: 3:22:60) – patrol w składzie:
   - sierż. sztab. Marcin Maciejec,
   - sierż. Kamil Kowalski.



Arch.

Po zakończeniu poszczególnych konkurencji odbyła się uroczystość oficjalnego zakończenia XXI edycji Ogólnopolskich Zawodów Policjantów Prewencji – Turniej Par Patrolowych „Patrol Roku" połączona z wręczeniem nagród dla najlepszych patroli w klasyfikacji drużynowej oraz generalnej. Uroczystość uświetnili swoją obecnością m.in. Dyrektor Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji – insp. Marek Walczak, przedstawiciele władz samorządowych, innych służb mundurowych, a także licznie zgromadzona publiczność. W swoim końcowym przemówieniu insp. Jacek Gil, Komendant Szkoły Policji w Słupsku zaznaczył, że proces zmian w Zawodach rozpoczął się i jest to tendencja o charakterze stałym i rozkładającym się na przyszłe edycje tej sportowo-szkoleniowej imprezy. Zatem w nawiązaniu do słów Pana Komendanta, z przyjemnością zachęcam do udziału w przyszłym, odmiennym w sferze założeń organizacyjnych wybranych konkurencji XXII finale Zawodów.

[1] Szczegółowa analiza wyników Testu Wiedzy Zawodowej – patrz: Test wiedzy – miarodajne narzędzie diagnozujące wiedzę zawodową policjantów", s. 82.

MORALNOŚĆ I PROFESJONALIZM

SPOŁECZNA OCENA PRACY POLICJI A ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ

Badania przeprowadzone w styczniu 2014 r. na zlecenie KGP ukazują, że 72,4 proc. Polaków pozytywnie ocenia pracę Policji[1]. Jest to większa część społeczeństwa ale co z pozostałymi 27,6 proc. obywateli? Moje analizy tych badań ukazały, że wśród tych osób przeważają ludzie starsi. W tym artykule spróbujemy odnaleźć przyczyny stanowisk tych, którzy mniej przychylnie odnoszą się do efektów naszej służby, i wskazać rozwiązanie tego problemu.

Łukasz Moniuszko

Od Policji oczekuje się więcej niż od innych formacji mundurowych. Nie może to dziwić, gdy się weźmie pod uwagę, że codzienna, doraźna ochrona obywateli spoczywa w rękach Policji. Interwencje domowe, obsługa zdarzeń drogowych, zabezpieczenia imprez czy zgromadzeń. Jest to zatem formacja, z którą obywatele najczęściej się stykają. Analiza działań Policji i ich ocena społeczna skłoniła mnie do próby odpowiedzi na pytanie, skąd stanowiska tych ponad 27 proc. badanych?

Analiza badań dotyczących oceny pracy Policji, a spostrzeżenia własne

Na przełomie r. 2013 i 2014 przeprowadziłem badania na grupie 50 studentów studiów zaocznych w wieku 23–41 lat oraz na grupie 50 słuchaczy w przedziale wiekowym 52–65 lat Pomorskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku[2]. Aż 90 proc. studentów oraz 78 proc. osób starszych miało osobisty kontakt z Policją w ciągu roku poprzedzającego badania. Wybrane przyczyny tego kontaktu przedstawia tabela[3].

Grupa/powód	Interwencja domowa	Kontrola drogowa	Popełnienie wykroczenia zakończone mandatem karnym
23-41 lat	20,00%	88,00%	14,00%
52-65 lat	12,00%	76,00%	16,00%

Interwencja domowa

Pozytywnie pracę policjantów interweniujących w miejscu zamieszkania oceniło 90 proc. osób w pierwszym przedziale wiekowym, ale jedynie 40 proc. spośród osób starszych. Przeprowadziłem zatem rozmowy z respondentami reprezentującymi drugą grupę. Na podstawie badań jednostkowych stwierdzić należy, że przyczyna nie leży w skuteczności interweniowania. Wiele starszych osób wzywa Policję do miejsca zamieszkania z powodów „niepolicyjnych". Niewiarygodne jest to, iż często powodem interwencji są przeciekające rury pod zlewem czy cieknące dachy. Z opinii badanych (osoby starsze) wynika, że funkcjonariusze zaczynają i kończą interwencję informacją: „Proszę powiadomić odpowiednie służby". Zgodnie z obowiązującymi przepisami jest to prawidłowe zakończenie interwencji. Wszak nie jest to działanie pozostające w kompetencji Policji i jako takie zostaje zakończone najpierw w notatniku służbowym pod warunkiem, że nie jest zagrożone niczyje życie, zdrowie oraz mienie większej wartości.

Dalsza część badań wskazała, że osobom objętym interwencją w takim przypadku wystarczyłoby, aby funkcjonariusz udzielił tej samej informacji, ale w nieco inny sposób: „Proszę powiadomić zarządcę budynku o tym problemie. Tam zapewne wskażą pani/panu, w jaki sposób rozwiązać ten problem. Czy jeszcze w czymś możemy pomóc?". Sedno informacji jest identyczne, ale znacząco różni się jej przekaz.

Kontrola drogowa

Spośród badanych zbliżony odsetek młodszych obywateli i seniorów był objęty kontrolą drogową. Stan ten nie powinien dziwić, gdyż najwięcej obywateli styka się z policją drogową.



To właśnie w czasie kontroli drogowych ujawnianych jest najwięcej nietrzeźwych kierujących, pojazdów niesprawnych technicznie oraz osób nieposiadających uprawnień do kierowania, na co słusznie zwrócili uwagę sami badani.

Młodsza część respondentów nie miała większych zastrzeżeń do działań drogówki. Osoby starsze wskazywały natomiast, że policjanci zbyt mechanicznie podchodzili do kontroli. Być może dziwnie i mało racjonalnie to zabrzmi, ale może w pewnych sytuacjach wystarczyłby uśmiech ze strony funkcjonariusza. Z analiz psychologicznych wynika, że zwykły uśmiech jest przejawem życzliwości, a „używany" jako „narzędzie" przez osoby publiczne może stać się elementem budzącym zaufanie i poczucie bezpieczeństwa wśród innych ludzi.

Ponownie więc mamy do czynienia z działaniem zgodnym z przepisami. Po raz kolejny również wypada zadać pytanie, czy działanie jedynie zgodne z literą prawa jest wymagane przez społeczeństwo i stanowi konsensus naszej pracy?

> **Większość obszarów działania Policji jest pozytywnie ocenianych przez społeczeństwo. Wynika to nie tylko z audytu resortowego ale również z niezależnych analiz wielu instytutów badawczych.**

Mandat karny

Wśród badanych grup zbliżony odsetek został ukarany grzywną w drodze mandatu karnego. Ponadto większość z nich stwierdziła, że zasłużyła na karę i nie miała zastrzeżeń do takiego zakończenia spotkania z policjantem. Badanie ukazało, że zdecydowana większość czynności została przeprowadzona wzorowo, z uwzględnieniem uregulowań prawnych, a mandaty opiewały na kwoty stosunkowo niewielkie (20–100 zł). Przeważały kary za wykroczenia drogowe. W wielu sytuacjach funkcjonariusz przed zaproponowaniem kwoty grzywny pytał osobę kontrolowaną o warunki materialno-bytowe, a następnie podejmował decyzję o wysokości mandatu.

Wielu respondentom ukaranym w ten sposób brakowało wyjaśnienia, jak zachowań niepożądanych unikać (interweniujący funkcjonariusz jako osoba kompetentna tego nie wyjaśnił). Rzecz jasna, każdy obywatel powinien znać podstawy prawa, na jakich opiera się funkcjonowanie struktur społecznych, a kierujący pojazdami szczególnie. Jednak powyższa analiza świadczy o tym, że policjant stanowi dla obywatela pewien szczególny rodzaj autorytetu, jego słowa i porady bardziej zapadają w pamięć niż lektura przepisów. Czasem wystarczy więc chwila rozmowy, aby osoba ukarana mandatem karnym zrozumiała, jakie powinno być oddziaływanie tego środka i istota jego zastosowania. Zazwyczaj niewiele trzeba, by taki efekt osiągnąć, próba jego osiągnięcia nie wiąże się z większym wysiłkiem interweniującego policjanta.

Wnioski

Większość obszarów działania Policji jest pozytywnie oceniana przez społeczeństwo. Wynika to nie tylko z audytu resortowego, ale również z niezależnych analiz wielu instytutów badawczych. Dotąd nie były jednak brane pod uwagę wskaźniki etyczne w przeprowadzanych badaniach. Z powyższych analiz wynika, że etyka służbowa w wielu przypadkach może mieć kluczowe znaczenie dla jeszcze większej poprawy wizerunku Policji, którego obecna ocena jest najwyższa od 1990 r.

Spróbujmy więc częściej sięgać do zasad etyki. Nie sądźmy błędnie, że zasady moralności służbowej zamykają się jedynie w ramach *Zarządzenia nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie „Zasad etyki zawodowej policjanta"*. Zasady moralne policjanta ujęte zostały również w art. 7 ust. 7 ustawy o Policji, a pośrednio w rozdziale VII tejże ustawy, gdzie czytamy, iż „Policjant jest obowiązany dochować obowiązków wynikających z roty ślubowania"[4]. Zasady moralności, jako jednego z niewielu aspektów służby, biorą się w wielu przypadkach z obyczajów społecznych. Zachowanie funkcjonariusza powinno być bowiem dostosowane do wieku, płci, sytuacji materialnej oraz stanu psychicznego osoby objętej interwencją. Wynika to z idei służebności wobec społeczeństwa i niesienia pomocy wszystkim ludziom, bez względu na jakiekolwiek czynniki osobowe czy społeczne.

Choć przedstawione badania zostały przeprowadzone na wąskiej grupie osób, to dają realny obraz potrzeb społecznych, szczególnie osób starszych, które chcą mieć w Policji nie tylko ochronę w sytuacjach zagrożenia, ale również wsparcie moralne, gdyż policjant jako przedstawiciel państwa stanowi autorytet społeczny i moralny. Dla osiągnięcia tych celów często wystarczy połączenie profesjonalizmu służbowego z moralnością. Jedynie takie połączenie gwarantuje spełnienie oczekiwań społecznych i satysfakcję własną ze służby społeczeństwu.

---

1 http://www.policja.pl/pol/aktualnosci/96278,Policja-skuteczna-w-walce-z-przestepczoscia.html, dostęp: 1.10.2014.

2 Obie grupy to słuchacze/studenci Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego z siedzibą w Słupsku Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy.

3 Są to jedynie wybrane obszary przeprowadzonych badań wyselekcjonowane dla potrzeb artykułu.

4 *Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji* (Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 z późn. zm.), art. 58 ust. 1.

E-DZIENNIK

SZKOŁY POLICJI W SŁUPSKU

Marcin Kupiec

> **Dziennik elektroniczny (e-dziennik) to „program komputerowy lub serwis internetowy służący do rejestracji wszystkich informacji o uczniu i zajęciach"[1]. Dzienniki papierowe – nierozłączne, jak się do niedawna wydawało, atrybuty szkół – ustępują miejsca nowoczesnym programom komputerowym. Dziś już nie dziwi nas dziennik szkolny funkcjonujący w sferze wirtualnej, w której czujemy się coraz pewniej, w której nawet transakcje finansowe wykonujemy bezpiecznie i bez większych obaw.**

Dlaczego współczesne elektroniczne dzienniki szkolne stają się tak popularne? Czy jest to związane jedynie z modą, prestiżem? Czy są czymś więcej niż tylko wirtualnym odbiciem swoich poprzedników? Odpowiedzi należy szukać w tym, co wyróżnia e-dziennik, w jego właściwościach, którymi niewątpliwie są:

1. Elastyczność: e-dzienniki można wyposażać w dodatkowe moduły umożliwiające gromadzenie w jednym miejscu wszelkich informacji o zajęciach, uczniach. Powszechnie stosowane są e-dzienniki, w których zapisywane są plany zajęć, ważne terminy, uwagi o uczniach, raporty, dane statystyczne dotyczące frekwencji czy postępów w nauce. Systemy mogą przechowywać materiały, środki dydaktyczne (prezentacje multimedialne, filmy, rysunki, fotografie itp.), mogą również drukować świadectwa, dyplomy, certyfikaty.
2. Dostępność: dziennik elektroniczny obsługiwany przez serwer stron internetowych można uruchomić z każdego komputera, który podłączony jest do sieci – tej, której jest dedykowany (internetu czy sieci wewnętrznej danej placówki szkolnej).
3. Hermetyczność: dane w e-dzienniku są pilnie strzeżone przez mechanizmy zapobiegające nieautoryzowanemu dostępowi. Każdy użytkownik musi być jednoznacznie zidentyfikowany przez system. W tym celu stosuje się instrumenty pozwalające na bezpieczne logowanie do platformy. Każdy użytkownik, korzystając z uprawnień nadanych przez administratora systemu, ma dostęp do ściśle określonych zasobów.
4. Trwałość: dane gromadzone w bazie danych można importować, kopiować, zapisywać na innych nośnikach pamięci.

Komendant Szkoły Policji w Słupsku, otwarty na innowacje, dostrzegając walory nowych technologii, podjął decyzję o wprowadzeniu e-dziennika. Jego start ma nastąpić 1 stycznia 2015 r. Nasz dziennik elektroniczny działa na zasadzie serwisu zarządzającego treścią. Użytkownicy podłączeni do wewnętrznej, szkolnej sieci intranetowej po poprawnym zalogowaniu się mogą, w zależności od uprawnień, edytować i publikować wybrane treści. Każdy użytkownik ma unikalny numer, z którym powiązane są ściśle określone prawa do przetwarzania informacji. System oparty jest na kodzie xhtml, php, javascript oraz bazie danych MySQL. Wszelkie wpisy (ocen, tematów, obecności, wydarzeń, danych osobowych) oraz późniejsze ich zmiany są trwale zapisywane z określeniem daty oraz osoby dokonującej wpisu. E-dziennik policyjny oferuje możliwość założenia konta słuchaczom, którzy mogą edytować jedynie swoje dane związane z procesem kształcenia.

Instrumenty służące do generowania planów nauczycieli to kolejny element omawianego narzędzia. Informacje odwzorowane w bazie danych mogą być przez administratora systemu w dowolnym czasie zapisywane i przechowywane na innych elektronicznych nośnikach danych, a w przypadku awarii odtwarzane na innym serwerze. Istnieje również możliwość zapisania ocen, tematów, frekwencji wybranego plutonu w formacie obsługiwanym przez arkusz kalkulacyjny, który pozwala na dokonywanie wydruków w postaci papierowej.

Prezentowana platforma jest wciąż rozwijana, dostosowywana przede wszystkim do potrzeb wykładowców i kadry zarządzającej, by efektywnie wspomagać proces dydaktyczny.

---

1 Zob. pl.wikipedia.org/Wiki/Dziennik_elektroniczny, dostęp: 29.09.2014.

Wdniach 24–26 września 2014 r. w murach najstarszej jednostki szkoleniowej polskiej Policji – w Szkole Policji w Słupsku odbył się finał XXI Ogólnopolskich Zawodów Policjantów Prewencji Turniej Par Patrolowych „Patrol Roku”. O ile większość obserwatorów, uczestników, szkoleniowców i osób zainteresowanych tą formą współzawodnictwa policyjnych patroli mogła spodziewać się innowacji w poszczególnych konkurencjach, o tyle zapewne tylko nieliczni przewidywali, że ten finał będzie niósł za sobą duży potencjał informacji dotyczących stanu wiedzy zawodowej policjantów, którzy byli przedstawicielami wszystkich komend wojewódzkich i Komendy Stołecznej Policji. Wszystko to za przyczyną analizy testu wiedzy zawodowej przeprowadzonej po zakończonych Zawodach. Przedstawię wybrane elementy wyników analizy, które mogą stać się podstawą do tworzenia nowych zagadnień tematycznych w ramach szkoleń lokalnych w jednostkach terenowych Policji.

TEST WIEDZY

– MIARODAJNE NARZĘDZIE DIAGNOZUJĄCE WIEDZĘ ZAWODOWĄ POLICJANTÓW

Arkadiusz Gliszczyński

Codzienny trud podejmowany przez rzeszę policjantów na rzecz szeroko rozumianego bezpieczeństwa wewnętrznego może kojarzyć się z różnymi obszarami działalności naszej formacji. Będą to działania prewencyjne m.in. wśród młodzieży, działania resocjalizacyjne, a w niektórych przypadkach readaptacyjne wśród nieletnich, niejednokrotnie o bogatej już przeszłości przestępczej, działania z zakresu community policing na rzecz społeczności lokalnych, różnorodne interwencje i działania zorganizowane, w tym również te, które swoim zasięgiem terytorialnym, rzeczowym i osobowym stanowią duże przedsięwzięcie logistyczne. Jednak w każdej ze wskazanych form działalności zawsze musi znaleźć się czas na poszerzanie wiedzy i doskonalenie umiejętności. Bez tych elementów codziennej służby policyjnej dochodzi do zachowań rutynowych, stwarzających niebezpieczeństwo popełnienia błędów zarówno natury prawnej, jak i błędów na płaszczyźnie działań taktycznych, które w konsekwencji mogą prowadzić do utraty zdrowia i życia. Niniejsze wywody nie są niczym nowym, bowiem już od wielu lat osoby zajmujące się zagadnieniami z pogranicza kryminologii, socjologii i nauk o bezpieczeństwie wskazują na konieczność prowadzenia ożywionych przedsięwzięć w zakresie szkoleń kadr formacji odpowiadających za bezpieczeństwo państwowe. Przykładem takiego podejścia było podjęcie działań zmierzających do przedstawienia zagadnienia systematycznego zapobiegania przestępczości jako elementu współczesnej polityki kryminalnej. Już w r. 1979 Cohen i Folson wskazali trzy zasadnicze elementy, które prowadzą do popełnienia przestępstwa. Są to: umotywowany przestępca, odpowiedni cel i brak nadzoru lub kontroli. Istota niniejszego założenia polegała na tym, że motywacja przestępcy wynikała głównie z atrakcyjności celu. Nie zaprzeczało to oczywiście istnieniu osobistych predyspozycji do popełnienia czynu, chociaż pozostawały one na dalszym planie. W konsekwencji, zapobiegania przestępczości dokonywano przede wszystkim przez techniczną czy sytuacyjną prewencję[1]. A w tym przypadku dużego znaczenia nabierała sprawa doskonalenia policjantów, i to nie tylko na poziomie wiedzy teoretycznej, prawniczej, ale również wiedzy praktycznej oscylującej w obrębie takich elementów, jak nowe sposoby działania sprawcy, nowe metody zwlaczania przestępczości.

Jedną z konkurencji wspomnianych Zawodów był Test Wiedzy Zawodowej. Test zawierał 100 pytań, składających się z trzonu i czterech wariantów odpowiedzi, z których tylko jedna była prawidłowa. Test został przeprowadzony na stanowiskach komputerowych. Kolejność pytań i odpowiedzi była zmieniona dla każdego zawodnika. Same pytania obejmowały rozległy zakres wiedzy policyjnej, bowiem dotyczyły tak odległych od siebie zagadnień, jak zasady i taktyka pełnienia służby patrolowej, kryminalistyczno-kryminologiczne aspekty pracy policjanta prewencji (szczegółowo niniejsze przedstawia tabela 1)[2].

Tabela 1.

NAZWA BLOKU TEMATYCZNEGO	Liczba pytań	Numery pytań
Zasady, zadania i taktyka pełnienia służby patrolowej	10	1–10
Zasady przeprowadzania interwencji policyjnych	12	11–22
Broń palna i inne środki przymusu bezpośredniego	14	23–36
Legitymowanie osób	6	37–42
Zatrzymywanie osób	8	43–50
Przeszukanie i czynności zbliżone do przeszukania	6	51–56
Psychologiczno-socjologiczne aspekty interwencji policyjnych	3	57–59
Konwojowanie i doprowadzanie osób	5	60–64
Udzielanie pomocy i asysty organowi egzekucyjnemu	5	65–69
Kwalifikacja zdarzeń mających postać przestępstwa lub wykroczenia oraz postępowanie w sytuacji ich zaistnienia	12	70–81
Udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej	3	82–84
Przeprowadzanie kontroli drogowej	6	85–90
Prawa człowieka i etyka zawodowa	5	91–95
Kryminalistyczno-kryminologiczne aspekty pracy policjanta prewencji	5	96–100
ŁĄCZNIE PYTAŃ	**100**	**–**

Analiza obejmowała łącznie kilkanaście kryteriów badawczych. Do ciekawszych zaliczyć można te wyniki, które przedstawiały liczbę prawidłowych odpowiedzi uzyskaną przez policjantów w poszczególnych blokach tematycznych. Wynika z nich, że najwięcej problemów sprawiły policjantom pytania z bloków tematycznych dotyczących kwalifikacji zdarzeń mających postać przestępstwa lub wykroczenia oraz postępowania w sytuacji ich zaistnienia, a także psychologiczno-socjologicznych aspektów interwencji policyjnych. Najlepsze natomiast wyniki zawodnicy uzyskali z zagadnień związanych z udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej oraz z zasadami, zadaniami i taktyką pełnienia służby patrolowej (szczegółowe dane przedstawia tabela 2)[3].

Tabela 2.

NAZWA BLOKU TEMATYCZNEGO	Wskaźnik %
Zasady, zadania i taktyka pełnienia służby patrolowej	80,6
Zasady przeprowadzania interwencji policyjnych	80,4
Broń palna i inne środki przymusu bezpośredniego	77,2
Legitymowanie osób	80,4
Zatrzymywanie osób	62,7
Przeszukanie i czynności zbliżone do przeszukania	61,5
Psychologiczno-socjologiczne aspekty interwencji policyjnych	42,2
Konwojowanie i doprowadzanie osób	58,8
Udzielanie pomocy i asysty organowi egzekucyjnemu	78,5
Kwalifikacja zdarzeń mających postać przestępstwa lub wykroczenia oraz postępowanie w sytuacji ich zaistnienia	38,2
Udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej	89,2
Przeprowadzanie kontroli drogowej	79,4
Prawa człowieka i etyka zawodowa	72,4
Kryminalistyczno-kryminologiczne aspekty pracy policjanta prewencji	68,5

Kolejne wyniki badań to wyniki testu uzyskane przez jednostki poszczególnych komend wojewódzkich/Komendy Stołecznej Policji w odpowiednich blokach zagadnieniowych. Największą liczbę punktów z testu uzyskali zawodnicy z Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach: łącznie 314 pkt na 400 pkt możliwych do zdobycia. Najmniejszą liczbę punktów z testu uzyskali zawodnicy z Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim: łącznie 225 pkt na 400 pkt możliwych do zdobycia. Tabela 3 poza wskazanymi elementami prezentuje również średnią ogólną [w %] prawidłowych odpowiedzi dla poszczególnych zagadnień objętych testem, jak również średnie [w %] prawidłowych odpowiedzi uzyskane w tych obszarach przez poszczególne jednostki. Konstrukcja tabeli wskazuje, czy wyniki uzyskane przez poszczególne jednostki oscylują mocno powyżej średniej, lekko powyżej średniej, lekko poniżej średniej, mocno poniżej średniej[4].

Tabela 3.

	LICZBA PYTAŃ	10	12	14	6	8	6	3
		Zasady, zadania i taktyka pełnienia służby patrolowej	Zasady przeprowadzania interwencji policyjnych	Broń palna i inne środki przymusu bezpośredniego	Legitymowanie osób	Zatrzymywanie osób	Przeszukanie i czynności zbliżone do przeszukania	Psychologiczno-socjologiczne aspekty interwencji policyjnych
Pkt	**KWP/KSP**	**[%]**	**[%]**	**[%]**	**[%]**	**[%]**	**[%]**	**[%]**
314	Katowice	85,0	93,8	82,1	95,8	78,1	83,3	33,3
299	Białystok	90,0	85,4	78,6	95,8	71,9	66,7	50,0
296	Warszawa	92,5	81,3	78,6	83,3	68,8	66,7	58,3
294	Olsztyn	80,0	83,3	82,1	66,7	71,9	66,7	66,7
293	Lublin	90,0	85,4	85,7	83,3	62,5	62,5	33,3
283	Szczecin	85,0	75,0	76,8	87,5	59,4	66,7	58,3
280	Radom	82,5	81,3	80,4	91,7	68,8	62,5	**25,0**
280	Bydgoszcz	85,0	79,2	71,4	83,3	65,6	58,3	83,3
273	Rzeszów	72,5	79,2	87,5	91,7	**46,9**	54,2	33,3
273	Gdańsk	80,0	81,3	71,4	75,0	59,4	75,0	41,7
272	Kraków	80,0	87,5	76,8	79,2	50,0	58,3	33,3
270	Kielce	75,0	79,2	73,2	79,2	59,4	58,3	41,7
269	Opole	82,5	77,1	71,4	79,2	53,1	62,5	33,3
266	Wrocław	72,5	75,0	75,0	62,5	87,5	50,0	**16,7**
262	Poznań	77,5	81,3	71,4	66,7	**46,9**	66,7	33,3
260	Łódź	80,0	68,8	80,4	83,3	59,4	58,3	33,3
225	Gorzów Wlkp.	60,0	72,9	69,6	62,5	56,3	**29,2**	41,7
	ŚREDNIA DLA ZAGADNIENIA	**80,6**	**80,4**	**77,2**	**80,4**	**62,7**	**61,5**	**42,2**

	LICZBA PYTAŃ	5	5	12	3	6	5	5
		Konwojowanie i doprowadzanie osób	Udzielanie pomocy i asysty organowi egzekucyjnemu	Kwalifikacja zdarzeń mających postać przestępstwa lub wykroczenia oraz postępowanie w sytuacji ich zaistnienia	Udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej	Przeprowadzanie kontroli drogowej	Prawa człowieka i etyka zawodowa	Kryminalistyczno-kryminologiczne aspekty pracy policjanta prewencji
Pkt	**KWP/KSP**	**[%]**	**[%]**	**[%]**	**[%]**	**[%]**	**[%]**	**[%]**
314	Katowice	70,0	85,0	45,8	100,0	95,8	70,0	75,0
299	Białystok	75,0	85,0	41,7	100,0	75,0	75,0	65,0
296	Warszawa	75,0	80,0	37,5	100,0	83,3	75,0	75,0
294	Olsztyn	65,0	65,0	58,3	83,3	75,0	75,0	80,0
293	Lublin	70,0	90,0	29,2	91,7	87,5	80,0	75,0
283	Szczecin	80,0	75,0	37,5	100,0	83,3	70,0	60,0
280	Radom	50,0	85,0	39,6	91,7	75,0	70,0	60,0
280	Bydgoszcz	55,0	80,0	35,4	91,7	79,2	70,0	75,0
273	Rzeszów	60,0	80,0	41,7	83,3	83,3	65,0	60,0
273	Gdańsk	**30,0**	80,0	41,7	75,0	79,2	80,0	80,0
272	Kraków	65,0	85,0	31,3	83,3	70,8	85,0	65,0
270	Kielce	50,0	90,0	43,8	91,7	87,5	60,0	55,0
269	Opole	60,0	80,0	33,3	91,7	83,3	70,0	75,0
266	Wrocław	55,0	60,0	43,8	83,3	87,5	75,0	60,0
262	Poznań	60,0	85,0	29,2	91,7	75,0	80,0	65,0
260	Łódź	50,0	60,0	37,5	75,0	66,7	65,0	75,0
225	Gorzów Wlkp.	**30,0**	70,0	**22,9**	83,3	62,5	65,0	65,0
	ŚREDNIA DLA ZAGADNIENIA	**58,8**	**78,5**	**38,2**	**89,2**	**79,4**	**72,4**	**68,5**

- mocno powyżej średniej
- lekko powyżej średniej
- lekko poniżej średniej
- mocno poniżej średniej

> **Równie ciekawe wyniki uzyskano po przeprowadzeniu porównania tych, uzyskanych przez poszczególne województwa ze średnieą ogólną**

Równie ciekawe wyniki uzyskano po przeprowadzeniu porównania tych, uzyskanych przez poszczególne województwa ze średnią ogólną (wyniki te obrazuje tabela 4)[5].

Tabela 4.

WOJEWÓDZTWO		Średnia województwa	Średnia ogólna
Katowice	314	78,5 %	69,25%
Białystok	299	74,8 %	
Warszawa	296	74,0 %	
Olsztyn	294	73,5 %	
Lublin	293	73,3 %	
Szczecin	283	70,8 %	
Bydgoszcz	280	70,0 %	
Radom	280	70,0 %	
Gdańsk	273	68,3 %	
Rzeszów	273	68,3 %	
Kraków	272	68,0 %	
Kielce	270	67,5 %	
Opole	269	67,3 %	
Wrocław	266	66,5 %	
Poznań	262	65,5 %	
Łódź	260	65,0 %	
Gorzów Wlkp.	225	56,3 %	

Mam nadzieję, że przedstawione, co prawda w sposób wybiórczy, wyniki analizy Testu Wiedzy Ogólnej przekonują, że taka forma analizy jest miarodajnym narzędziem diagnozującym stan wiedzy teoretycznej policjantów z poszczególnych garnizonów. Oczywiście, mimo że testowi poddano tylko bardzo nieliczną grupę policjantów, to już na podstawie tej wiedzy można wysuwać konkretne wnioski, jak chociażby takie, że działalność szkoleniowa w poszczególnych jednostkach terenowych prowadzona jest na różnym poziomie, że rozbieżność pomiędzy jednostkami co do niektórych zagadnień jest bardzo duża. Jednak nie te wyniki są najistotniejsze, bowiem potwierdzają one pewną wiedzę, którą już wcześniej należało uznać za powszechną. Najważniejszym spostrzeżeniem jest to, że zostały ukazane te płaszczyzny wiedzy, które wymagają szczególnej troski podczas planowania przyszłych przedsięwzięć szkoleniowych.

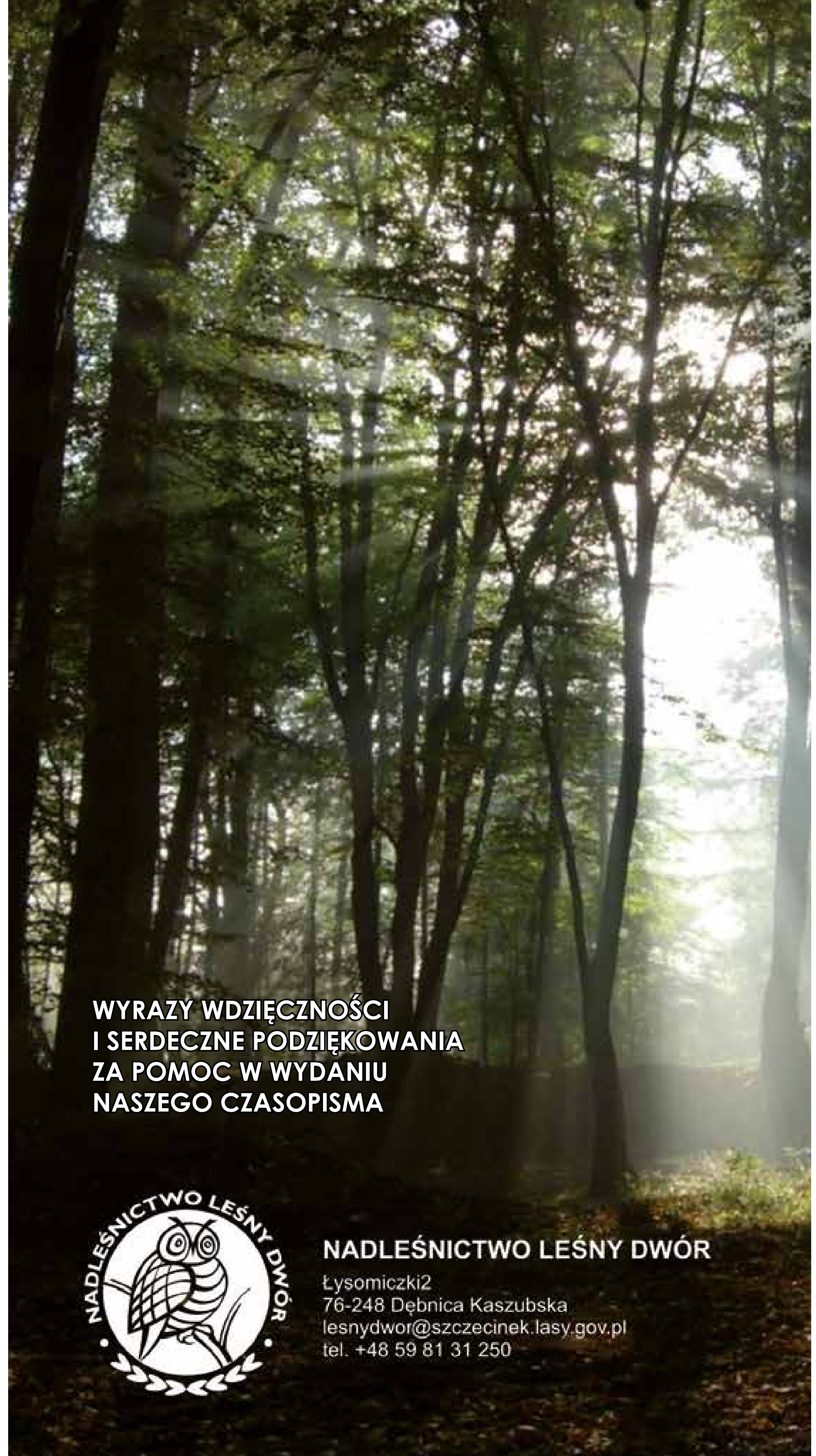
[1] Za K. Sessar, *Niemieckie doświadczenia w zapobieganiu przestępczości*, [w:] J. Czapska, J. Widacki (red.), *Bezpieczeństwo lokalne. Społeczny kontekst prewencji kryminalnej*, Warszawa 2000, s. 17.

[2] Za: Z. Banasiak, M. Maciejewski, G. Jabłoński, *Analiza wyników testu wiedzy zawodowej finału XXI Ogólnopolskich Zawodów Policjantów Prewencji Turniej Par Patrolowych „Patrol Roku"*, Słupsk 2014, s. 4, materiał niepublikowany.

[3] Tamże, s. 7.

[4] Tamże, s. 12.

[5] Tamże, s. 14.



SZKOŁA POLICJI W SŁUPSKU
przegląd prewencyjny

WYDAWCA
Komendant Szkoły Policji w Słupsku

REDAKTOR NACZELNY
podinsp. Aneta Kamińska-Nawrot

KOLEGIUM REDAKCYJNE:
Przewodniczący
insp. Jacek Gil

Członkowie
gen. insp. w st. spocz. Andrzej Matejuk
nadinsp. w st. spocz. Tadeusz Budzik
nadinsp. w st. spocz. Waldemar Jarczewski
nadinsp. w st. spocz. Władysław Padło
nadinsp. w st. spocz. Arkadiusz Pawełczyk
nadinsp. w st. spocz. Adam Rapacki
nadinsp. w st. spocz. Ryszard Siewierski
nadinsp. w st. spocz. Ferdynand Skiba

KOREKTA
Grażyna Szot

SKŁAD DTP/OPRACOWANIE GRAFICZNE
Marcin Jedynak

ADRES REDAKCJI
Szkoła Policji w Słupsku
76-200 Słupsk
ul. Kilińskiego 42

ADRES INTERNETOWY
www.slupsk.szkolapolicji.gov.pl

POCZTA ELEKTRONICZNA
akaminska@slupsk.szkolapolicji.gov.pl
redaktor@slupsk.szkolapolicji.gov.pl

SLUPSK.SZKOLAPOLICJI.GOV.PL